اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

دوشنبه
• ۵ اردیبهشت ۱۴۰۱
• ۲۳ رمضان ۱۴۴۳
• ۲۵ آوریل ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۳۶۱ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۰۴۳ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

در بررسی عملکرد قلک ارزی نمایان شد

دولت بزرگ‌ترین بدهکار صندوق توسعه ملی

صندوق توسعه ملی ایران یک نهاد حکومتی است که نقش صندوق ثروت ملی ایران را دارد. صندوق توسعه ملی، پس از تجربه ناموفق حساب ذخیره ارزی، براساس ماده ۸۴ قانون برنامه پنجم توسعه با هدف تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده از منابع نفت و گاز و فرآورده‌های نفتی تاسیس شد. براساس قوانین برنامه سوم و چهارم توسعه، دولت در صورتی مجاز به برداشت از این حساب است که درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام نسبت به ارقام پیش‌بینی شده کاهش پیدا کند و برداشت از حساب ذخیره ارزی برای تامین کسری ناشی از عواید غیرنفتی بودجه عمومی ممنوع است.
۱۴

سرمقاله

بحران‌هایی از جنس ۱۴۰۱
۲

گزارش روز

عوارض صادراتی زنجیره فولاد لغو شود

۵ شرکت بزرگ تولیدکننده شمش فولادی کشور شامل فولاد خوزستان، ذوب‌آهن اصفهان، فولاد خراسان، فولاد کاوه جنوب کیش و ذوب‌آهن پاسارگاد، طی نامه‌ای به محمد مخبر، معاون اول رئیس‌جمهوری ضمن اعلام آمادگی کامل برای تامین آهن‌آلات موردنیاز نهضت ملی مسکن، خواستار توقف اجرای مصوبه عوارض صادراتی بر محصولات زنجیره فولاد به‌منظور کار کارشناسی جامع‌تر و استفاده از تجربیات و نظرات متخصصان، خبرگان و انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران شدند.

شرکت‌های بزرگ تولیدکننده فولاد کشور در نامه خود به معاون اول رئیس‌جمهوری نوشته‌اند: ستاد تنظیم بازار در اقدامی ناگهانی و غیرقابل پیش‌بینی و براساس اطلاعات ناصحیح واصله، به‌منظور آنچه رفع نگرانی از کمبود فولاد در بازار داخلی عنوان شده تصمیم به وضع عوارض صادراتی بسیار سنگین بر محصولات زنجیره فولاد گرفته است؛ حال آنکه تولید فولاد در کشور حدود ۲ برابر نیاز داخلی است. در حال حاضر بنا به الزام وزارت صنعت، معدن و تجارت، تمامی محصولات فولادی در بورس کالا عرضه و پس از تامین نیاز داخلی در بورس کالا، مازاد محصولات فولادی که متقاضی ندارند، صادر می‌شوند. علاوه بر این، نرخ فولاد در بازار داخلی، توسط بورس کالا تعیین می‌شود که ارزان‌ترین نرخ در دنیاست و حتی از نرخ قراضه جهانی نیز کمتر است. این شرکت‌ها همچنین اعلام کرده‌اند در صورت اجرای مصوبه عوارض صادراتی بر فولاد، خسارات جبران‌ناپذیری از جمله کاهش صادرات و ارزآوری و به‌تبع آن کاهش تولید و اشتغال در صنعت فولاد و همچنین پیامدهای اجتماعی نامطلوب ناشی از آن اجتناب‌ناپذیر خواهد بود.
۶

گفت‌وگو با کارشناسان درباره واگذاری سهام دو خودروساز دولتی

سهام به نورچشمی‌ها واگذار نشود

معاون صنایع حمل‌ونقل وزیر صنعت، معدن و تجارت، هفته گذشته خبر از واگذاری سهام دولتی خودروسازی‌ها به بخش خصوصی تا ۶ ماه آینده داد. یکی از محورهای دستورالعمل ۸ ماده‌ای رئیس‌جمهوری به وزیر صنعت، معدن و تجارت، واگذاری سهام دولتی شرکت‌های خودروساز بزرگ بود. همچنین موضوع واگذاری سهام دولتی دو خودروساز بزرگ کشور، کمتر از یک ماه قبل، از سوی وزیر صنعت، معدن و تجارت مطرح شده بود و اندکی پس از آن، رئیس سازمان خصوصی‌سازی، ۳ شرط را برای تحقق این موضوع ضروری دانست؛ ۳ شرطی که وزارت صنعت، معدن و تجارت هنوز به آن پاسخی نداده و شرایط واگذاری این شرکت‌ها را در هاله‌ای از ابهام فرو برده است.
۴

خبری از ارزان شدن کامودیتی‌های فلزی نیست

وضع عوارض صادراتی بازار را تنظیم نمی‌کند
۱۱

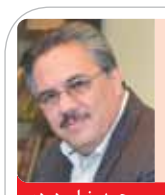
عکس: صمت

سر مقاله

بحران‌هایی از جنس ۱۴۰۱

محمدرضا مودودی
مدیر خانه ترویج تجارت جهانی

سال ۱۴۰۰ در حالی به پایان رسید که تمام کشورها به‌واسطه بستن مرزهای‌شان در سال ۱۳۹۹ در وحشت از شیوع کرونا، با کمبودهای جدی در بخش مواد اولیه تولیدی و اقلام مصرفی مواجه شدند؛ بنابراین با برداشته شدن محدودیت‌ها به ناگهان نرخ رشد تجارت خارجی در تمام کشورها صعودی شد و ایران نیز توانست همزمان هم تحریم‌های بین‌المللی را کم‌اثر سازد و هم شوک منفی ناشی از جابه‌جایی دولت را خنثی کند.

با این وصف سال ۱۴۰۱ برای تجارت خارجی کشور، سالی سرنوشت‌ساز است؛ سالی که با حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی و تغییر نرخ محاسبه گمرکی اقلام وارداتی، می‌تواند منحنی آمارهای صادرات و واردات را نزولی کند و اثرات تورمی آن بر بازار داخل نیز سایه افکند و موجب بروز اختلال در فرآیند تولید و به تبع آن تجارت خارجی شود.

سناریوی نخست برای سال ۱۴۰۱، احیا نشدن برجام و نرسیدن به یک توافق بین‌المللی است که برای برنامه‌های اقتصادی و مهار ابربحران‌های فعلی نظیر تورم و بیکاری بسیار مضر و خطرناک خواهد بود؛ بدان معنا که دولت از سیاست‌های انقباضی که در لایحه پیشنهادی بودجه ۱۴۰۱ ارائه داده، به ناگزیر دور می‌شود و تا حدی ممکن است دوباره به دام سیاست‌های انبساطی نیز بیفتد؛ رخداد نامبارکی که شاید مورد استقبال مجلس نیز قرار گیرد و در چنین وضعیتی به احتمال بسیار زیاد، کسری بودجه بیش از آنچه تصور می‌شود، گریبان دولت را خواهد گرفت و چرخه تورمی را در مقیاسی بزرگ‌تر به گردش در خواهد آورد که دیگر برای مدیریت و کنترل آن نیز قدرت کافی را نخواهد داشت.

از آنجا که در دوران طلایی درآمدهای نفتی که زمان چندانی هم از آن نمی‌گذرد، زیرساخت‌های اقتصاد بدون نفت در ایران فراهم نشد و همچنان ناف دولت به درآمدهای نفتی گره خورده و اقتصاد ایران از حالت جنینی خارج نشده بود، توان دولت برای مقابله با بحران‌هایی که طی ماه‌های اخیر با شدت بیشتر بر سر ملت آوار شده نیز بسیار اندک و ناچیز خواهد بود.

از سوی دیگر حذف یارانه‌های انرژی، گران شدن هزینه‌های زندگی، حذف معافیت‌های مالیاتی، افزایش دستمزدها و تعطیلی بسیاری از واحدهای تولیدی و چالش‌های درمان نیز به آشفتگی وضعیت موجود خواهد افزود و تلاطم‌های بازار سرمایه و بازار کار نیز در زندگی روزمره مردم بازتاب منفی خواهد داشت و جمیع این ناکامی‌ها منجر به لطمه دیدن تجارت خارجی خواهد شد. فراموش نکنیم سهم تجارت خارجی همواره در ایران تابعی از تولید ناخالص داخلی بوده و اگر به‌واسطه تورم و رکود، نرخ تولید ناخالص داخلی کاهش یابد، به همان نسبت تجارت خارجی نیز دچار اختلال و روند نزولی خواهد شد و دوباره دور باطل سقوط شاخص‌های کلان اقتصادی تکرار خواهد شد و بعید است که با ترکیب تیم اقتصادی فعلی کابینه که به‌نظر نمی‌رسد استراتژی، راهکار و برنامه خاصی برای مقابله با بحران‌های پیش رو داشته باشد، بتوان نسبت به آینده اقتصاد کشور و بهبود وضعیت موجود با استمرار روند فعلی امیدوار و خوشبین بود.

سناریوی دوم احیای برجام است که نیروی نهفته در توافق دوباره با کشورهای غربی و رفع مشکلات فیمابین، می‌تواند معادلات اقتصادی را به نفع ایران بهبود بخشد و بخش اعظمی از سنگینی وزن اَبَربحران‌های اقتصادی را از دوش دولت کاهش دهد و موجب رونق تجارت خارجی شود که خودش موتور محرکه تولید و اشتغال است. همچنین در پناه برجام منابع ارزی بلوکه‌شده ایران آزاد می‌شود و خون سرمایه دوباره در رگ‌های اقتصاد ایران جریان خواهد یافت. در چنین شرایطی مانند زمانی که تحریم‌ها نبودند، ارز حاصل از صادرات، به‌ویژه فروش نفت بیشتر نصیب دولت خواهد شد و همین توان مالی به دولت این امکان را می‌دهد که بدون استقراض از خزانه، هزینه‌های ریالی خود را با درآمد ارزی بالانس و مدیریت کند؛ به‌گونه‌ای که باعث تقویت و رشد پایه پولی کشور شود. البته در این سناریو چالش‌هایی نیز وجود دارد؛ نخست اینکه آیا دولت با سرازیر شدن درآمدهای ارزی دوباره سراغ واردات خواهد رفت تا تورم را از طریق اشباع بازار مصرف مدیریت کند یا منابع ارزشمند خود را صرف ایجاد زیرساخت‌هایی خواهد کرد که اقتصاد بدون نفت به آن نیازمند است؟! و اصولا آیا رانت‌های فربه وارداتی که به‌واسطه ارز ارزان سال‌های گذشته تبدیل به کارتل‌های قدرتمند شده‌اند، این اجازه را به دولت می‌دهند که زنجیره ارزش خود را بدون نیاز به واردات تکمیل کند؟! و آیا دولتمردان فعلی برای تکمیل این زنجیره ارزش، برنامه مشخص و شفافی دارند؟!

متاسفانه تجربه سال‌های گذشته نشان داده سیاست‌های اقتصادی همواره به نفع رانت‌های اقتصادی و مافیایی بوده و هرگاه که درآمدهای ارزی افزایش یافته، سرکوب نرخ ارز، اعطای یارانه به دلار و گرایش به سمت واردات بیشتر، در دستور کار دولت‌ها قرار گرفته و فقط با کاهش درآمدهای ارزی حمایت از تولید داخل اندکی جدی شده است. حتی شعارهای حمایت از تولید داخل نیز نتوانسته زمینه توسعه صنعتی در مسیر رقابت‌پذیری را فراهم کند و اتفاقا درآمدزاترین صنایع داخلی، امروزه وابسته‌ترین آنها به واردات هستند.

بنابراین سال ۱۴۰۱، سال بسیار دشواری برای دولت سیزدهم خواهد بود و بدون شک نمی‌توان به آسانی به وعده‌ها و شعارهای انتخاباتی جامه عمل پوشاند؛ مگر آنکه دولت بکوشد سهم مشارکت جامعه نخبگان را در مدیریت و تصمیم‌های کلان اقتصادی و سیاسی افزایش دهد، روحیه تنش‌زدیی داخلی و بین‌المللی را تقویت و به رگ‌های جامعه امیدواری و همدلی تزریق کند و با تمام نیروی نهفته در بطن این سرزمین همیشه سبز، خود را برای رویارویی با چالش‌های ویرانگر پیش‌رو آماده و تجهیز کند.

خروج امریکا از برجام نتیجه عکس داشت

یک روزنامه امریکایی در یادداشتی تحلیلی با تاکید بر اینکه «خروج یکجانبه واشنگتن از برجام نتیجه عکس داشته است» به رئیس‌جمهوری امریکا توصیه کرد که توافق هسته‌ای را احیا کند.

به گزارش ایسنا، روزنامه شیکاگو تریبون در یادداشتی درباره نتایج خروج یکجانبه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری پیشین امریکا از برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) نوشت این اقدام ترامپ نه‌تنها موجب محدودیت بیشتر فعالیت‌های هسته‌ای ایران نشد، بلکه سبب شد سرعت توسعه برنامه هسته‌ای این کشور در مقایسه با زمانی که تعهدات خود ذیل برجام را به‌طور کامل اجرا می‌کرد، افزایش قابل‌توجهی پیدا کند.

این نشریه در ادامه تصریح کرد: ایران خلاف پیش‌بینی منتقدان توافق هسته‌ای، همان‌طور که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بارها تایید کرده بود به تعهدات خود پایبند بود و دولت ترامپ نتوانست حتی یک مورد نقض توافق ازسوی ایران بیاید اما پس از خروج یکجانبه واشنگتن، تهران نیز به‌تدریج اجرای تعهدات هسته‌ای خود را کاهش داد، غنی‌سازی اورانیوم را افزایش داد، بازرسان بین‌المللی را از دسترسی به فیلم‌های نظارتی محروم و سانتریفیوژهای پیشرفته در تاسیسات خود نصب کرد. همچنین در پایان این یادداشت آمده است: جو بایدن نباید اجازه دهد اختلافات باقیمانده در جریان مذاکرات وین مانع از احیای توافقی شود که از تبدیل شدن یک دشمن قدیمی به یک قدرت هسته‌ای جلوگیری می‌کند.

در نشست ستاد «مبارزه با کالاهای قاچاق و تقلبی» مطرح شد:

تامین‌کنندگان داخلی کالا رتبه‌بندی می‌شوند

معاون صنایع عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت در پنجمین جلسه از سلسله نشست‌های ستاد مبارزه با کالای قاچاق و تقلبی وزارت صنعت، معدن و تجارت، گفت: به‌دنبال ارزیابی و رتبه‌بندی تامین‌کنندگان داخلی هستیم و این موضوع بسیار مهم است، زیرا بازار باید شفاف و پایدار باشد تا بتواند در مواجهه با تنش‌های احتمالی آینده، حفظ شود.به گزارش شاتا، محمدمهدی برادران افزود: قطعه‌سازان نیز باید بتوانند اعتماد مردم را به خود جلب کنند و مجموعه اقدامات انجام‌شده در افکارسنجی مردم خود را نشان دهد.

وی با بیان اینکه مردم باید به قطعه‌سازان داخلی اعتماد کنند، تصریح کرد: مردم باید نتایج مثبت کارها را احساس کنند تا بازار شاهد بهبود جایگاه لوازم یدکی ایرانی باشد و در این حوزه اطلاع‌رسانی بسیار مهم است.

رئیس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز وزارت صنعت، معدن و تجارت بیان کرد: احیای نمایندگی‌های خدمات پس از فروش لوازم‌یدکی خارجی نیز در دستور کار است. این موضوع در دفتر خدمات فنی و مهندسی زیرمجموعه معاونت تجارت و خدمات وزارت صنعت، معدن و تجارت پیگیری می‌شود.

برادران با بیان اینکه بیش از ۶ هزار واحد صنفی بدون مجوز داریم، اعلام کرد: این موضوع کار را برای نظارت بر این واحدها و قانونمند کردن بازار سخت کرده است؛ بنابراین اتحادیه‌ها باید با همراهی مدیریت شهری سریع‌تر برای ساماندهی مجموعه اصناف و واحدهای بدون مجوز وارد عمل شوند.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت تصریح کرد: در مراحل بعدی از شهرداری تهران و سایر کلانشهرها برای ساماندهی انبارها و واحدهای صنفی بدون مجوز و اطلاع‌رسانی لازم به شهروندان دعوت خواهیم کرد.

معاون تجارت و خدمات وزارت صنعت، معدن و تجارت: واحدهای تولیدی لوازم‌یدکی شناسه رهگیری دریافت کنند

همچنین علیرضا شاه‌میرزایی، معاون تجارت و خدمات وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز در پایان این نشست در گفت‌وگو با خبرنگاران گفت: علاوه بر باتری و کمک‌فنر، ۵۳ قلم کالای دیگر حوزه لوازم‌یدکی خودرو باید هرچه زودتر برای دریافت کد رهگیری اقدام کنند تا دچار مشکل نشوند.

وی در ادامه یادآور شد: به انجام فرآیند دریافت کد رهگیری توسط توزیع‌کنندگانی که به‌صورت سازمان‌یافته عمل می‌کنند (تولیدکنندگان بزرگ لوازم‌یدکی، خودروسازان یا فروشگاه‌های اینترنتی) کمک می‌کنیم و مجوزهای لازم را برای موضوعاتی مانند خدمات پس از فروش، گارانتی و... به آنها می‌دهیم.

رئیس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز وزارت صنعت، معدن و تجارت تصریح کرد: از سرمایه‌گذاری برای توزیع قطعات و زنجیره کردن خدمات تعمیرکاران حمایت می‌کنیم.

این کار به جلوگیری از پخش کالای قاچاق و تقلبی کمک می‌کند.

گفتنی است در این جلسه گزارشی از پایش برنامه عملیاتی مبارزه با کالای قاچاق و تقلبی لوازم‌یدکی خودرو و شیوه‌نامه مدیریت و نظارت بر کالای قاچاق لوازم‌یدکی در سطح عرضه ارائه شد.

همچنین انجمن‌های تخصصی لوازم‌یدکی و باتری به ارائه آخرین گزارش‌های خود در این حوزه پرداختند و سازکار امحای لوازم‌یدکی قاچاق و تقلبی با محوریت انجمن قطعه‌سازان و هماهنگی دستگاه قضایی موردبحث و تبادل‌نظر قرار گرفت.

گفتنی است پنجمین جلسه از سلسله نشست‌های ستاد «مبارزه با کالاهای قاچاق و تقلبی» وزارت صنعت، معدن و تجارت روز گذشته با حضور رئیس ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی، معاون تجارت و خدمات و معاون صنایع عمومی وزیر صنعت، معدن و تجارت، رئیس سازمان ملی استاندارد و نمایندگانی از ناجا و... برگزار شد.

۴ جلسه پیشین این سلسله نشست‌ها با همراهی نهادهای مختلف از جمله قوه قضاییه، سازمان تعزیرات حکومتی، سازمان ملی استاندارد، گمرک، سپاه و... برگزار شده بود.

معاون اقتصادی بانک مرکزی خبر داد

کاهش ۱۳ درصدی نرخ تورم

معاون اقتصادی بانک مرکزی اظهار کرد همان‌گونه که ازسوی رئیس‌جمهوری اعلام شد، طبق آمارهای بانک مرکزی از ابتدای دولت سیزدهم تا پایان سال گذشته نرخ تورم حدود ۱۳ درصد کاهش داشته است.

به گزارش ایسنا پیمان قربانی، معاون اقتصادی بانک مرکزی تاکید کرد آمار مربوط به تورم کماکان در بانک مرکزی تولید می‌شود و به‌صورت ماهانه در اختیار مقامات و مسئولان اقتصادی کشور قرار می‌گیرد.

نرخ تورم از ۴۷.۱ درصد در سال ۱۳۹۹ نهایتا به ۵۹.۳ درصد در شهریور ۱۴۰۰ رسید که در ۷ دهه گذشته بی‌سابقه بوده است.

قربانی تصریح کرد: خوشبختانه از شهریور ۱۴۰۰ به بعد نرخ تورم ۱۲ ماهه در مسیری نزولی قرار داشت و با ۱۳.۱ واحد درصد کاهش به ۴۶.۲ درصد در اسفند ۱۴۰۰ رسیده است.

معاون اقتصادی بانک مرکزی تاکید کرد: آماری که رئیس‌جمهوری درباره کاهش ۱۳ درصدی نرخ تورم بیان کردند مستند به آمار بانک مرکزی بوده است.

طبق اعلام بانک مرکزی قربانی همچنین از کاهش چشمگیر نرخ تورم نقطه به نقطه در دولت سیزدهم خبر داد و افزود: نرخ تورم نقطه به نقطه نیز که در شهریور ۱۴۰۰ در سطح ۵۴.۹ درصد قرار داشت، با ۲۵.۴ واحد درصد کاهش به ۲۹.۵ درصد در اسفند ۱۴۰۰ رسیده است.

معاون اقتصادی بانک مرکزی با اشاره به نقش رشد پایه پولی در افزایش نرخ تورم طی سال‌های گذشته گفت: خوشبختانه رشد پایه پولی که در تیر ۱۴۰۰ به ۴۲.۶ درصد رسیده بود با ۱۱.۲ واحد درصد کاهش به ۳۱.۴ درصد در اسفند ۱۴۰۰ رسیده که حاکی از جهت‌گیری صحیح بانک مرکزی و دولت سیزدهم در این زمینه است.

وی در پایان تاکید کرد: بانک مرکزی برنامه جامعی براساس مدیریت پایه پولی در سال ۱۴۰۱ تدارک دیده و امید می‌رود با مجموعه اقدامات مناسب در حوزه‌های سیاستی پولی و مالی، شاهد مهار مناسب نرخ تورم در آینده باشیم.

طرح «تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار» تایید شد

سخنگوی شورای نگهبان از تایید طرح «تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار» در این شورا خبر داد. به گزارش ایسنا، هادی طحان‌نظیف از تایید طرح تسهیل صدور برخی مجوزهای کسب‌وکار ازسوی شورای نگهبان خبر داد و گفت: این طرح خلاف شرع مقدس و قانون اساسی شناخته نشد.

وی بیان کرد: امیدواریم همان‌طور که از عنوان این طرح مشخص است، اجرای این مصوبه به تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار و رونق کسب‌وکارها در سال «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» بینجامد.

سخنگوی شورای نگهبان تصریح کرد: شورای نگهبان در مرحله آخر اشکالات مستقل و جداگانه‌ای نسبت به این طرح نداشت، اما نظر هیات عالی نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام راجع به مجوز کسب‌وکارهایی بود که در حوزه‌های مربوط به نظم و انضباط پولی، مالی و ارزی فعالیت دارند. بحث این بود که این مجوزها تاییدمحور باشند و این موضوع باید در مصوبه تصریح شود. طحان‌نظیف با بیان اینکه اصلاحی در این زمینه انجام شد، گفت: ما این اصلاحات را در جلسه شورای نگهبان بررسی کردیم و به مجلس شورای اسلامی اعلام شد که این مصوبه خلاف شرع مقدس و قانون اساسی شناخته نشد.

وی تاکید کرد: از نظر ما در شورای نگهبان طرح تسهیل صدور برخی مجوزهای کسب‌وکار خلاف شرع مقدس و قانون اساسی نیست و این موضوع را به مجلس اعلام کردیم. ترتیبات بعدی در اختیار مجلس است و مجلس باید آن را به دولت ابلاغ کند و دولت هم در نخستین فرصت باید آن را جهت اجرا ابلاغ کند. امیدوارم به‌زودی شاهد اجرای این مصوبه مهم باشیم.

قانون جدید مبارزه با قاچاق کالا و ارز رسما وارد تجارت شد

گمرک ایران قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز را به گمرک‌های اجرایی ابلاغ کرده است. به گزارش ایسنا، طی بخشنامه دفتر حقوقی گمرک ایران، به گمرک‌های اجرایی دستور اجرای قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز داده شده است. این قانون در بهمن سال گذشته در مجلس مصوب شد و بعد از تایید شورای نگهبان، در ۲۰ فروردین امسال، مجلس آن را به دولت ابلاغ و رئیس‌جمهوری نیز قانون را به‌منظور اجرا به دستگاه‌های مربوطه ابلاغ کرده بود.

قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، شامل ۴۷ ماده است که در اهم آن شمول قاچاق افزایش یافته و از این جهت مورد نقد قرار دارد که می‌تواند تبعاتی به‌ویژه در حوزه تجارت خارجی به همراه داشته باشد.

آغاز پیش‌فروش بلیت قطار برای ایام عید فطر

پیش‌فروش بلیت قطارهای مسافری برای بازه زمانی ۱۰ تا ۳۱ اردیبهشت، از صبح روز دوشنبه، ۵ اردیبهشت(امروز) به‌صورت همزمان از طریق اینترنتی و در مراکز مجاز فروش بلیت در سراسر کشور آغاز می‌شود.

به گزارش روابط عمومی راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران، پیش‌فروش بلیت قطارهای مسافری برای تمام مسیرها غیر از تهران-مشهد، تهران-خواف و تهران-طبس و بالعکس، ساعت ۱۰ صبح روز دوشنبه انجام می‌شود.

ساعت ۱۴ روز دوشنبه، ۵ اردیبهشت نیز پیش‌فروش بلیت قطار در مسیرهای تهران-مشهد، تهران-طبس و تهران-خواف و بالعکس انجام خواهد شد. در این اطلاعیه آمده است باتوجه به افزایش تقاضا برای ایام عید سعید فطر، از ۱۰ تا ۱۶ اردیبهشت، تعدادی قطار فوق‌العاده پیش‌بینی و اعزام خواهد شد.

هموطنان برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند به‌صورت شبانه‌روزی با سامانه اطلاع‌رسانی راه‌آهن به شماره ۰۲۱۵۱۴۹ تماس بگیرند یا به پایگاه اینترنتی www.rai.ir مراجعه کنند.

عکس روز

نمایش محرومیت در حاشیه پایتخت

عکس: باشگاه خبرنگاران جوان

ویژه‌تر از خبر

قیمت هر متر خانه در تهران ۶ برابر شد

آمار بانک مرکزی نشان می‌دهد متوسط قیمت فروش هر متر خانه در تهران از ۵ میلیون و ۷۶۰ هزار تومان در پایان سال ۱۳۹۶ به ۳۵ میلیون و ۱۲۰ هزار تومان تا پایان اسفند سال گذشته رسیده که ۶ برابر شده است.

به گزارش ایسنا، در آمارهای اقتصادی بانک مرکزی تحولات متوسط قیمت فروش هر متر خانه در تهران از سال ۱۳۹۶ تا پایان اسفند سال گذشته ثبت شده که متوسط قیمت فروش هر متر خانه در تهران در پایان سال ۱۳۹۶ حدود ۵ میلیون و ۷۶۰ هزار تومان بوده است.

این رقم در ابتدای سال ۱۳۹۷ با کاهش نسبت به پایان سال قبل، به ۵ میلیون و ۵۳۰ هزار تومان رسید و متوسط قیمت هر خانه در تهران در پایان همان سال معادل ۹ میلیون و ۹۷۰ هزار تومان شد.

در ابتدای سال ۱۳۹۸ نیز متوسط قیمت هر متر خانه در تهران ۱۱ میلیون و ۲۷۰ هزار تومان بوده که در پایان آن سال به ۱۴ میلون و ۴۰۰ هزار تومان رسید.

از سوی دیگر، متوسط قیمت هر متر خانه در تهران در ابتدای سال ۱۳۹۹ از ۱۵ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان شروع شد و در پایان به ۳۰ میلیون و ۲۷۰ هزار تومان رسید.

در ابتدای سال گذشته نیز متوسط قیمت فروش هر متر خانه در تهران ۲۹ میلیون و ۳۲۰ هزار تومان بود اما با گذشت ۱۱ ماه به ۳۵ میلیون و ۱۲۰ هزار تومان رسید.

بنابراین، متوسط قیمت فروش هر متر خانه در تهران در پایان سال ۱۳۹۶ تا پایان سال گذشته با رشد ۶ برابری مواجه شده است. به اعداد زیر توجه کنید:

۱ - پایان سال ۱۳۹۶ متوسط قیمت هر متر خانه در تهران ۵ میلیون و ۷۶۰ هزار تومان بود.

۲ - پایان سال ۱۳۹۷ متوسط قیمت هر متر خانه در تهران به ۹ میلیون و ۵۳۰ هزار تومان رسید.

۳ - پایان سال ۱۳۹۸ هر متر خانه در تهران حدود۱۴ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان معامله شد.

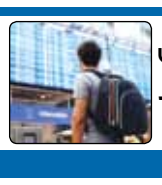
۴ - پایان سال ۱۳۹۹ متوسط قیمت هر متر خانه در تهران به۳۰ میلیون و ۲۷۰ هزار تومان رسید.

۵ - پایان سال ۱۴۰۰ هر متر خانه در تهران به طور متوسط با قیمت ۳۵ میلیون و ۱۲۰ هزار تومان معامله شد.

گسترش صنعت
دوشنبه
۵ اردیبهشت ۱۴۰۱
۲۳ رمضان ۱۴۴۲
۲۵ آوریل ۲۰۲۲
شماره ۲۰۴۳
پیاپی ۳۳۶۱

سهام به نورچشمی‌ها واگذار نشود

بازار کار جایی برای نخبگان ندارد

دولت بزرگ‌ترین بدهکار صندوق توسعه ملی

www.sanatnewspaper.com

خبر

وزیر صنعت، معدن و تجارت تاکید کرد

حرکت به‌سوی اقتصاد دانش‌بنیان

عکس: صمت

در حال حاضر تحقیق و توسعه‌ای که منجر به افزایش تولید شود و مقیاس‌ها و کیفیت تولید را ارتقا دهد، مدنظر است

دانش‌بنیان شدن یعنی حرکت تولید و خدمات به سوی استفاده از فناوری نوین است. این موضوع برای توسعه و پیشرفت صنایع بسیار حیاتی بوده و قدرت رقابت در بازار جهانی به آنها می‌دهد. امسال رهبر معظم انقلاب سال «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» نام‌گذاری کرده و تاکید بر بهره‌مندی از شرکت‌های دانش‌بنیان کشور داشته‌اند.

وزیر صنعت، معدن و تجارت در نشست هم‌اندیشی ارتقای توان تولید دانش‌بنیان در شرکت‌های بزرگ که با حضور معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهوری و شرکت‌های بزرگ و دانش‌بنیان برگزار شد، قطار اقتصاد و افزایش توان تولید دانش‌بنیان کشور را شرکت‌های بزرگ دانست.

تلاش برای توازن عرضه و تقاضا

سیدرضا فاطمی‌امین، وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: سال‌های گذشته در حوزه دانش‌بنیان کارهای خوبی انجام‌شده و زیست‌بوم دانش‌بنیان به‌طور تقریبی در کشور شکل‌گرفته و مولفه‌ها، صندوق‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان تشکیل شده‌اند.

به‌گزارش ایدرونیوز، وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه اما درون این زیست‌بوم، جای شرکت‌های بزرگ خالی است، گفت: طرف عرضه به خوبی شکل‌گرفته و جلو رفته اما طرف تقاضا باید افزایش یابد.

فاطمی‌امین با اشاره به نام‌گذاری امسال به‌نام «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» از سوی رهبر معظم انقلاب، بیان کرد: از همان ابتدای سال، جلسه‌ای با حضور معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهوری داشتیم و درصدد تدوین سند دانش‌بنیان وزارت صنعت، معدن و تجارت هستیم و این نشست نیز برای استفاده از نظرات شرکت‌های بزرگ برای تدوین سند بوده است.

صنایع دانشی

فاطمی‌امین با بیان اینکه اقتصاد دانش‌بنیان یعنی اینکه دانش نقش موثر و مهمی در تولید دارد، اضافه کرد: تا سال‌ها پیش موضوعاتی از جمله نیروی کار، سرمایه و نصب ماشین‌آلات مطرح بود که بهره‌وری نیز به آن اضافه شد اما وقتی از اقتصاد دانش‌بنیان صحبت می‌کنیم؛ یعنی مولفه دیگری به‌عنوان دانش مطرح است که باید سهم آن در تولید افزایش یابد.

وی ادامه داد: اینجا صنایع دانشی مطرح می‌شود و دانش به‌عنوان عامل مهم در تولید نقش خود را ایفا می‌کند.

وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه سهم تحقیق و توسعه در تولید ناخالص داخلی، ارزیابی کنند هر فعالیت است، گفت: این رقم در کشور ما پایین است و باید افزایش یابد.

فاطمی‌امین همچنین تصریح کرد: اگر به سمت اقتصاد دانش‌بنیان برویم باید این سهم را با مشارکت بخش‌خصوصی افزایش دهیم.

فاطمی‌امین در ادامه با بیان اینکه صرف بالا رفتن این سهم البته ارزش ایجاد نمی‌کند، بیان کرد: تحقیق و توسعه‌ای که منجر به افزایش تولید شود و مقیاس‌ها و کیفیت تولید را ارتقا دهد، مدنظر است.

وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه در تجارت خارجی تمرکز در حوزه دانش‌بنیان داریم، اضافه کرد: به‌دنبال این هستیم که پیچیدگی‌های اقتصاد کشور را افزایش دهیم، پیچیدگی، بیان‌کننده تنوع و قدرت اقتصادی است و این شرکت‌های بزرگ هستند که می‌توانند این کار را انجام دهند.

فاطمی‌امین با بیان اینکه شرکت‌های بزرگ به‌عنوان قطار اقتصاد وقتی حرکت می‌کنند، شرکت‌های کوچک را به‌دنبال خود می‌کشند، توضیح داد: در افزایش توان دانش‌بنیان نیز شرکت‌های بزرگ پیشران هستند.

گفتنی است در این نشست مهم‌ترین چالش‌های شرکت‌های بزرگ در حوزه دانش‌بنیان مطرح شد و از زاویه دید شرکت‌ها و بنگاه‌های بزرگ، موضوع دانش‌بنیان و تحقیق و توسعه مورد بررسی قرار گرفت.

سیدرضا فاطمی‌امین

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

خودرو با دست فرمان کنونی ارزان نمی‌شود

نایب‌رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی واردات خودرو را تنها راهکار تنظیم بازار دانست و گفت: هرچند ادعا می‌شود خودروسازان زیرساخت لازم برای تولید یک میلیون و ۵۰۰ هزار خودرو را دارند اما در واقعیت این شرکت‌ها فقط ۹۰۰ هزار خودرو تولید کردند و از آنجا که نیاز بازار حدود یک میلیون و ۷۰۰ هزار خودرو است با کمبود حدود ۵۰ درصدی عرضه، تنظیم بازار ممکن نیست.

سیدجواد حسینی‌کیا در گفت‌وگو با خانه ملت با انتقاد از گرانی خودرو، افزود: در شرایط کنونی فقط واردات خودرو بازار را تنظیم می‌کند و در صورت بی‌توجهی به این مهم و با دست فرمان کنونی خودروسازان، بهای این کالا نه‌تنها کاهشی نمی‌شود، بلکه سیر صعودی آن نیز تداوم خواهد داشت.

نماینده مردم سنقر در مجلس شورای اسلامی با تاکید بر اینکه برای تنظیم بازار چاره‌ای جز واردات مدیریت‌شده وجود ندارد، گفت: در حال‌حاضر عرضه و تقاضا خودرو متناسب نیست و تولید خودروسازان نیاز بازار را تامین نمی‌کند. وی اضافه کرد: هرچند ادعا می‌شود خودروسازان زیرساخت لازم برای تولید یک میلیون و ۵۰۰ هزار خودرو را دارند اما در واقعیت این شرکت‌ها فقط ۹۰۰ هزار خودرو تولید کردند و از آنجا که نیاز بازار حدود یک میلیون و ۷۰۰ هزار خودرو است با کمبود حدود ۵۰ درصدی عرضه، تنظیم بازار ممکن نیست؛ برای جبران کمبود خودرو در بازار باید واردات انجام شود.

این نماینده مردم در مجلس یازدهم ادامه داد: متاسفانه هزینه بالاسری خودروسازان زیاد است در نتیجه تولید آنها با زیان همراه بوده و این موضوع موجب می‌شود این شرکت‌ها تمایلی برای افزایش تولید نداشته باشند، حال آنکه به جای کاهش تیراژ تولید باید برای کاهش هزینه‌های مازاد برنامه‌ریزی شود.

شکوفایی صنعت پوشاک و ایجاد اشتغال پایدار با شناسایی ظرفیت‌ها

سرپرست دفتر صنایع منسوجات و پوشاک وزارت صنعت، معدن و تجارت بر شکوفایی صنعت پوشاک و ایجاد اشتغال پایدار با شناسایی ظرفیت‌ها و ارائه تسهیلات حمایتی مناسب تاکید کرد.

به‌گزارش شاتا، افسانه محرابی گفت: با شناسایی ظرفیت‌ها و ارائه تسهیلات حمایتی مناسب از سوی دولت، زمینه رشد و شکوفایی صنعت پوشاک در این مناطق و ایجاد اشتغال پایدار انجام خواهد شد.

سرپرست دفتر صنایع منسوجات و پوشاک وزارت صنعت، معدن و تجارت بیان کرد: در دو سال اخیر، اقداماتی از جمله برگزاری دوره‌های آموزشی و کمک به شرکت در نمایشگاه‌های خارج از کشور برای توانمندسازی فعالان انجام شده است.

محرابی همچنین بر شناسنامه‌دار کردن، ساماندهی و تجمیع این واحدها در قالب خوشه‌های صنعتی برای ارتقای کمی و کیفی در تولید کیف و پوشاک تاکید کرد.

لغو معافیت گمرکی و چالش نوسازی صنایع

با لغو معافیت ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی از پرداخت حقوق گمرکی، طبق یک حکم قانون بودجه امسال، نوسازی صنایع می‌تواند با چالش روبه‌رو شود.

به‌گزارش ایرنا، واردات ماشین‌آلات خط تولید که به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت و گمرک جمهوری اسلامی ایران، موردنیاز واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مجاز است، به استناد ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی، از پرداخت حقوق ورودی معاف بود.

این در حالی است که براساس بند ص تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۱ تمامی ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی مشمول پرداخت حقوق ورودی شده‌اند. این حکم در اصلاحاتی که مجلس در لایحه بودجه اعمال کرد، وضع شده است.

با توجه به استعلام انجام‌شده گمرک ایران از وزارت امور اقتصادی و دارایی معافیت‌های بند غ ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی امسال قابل اعمال نیست. براساس متن مکاتبه انجام‌شده بین خزانه‌دار کل کشور و گمرک ایران در سال جاری، حکم تبصره ۶ قانون بودجه حاکم بر ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی است.

بر این اساس به اعتقاد برخی کارشناسان معافیت حقوق ورودی ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی و کشاورزی و صنعتی که در قانون بودجه ۱۴۰۱ برداشته شده، به ضرر بخش‌های تولیدی کشور است. این تصمیم باعث می‌شود نوسازی و مدرن‌سازی صنعت و به‌روز شدن خطوط تولید و ماشین‌آلات صنعتی به‌دلیل دریافت حقوق گمرکی انجام نشود. بر این اساس، هرچند این حکم در قانون بودجه قیدشده، شورای هماهنگی سران قوا می‌تواند در این‌باره ورود کند و به‌طور موقت تا بررسی همه ابعاد به صورت کارشناسی و تعیین‌تکلیف نهایی موضوع، مانع از اجرا و وصول حقوق ورودی در گمرکات کشور شود.

یادداشت

ریشه‌های گرانی در اقتصاد ایران

امین دلبری
کارشناس اقتصاد و مدرس دانشگاه

رئیس جمهوری بارها از افزایش قیمت کالاها گلایه داشته و افزایش قیمت کالاها، نرخ تورم و نقدینگی و وخیم‌تر شدن وضعیت معیشتی مردم را خط قرمز سیاست‌های دولت سیزدهم اعلام کرده‌اند. باید توجه داشت هر معلولی دارای علت یا علت‌هایی است. اگر علت هر معلولی دقیقا شناسایی نشود، پیچیدن نسخه‌های متعدد درمان، فقط هزینه‌های اضافی را به دولت و معیشت مردم که جزو دغدغه‌های اصلی دولت است، تحمیل می‌کند. این نوع درمان، پاسخ مناسب را نخواهد داد، چون مسیر را به‌درستی انتخاب نکرده‌ایم. بیش از ده‌ها مقاله، گفت‌وگو و مصاحبه از سال ۹۷ تاکنون برای اجتناب از بحران‌های اقتصادی در کشور که بخشی از آن منشأ خارجی داشته و بخش دیگر ناشی از تصمیمات نادرست مدیران ارشد مالی، پولی و ارزی کشور بوده، انجام شده است. همچنین صاحب‌نظران، اقتصاددانان و اندیشمندان مسائل اقتصادی بارها از خطر آثار این تصمیمات سخن گفته و بر پیامدهای ایجاد شوک‌های ارزی و قیمتی که در ۳ دهه اخیر، باعث تشدید نرخ تورم و کاهش ارزش پول ملی شده، تاکید داشته‌اند. اقتصاد ایران، شدیدترین این شوک را در سال ۹۷ به همراه خروج امریکا از برجام تجربه کرد و بسیاری از تحلیلگران اقتصادی از سر دلسوزی و بدون وابستگی جناحی و سیاسی، به مدیران ارشد اقتصادی دولت گذشته و فعلی، به کرات هشدارهای لازم را داده‌اند. اما تاکنون آن‌طور که باید گوش شنوایی برای پذیرش خطرات ناشی از سیاست‌های شوک‌آمیز ارزی وجود نداشته است. نتیجه آنکه، ترویج اقتصاد دلالی، سفته‌بازی و سوداگری متکی به واردات، آنچنان بلایی بر سر اقتصاد ایران آورد که سال‌ها زمان لازم است تا اقتصاد زخم‌خورده کشور التیام یابد. زمانی که نیروهای بازدارنده خارجی و داخلی در اعمال سیاست‌های تحریمی و ایذایی خود، منتظر اثرات سیاست‌های اعمالی در افزایش نرخ تورم، کاهش ارزش پول ملی ایجاد مشکلات معیشتی هستند، هرگونه سیاست اقتصادی نادرست، به معنی بازی در زمین دشمن است. در جنگ اخیر روسیه با اوکراین، مهم‌ترین سیاست‌های کشورهای غربی به‌ویژه امریکا، اعمال تحریم‌های شدید علیه کشور روسیه بود. مسئولان و تحلیلگران نهادهای رسمی وضع تحریم، با ارزیابی اثرات تحریم بر اقتصاد روسیه اذعان داشتند که اهداف اعمال تحریم‌ها از منظر افزایش نرخ تورم، سقوط ارزش روبل و تاثیر بر معیشت مردم، به نتیجه موردنظر تحریم‌گذاران نرسیده است. این یعنی سیاست‌های تقابلی دولت روسیه در مقابل سیاست‌های تحریمی کشورهای غربی درست عمل کرده؛ بنابراین اگر هرگونه سیاست‌گذاری‌های داخلی در راستای سیاست‌های تحریمی خارجی همسو عمل کند، در واقع ناخواسته در راستای اهداف دشمن حرکت کرده‌ایم. سیاست‌های تحریمی امریکا درست بر متغیرهای مهم اقتصادی کشور نشانه گرفته و اثر آن بر متغیرهای تاثیرگذار بر اقتصاد مانند نرخ تورم، ارزش پول ملی و کاهش قدرت خرید نمایان است. پیامدهایی این نوع سیاست‌گذاری‌ها برای دولت نیز بروز مواردی مانند افزایش هزینه‌های جاری و عمرانی دولت و کسری بودجه‌های مزمن در بودجه‌های سالانه بوده است. در صورت عدم‌مقابله با سیاست‌های تحریمی دشمن، نتیجه جبری آن پدیده‌های فلاکت‌بار اقتصادی خواهد بود. اعمال سیاست‌های شوک‌آفرین ارزی و قیمتی چه از ناحیه مصوبات مجلس شورای اسلامی و چه از سوی دولت، بر شدت آن خواهد افزود؛ بنابراین اجرای هرگونه سیاست که منجر به شوک‌های ارزی و قیمتی شود، در شرایطی که کشور برای جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی و رشد اقتصادی به ثبات اقتصادی نیاز دارد باید اجتناب شود. رئیس جمهوری در تازه‌ترین اظهارنظر خود در جلسه اخیر هیات‌وزیران، دوباره نگرانی شدید خود از گرانی کالاهای اساسی را ابراز و تاکید کرده «پشت پرده گرانی‌ها شناسایی شود». از سوی دیگر، یک عضو کمیسیون اقتصادی مجلس اظهارنظر کرده «دولت اجازه حذف ارز ترجیحی را ندارد» و مهم‌تر از آن، رئیس سازمان برنامه و بودجه که از پیشگامان حذف ارز ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی و دارو بودند در تازه‌ترین اعلام نظر خود که ۲۵ فروردین انتشار یافت، اظهار کرده «حذف یا عدم‌حذف ارز ترجیحی برعهده دولت است». احتکار و افزایش قیمت کالاهای اساسی، دارو و سایر کالاهای ضروری مورد استفاده مردم، در پی تصمیمات مربوط به تغییرات در نحوه اختصاص ارز به واردات کالاهای اساسی و دارو، این ظن را در بازیگران و فرصت‌طلبان همیشه حاضر در صحنه‌های بحران‌زده، تقویت کرده است. گویی دوباره زمینه سوداگری و سفته‌بازی در اقتصاد ایران ایجاد شده است. چنانچه با اجرای سیاست‌های ارزی قیمت کالاهای اساسی و دارو با بالا رفتن نرخ تسعیر ارز و با افزایش حقوق گمرکی و سود بازرگانی، افزایش خواهد یافت. سوداگران از هم‌اکنون سفره طمع خود را برای جمع‌آوری سودهای کلان باد‌آورده، پهن و زودتر از برنامه‌های دولت، فعالیت‌های خود را شروع کرده‌اند. در خرید و احتکار ارز، مترصد تصمیمات بعدی دولت هستند که چه تصمیمی درباره سیاست‌های ارزی با توجه به مصوبات مجلس و ضوابط اجرای بودجه در سال ۱۴۰۱ در پیش خواهد گرفت. وقتی سیل افزایش قیمت راه افتاده، دولت برای جلوگیری از جهش قیمت‌ها، در عمل کاری نمی‌تواند انجام دهد. مثل این می‌ماند که هنگام جاری شدن سیلاب شدید، بخواهیم با ایجاد سد، آن را مهار کنیم. هرگز این امکان به‌دست نمی‌آید، چون دیگر فرصتی برای مهار سیل خروشان نیست، فقط آثار تخریبی آن می‌ماند. مراقب راه افتادن سیلاب باشیم.

ورود جدی وزارت دفاع به صنعت خودرو

وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با اشاره به اقدامات وزارتخانه متبوعش درباره خودروسازی، از ورود جدی این وزارتخانه به حوزه قطعه‌سازی، به‌ویژه قطعاتی که برای خودروسازان جنبه مهم و حیاتی دارد، خبر داد.

امیر سرتیپ محمدرضا قرایی‌آشتیانی، وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح در گفت‌وگو با خانه ملت درباره برنامه وزارت دفاع برای شرکت‌های خودروساز، گفت: وزارت دفاع به حوزه قطعه‌سازی و مباحث گلوگاهی در صنعت به‌ویژه صنعت خودرو ورود کرده و کمک‌هایی در این حوزه‌ها انجام داده که این اقدامات به‌طور مستمر ادامه خواهد داشت.

وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با بیان اینکه اقدام وزارت دفاع براساس نیازمندی‌هایی است که در بخش‌های گوناگون به این وزارتخانه ارجاع می‌شود، در پاسخ به این پرسش که آیا قراردادی با شرکت‌های خودروساز در این زمینه منعقد شده یا خیر، توضیح داد: بله و براساس قراردادها در حال فعالیت هستیم؛ برخی قطعات موردنیاز این مجموعه‌ها نقش گلوگاهی داشته یا باید از خارج از کشور تامین شود که البته وزارت دفاع در حال تولید این قطعات در کشور است.

امیر سرتیپ قرایی‌آشتیانی درباره اقدامات انجام‌شده برای تولید خودروهای جنگی، ادامه داد: تولیدات گوناگونی در حوزه خودروهای جنگی وجود دارد که در حال تحویل این خودروها به نیروهای مسلح هستیم.

گفت‌وگو با کارشناسان درباره واگذاری سهام دو خودروساز دولتی

سهام به نورچشمی‌ها واگذار نشود

ثروت‌آفرینی اولویت نخست خودروسازان بین‌المللی

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

معاون صنایع حمل‌ونقل وزارت صنعت، معدن و تجارت، هفته گذشته خبر از واگذاری سهام دولتی خودروسازی‌ها به بخش خصوصی تا ۶ ماه آینده داد. یکی از محورهای دستورالعمل ۸ ماده‌ای رئیس‌جمهوری به وزیر صنعت، معدن و تجارت، واگذاری سهام دولتی شرکت‌های خودروساز بزرگ بود. همچنین موضوع واگذاری سهام دولتی دو خودروساز بزرگ کشور، کمتر از یک ماه قبل، از سوی وزیر صنعت، معدن و تجارت مطرح شده بود و اندکی پس از آن، رئیس سازمان خصوصی‌سازی، ۳ شرط را برای تحقق این موضوع ضروری دانست. ۳ شرطی که وزارت صنعت، معدن و تجارت هنوز به آن پاسخی نداده و شرایط واگذاری این شرکت‌ها را در هاله‌ای از ابهام فرو برده است.

عکس: صمت

مدیریت دولتی چه در ایران و چه سایر کشورها مانند مدیریت بخش خصوصی پویا نیست و بر لبه تکنولوژی حرکت نمی‌کند

موانع واگذاری سهام

اواسط فروردین، سیدرضا فاطمی‌امین در جلسه شورای اداری شهرستان نیشابور با اشاره به غیربومی بودن هیات‌مدیره شرکت‌های دولتی در کشور، اظهارکرد: بومی‌گزینی از اصول دولت است. به‌دنبال واگذاری ایران‌خودرو و پس آن سایپا به بخش خصوصی هستیم تا مشکل به‌طور اساسی حل شود. به‌گزارش ایسنا، پس از آن، رئیس سازمان خصوصی‌سازی در واکنش به سخنان وزیر، آزادسازی سهام دولتی در وثیقه بانک‌ها، اختصاص سهام درونی خودروسازها (تودلی) به بازپرداخت تسهیلات، اصلاحات و شفافیت مالی این شرکت‌ها و تجمیع سهام صندوق بازنشستگی کشوری، سهام درونی خودروسازها و سهام دولتی ایران‌خودرو و سایپا برای عرضه را، ۳ شرط واگذاری خودروسازان اعلام کرد.

در این راستا، حسین قربانزاده، رئیس سازمان خصوصی‌سازی با تاکید بر اینکه تا زمانی که سهام در وثیقه سایپا و ایران‌خودرو آزاد نشود، امکان واگذاری سهام آنها وجود ندارد، گفت: از سوی دیگر، شرکت‌ها سهام تودلی دارند و نهادهایی مانند صندوق بازنشستگی هم سهام دارند که می‌تواند یکپارچه شود اما باید این عزم وجود داشته باشد و خود شرکت‌ها و وزارت صنعت، معدن و تجارت هم همراهی کنند.

وی به این پرسش که وزارت صنعت، معدن و تجارت به ۳ شرط مذکور چه واکنشی داشته، پاسخ داد: وزارت صنعت، معدن و تجارت واکنشی نداشت. البته فاطمی‌امین در مصاحبه‌هایی اعلام کرده پیگیر سهام تودلی هستند اما به سایر پیشنهادهای سازمان خصوصی‌سازی هیچ واکنشی نشان نداده است.

رئیس سازمان خصوصی‌سازی تاکید کرد: اینکه سهام سایپا و ایران‌خودرو چه زمانی واگذار شود، بستگی به اعلام وزارت صنعت، معدن و تجارت دارد که هنوز در این زمینه خبری اعلام نشده است.

▣ سهام دولتی چقدر است؟

سیدرضا فاطمی‌امین در یکی از نشست‌هایی که با نمایندگان خانه ملت داشت، درباره سهام دولت در خودروسازی‌ها عنوان کرد: سهام شرکت ایران‌خودرو ۸ درصد برای بانک‌های صادرات، تجارت و ملت، ۵.۷ درصد سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو)، ۲۷ درصد شرکت شرکت کروز، ۳ درصد صندوق بازنشستگی، ۵ درصد آتیه صبا و ۲۵ درصد برای سهامداران است.

وزیر صنعت، معدن و تجارت ادامه داد: درباره شرکت سایپا هم ۱۷ درصد سهام برای ایدرو، ۱۵.۶ برای صندوق بازنشستگی و فولاد، ۴۰ درصد هم مربوط به سهامداران است.

به هر حال بنا به گفته معاون صنایع حمل‌ونقل وزارت صنعت، معدن و تجارت، اقدامات لازم برای واگذاری سهام باقیمانده دولت در دو خودروساز بزرگ کشور آغاز و تمام موانع شناسایی شده است.

> آرمان خالقی: واگذاری خودروسازی‌ها به افراد فاقد صلاحیت مدیریتی، سم مهلکی است که حرکت لنگ‌لنگان صنعت خودرو را هم متوقف می‌کند

مدیریت دولتی پویا نیست

آرمان خالقی، عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران درباره واگذاری سهام دولتی دو خودروساز بزرگ کشور به صمت گفت: مهم‌ترین مسئله این است که با واگذاری سهام به چه نتیجه‌ای خواهیم رسید؟ آیا با خصوصی‌سازی صنعت خودرو به سوی بهبود کیفیت حرکت خواهد کرد؟

او افزود: دولت هیچ‌گاه بنگاهدار خوبی نبوده و فقط در برخی بنگاه‌های خاص مانند شرکت‌هایی که در حوزه نظامی و امنیتی فعالیت دارند، کارآمد بوده است. مدیریت دولتی چه در ایران و چه سایر کشورها مانند مدیریت بخش خصوصی پویا نبوده و بر لبه تکنولوژی حرکت نمی‌کند.

وی ادامه داد: این موضوع اثبات شده، چراکه در تمام سال‌های گذشته، شرکت‌های دولتی به سوددهی موردانتظار دست نیافتند. بنابراین، این مسئله برای شرکت‌های خودروساز هم صدق می‌کند.

خالقی با بیان اینکه از ابتدای انقلاب شعار تولید نه مونتاژ بود، گفت: هدفی که تا کنون هنوز محقق نشده است. به‌تازگی رهبر معظم انقلاب هم اشاره کردند آنچه مونتاژ می‌شود محصول داخلی به‌شمار نمی‌رود. حال تا امروز سهام در شرکت‌های خودروساز به‌گونه‌ای به شرکت‌های شبه‌خصوصی یا خصوصی واگذارشده که نتوانسته آن مدیریت چابک‌سازی را در شرکت‌ها حاکم کند. اصولا چون تقسیم سهام در دست خود دولت باقیمانده و سهام در دست سایر افراد خرد شده در نهایت تعیین هیات‌مدیره و مدیران‌عامل خودروسازی در اختیار دولت مانده است.

عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران گفت: با آمدن و رفتن هر دولتی، مدیران‌عامل تغییر می‌کنند در نتیجه مدیران نمی‌توانند برنامه بلندمدتی داشته باشند.

▣ چالش‌های مدیریتی

خالقی با اشاره به وجود نیروهای انسانی مازاد در خودروسازی‌ها عنوان کرد: ساختار گذشته صنعت خودرو سبب‌شده نیروی انسانی مازادی در شرکت‌های خودروساز تلنبار شود و روی دست شرکت‌ها هزینه سربار بگذارد. علاوه‌بر اینکه تجمیع این نیروها به خلاقیت و نوآوری نینجامیده و تبدیل به نیروهای کار بهره‌ور و کارآمد نشده‌اند.

این کارشناس حوزه صنعت یادآور شد: استراتژی که در شرکت‌های خودروسازی وجود دارد با انتصاب جدید برنامه‌های جدید اعمال می‌شود و با رفتن وی برنامه‌ها با هر قدر هزینه مالی و زمانی ادامه پیدا نمی‌کند؛ بنابراین، مدیریت افراد در خودروسازی‌ها در نهایت منجر به برنامه‌های بلندمدت نشده است.

عضو خانه صنعت، معدن و تجارت ایران با اشاره به مشکلات بزرگ خودروسازان در مسئله نقدینگی ادامه داد: زیان انباشته و بدهی این شرکت‌ها دیگر برای مردم قابل‌قبول نیست، زیرا افراد امروز مبادرت به خرید و واریز پول خودرو می‌کنند اما تحویل خودرو با زمان طولانی انجام می‌شود. حال اگر برای واگذاری شرکت‌های خودروساز اراده جدی وجود دارد، باید این صنعت از سیطره حاکمیت دولت خارج و در ادامه کمک شود، شرکت‌ها به سوی بازار جهانی و محصولات رقابتی حرکت کنند.

▣ واگذاری به اهل

خالقی در ادامه سخنان خود تصریح کرد: پس از واگذاری باید به تیمی متشکل از افراد اهلیت‌دار اجازه داده شود تغییرات را اعمال کنند. واگذاری سهام به افرادی که فقط توانمندی مالی دارند و سپردن سهام به نورچشمی‌ها نمی‌تواند خصوصی‌سازی واقعی باشد. توانایی اقتصادی و مدیریتی اهمیت بسیاری دارد که در واگذاری باید دیده شود.

این کارشناس حوزه صنعت معتقد است واگذاری به افراد فاقد صلاحیت مدیریتی، سم مهلکی است که حرکت لنگ‌لنگان صنعت خودرو را هم متوقف می‌کند. بنابراین مهم است که دولت چگونه این سهام را واگذار کند؟ صلاحیت مالی و مدیریتی چگونه احراز خواهد شد؟ چگونه اجازه داده خواهد شد اصلاحات ساختاری و بنیادی در شرکت‌ها انجام شود؟

▣ نگاه بین‌المللی به خودروسازی

خالقی با بیان اینکه در حال‌حاضر شرکت‌های خودروساز بین‌المللی به‌دنبال اشتغالزایی نیستند، گفت: امروز به خودروسازان به چشم بنگاه اشتغالزا نگاه نمی‌شود، بلکه نگاه به آنها به‌عنوان بنگاه‌ها ثروت‌آفرین است که پیشران اقتصاد به‌شمار می‌روند. همچنین با توجه به اینکه این شرکت‌ها ذاتا دانش‌بنیان هستند با خلاقیت و نوآوری که دارند به شرکت‌های پایین‌دستی کمک می‌کنند تا حرکت رو به رشدی داشته باشند؛ بنابراین اشتغال در این بخش‌ها هدف‌گذاری شده است.

او افزود: دانش در بین این شرکت‌های پایین‌دستی مستحکم شده و زنجیره ارزش، در این بخش از صنعت خودرو شکل می‌گیرد.

عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت یادآور شد: در راستای ثروت‌آفرینی، شرکت‌های خودروساز تغییرات آینده را رصد می‌کنند و محور حرکت خودروساز آینده است. ما به‌لحاظ فناوری عقب مانده‌ایم و نتوانستیم محصولات‌مان را با دانش روز وفق دهیم و خودروسازی کشور در فضایی گلخانه‌ای، خودشان با خودشان رقابت می‌کنند در نتیجه حرکت رو به جلویی را شاهد نیستیم.

او گفت: در واگذاری سهام مدیریت باید توسعه پیدا کند و چابک شود و نباید تعدادی افراد خاص که وابستگی دولتی دارند، صاحب این سهام شوند.

خالقی در پایان عنوان کرد: خودروسازی دولتی باشد یا نباشد باید بتواند در سطح جهان رقابت کند. صنعت خودرو کشور با توجه به ساختار فعلی نتوانسته به این مهم دست پیدا کند و با توجه به شرایط فعلی در آینده هم نمی‌تواند؛ بنابراین به تغییرات بنیادی با واگذاری سهام و خصوصی‌سازی واقعی در صنعت خودرو نیاز است. علاوه‌بر چابک‌سازی، محصولات باید به لحاظ کیفیت و قیمت نظر مشتریان داخلی و خارجی را تامین کند.

> ابوالفضل خلخالی: شکی نیست خصوصی‌سازی، بهترین روش برای پویایی صنعت است

عجولانه اقدام نشود

در ادامه ابوالفضل خلخالی، عضو هیات‌علمی دانشگاه علم و صنعت و مدرس مهندسی خودرو درباره واگذاری سهام دولتی خودروسازان بزرگ کشور به بخش خصوصی به صمت گفت: نحوه انجام کار هنوز مشخص نیست اما به نظر می‌رسد دولت نباید عجولانه برخورد کند. دولت‌های قبل با وجود مطرح بودن واگذاری سهام دولت، باز هم ملاحظاتی داشتند. از آنجایی که هنوز از عمر دولت سیزدهم یک سال نگذشته و نیروهایی که در صنعت خودرو به‌کار گرفته شده‌اند، تسلط کافی را ندارند، در این‌باره با تامل بیشتر کار انجام شود، بهتر است.

وی افزود: صنعت خودرو پیچیدگی‌های فراوان دارد و نسبت به سایر صنایع متفاوت است ضمن اینکه کشور تجربه خوبی در خصوصی‌سازی نداشته است. از این‌رو با این شتاب در واگذاری سهام، اتفاقات بدتر از گذشته پیش‌بینی می‌شود. به‌عنوان مثال، دولت می‌تواند در پایان دوره ۴ ساله خود با مطالعه بیشتر به این موضوع بپردازد و واگذاری واقعی را انجام دهد.

▣ داستان ناتمام واگذاری سهام

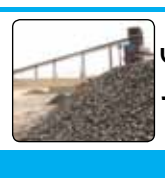
موضوع واگذاری سهام دولتی شرکت‌های خودروساز مربوط به دولت سیزدهم نبوده و از خیلی قبل‌تر مطرح بوده است. در هر دولت بازه زمانی ۶ ماه یا یک سال تعیین می‌شد اما در نهایت این واگذاری انجام نشد. خلخالی در این‌باره عنوان کرد: شکی نیست خصوصی‌سازی در غایت، بهترین روش برای پویایی صنعت است. در حالت ایده‌آل، خصوصی شدن صنعت اقدام درستی است و باید اقتصاد ملی به این سمت حرکت کند. او یادآور شد: چگونگی طی کردن مسیر مهم است، زیرا صنایعی که در گذشته به بخش خصوصی واگذار شدند، در نهایت دوباره به دولت ارجاع شدند. این کارشناس حوزه خودرو در ادامه سخنان خود تاکید کرد: هنوز مدیران صنعتی روی موضوع تسلط کافی ندارند و به مطالعه بیشتر نیاز است. به‌عنوان مثال، سکاندار سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران با وجود توانمندی، نسبت به صنعت ناآشناست. بعضی از افراد در وزارت صنعت، معدن و تجارت که در حوزه خودرو سمت دارند، نیاز به مطالعه بیشتری داشته و باید برای این واگذاری بسیاری از موضوعات روشن شود. مثلا قیمت‌گذاری سهام و نفع مردم یکی از این مسائل است. خلخالی عنوان کرد: دولت می‌تواند در مدت دو سال، خودروسازی را ساماندهی کند و در ادامه به خصوصی‌سازی آن بیندیشد.

سخن پایانی

بنابر این گزارش، کارشناسان درباره نحوه واگذاری و اینکه این سهام قرار است به چه کسانی واگذار شود، مسائلی را مطرح می‌کنند؛ اینکه مثلا این سهام به نورچشمی‌ها و افراد وابسته به دولت واگذار نشود. افراد خریدار سهام ضمن توانمندی اقتصادی، در حوزه مدیریت قابلیت لازم را داشته باشند. از سوی دیگر، پس از واگذاری، دست این افراد در تغییرات بنیادی باز و به‌جای اشتغالزایی در خودروسازی، روی ثروت‌آفرینی در شرکت‌های خودروساز تمرکز شود.

عوارض صادراتی زنجیره فولاد لغو شود

وضع عوارض صادراتی بازار را تنظیم نمی‌کند

کسری تراز برق امسال گسترده‌تر از پارسال

گلایه فعالان معدنی از سیاست‌های دولت

سازکار تامین ماشین‌آلات معدنی مناسب نیست

برخی کارشناسان معتقدند تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران را نمی‌توان بی‌ارتباط با چالش‌های واردات تجهیزات مناسب معدنی دانست، اما بنا بر نظر آنها همچنان رویکردهای دولت در زمینه واردات ماشین‌آلات تاثیر پررنگ‌تری در رفع نشدن نیاز امروزه معادن دارد. بنا بر اعلام کارشناسان و فعالان معدنی، معادن کوچک‌مقیاس اغلب بیشترین آسیب را از نبود تجهیزات دیده و تسهیلاتی که برای معادن بزرگ در نظر گرفته می‌شود، دردی را از صاحبان معادن کوچک و متوسط‌مقیاس دوا نمی‌کند. علاوه بر آن برخی‌ها محدودیت واردات لحاظ شده از سوی نهادهای دولتی را به نفع تولید ماشین‌آلات داخلی عنوان کرده و این موضوع را محرکی برای خودکفایی کشور معرفی کرده‌اند.

عکس: آیدا فریدی

تفکیک معادن کوچک از بزرگ

اعضای کمیسیون معدن اتاق ایران تصمیم گرفتند سازکار واردات ماشین‌آلات معدنی در کنار استفاده از تولیدات داخلی مشروط بر رعایت استانداردها را در ستاد تسهیل مطرح و نهایی کنند. به‌گزارش معدن ۲۴ در تازه‌ترین نشست کمیسیون معدن اتاق ایران درباره چگونگی واردات ماشین‌آلات معدنی، حمایت از ساخت داخل و راه‌های مشارکت در آن، بحث و مقرر شد سازکار واردات ماشین‌آلات نو و مستعمل معدنی در کنار تامین بخشی از نیاز موجود از طریق تولیدات داخلی مشروط بر رعایت استانداردها و کیفیت لازم در نشست ستاد تسهیل مطرح و نهایی شود. مطالبه معدنکاران برای تعریف سازکاری دقیق به‌منظور واردات ماشین‌آلات نو و دست دوم معدنی در کنار استفاده از تولیدات داخلی و حمایت لازم از آنها حدود ۲ سال است که در دستورکار تشکل‌های این حوزه قرار گرفته است. وقفه چندساله در تامین ماشین‌آلات و دستگاه‌های معدنی موجب شده معادن متعددی دچار معضل جدی شوند، چراکه سازکار مشخصی برای این بخش تعریف نشده است. معدنکاران معتقدند باید معادن بزرگ و کوچک را از هم جدا ببینیم و واردات را برای معادن بزرگ، آزاد و درباره معادن کوچک و متوسط به‌صورت هوشمند مدیریت کنیم. از طرفی بحث نرخ و کیفیت تولیدات داخلی باید مورد توجه باشد و زمینه رقابت سالم را در این بخش مهیا کنیم. در هر صورت امروز به‌دلیل طولانی شدن روند تصمیم‌گیری، معادن، آسیب‌های جدی را متحمل شده‌اند.

ارائه پیشنهاد تشکیل کنسرسیوم

در حالی که معدنکاران خواستار برداشته شدن انحصارها هستند و بر لزوم آزادسازی واردات باتوجه به نوع معدن، تاکید دارند، سازندگان ماشین‌آلات معدنی، بی‌توجهی به ظرفیت‌های داخلی برای تولید را مورد انتقاد قرار داده و خواستار طراحی سازکاری برای حمایت از واحدهای تولیدکننده که توان و دانش فنی لازم را دارند، هستند. در همین راستا، کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران در تازه‌ترین نشست خود با هدف سامان دادن به این مسئله، نشستی را برگزار کرد. در این جلسه ابراهیم جمیلی، رئیس کمیسیون معدن اتاق ایران، اتخاذ یک تصمیم درباره تامین تجهیزات معدنی و ارجاع آن به ستاد تسهیل و دفاع از توافق‌های صورت‌گرفته توسط اعضای کمیسیون و فعالان معدنی کشور را برای جلوگیری از ورود آسیب جدی به این بخش، ضروری خواند و تصریح کرد: رسیدن به سازکاری یکپارچه که موردتایید همه معدنکاران و متولیان امر باشد، به نفع کل بخش معدن است.

این فعال اقتصادی پیشنهاد تشکیل ۵ کنسرسیوم شامل پیمانکاران بزرگ، معادن بزرگ، معادن شن و ماسه، معادن کوچک و متوسط و سازندگان و تولیدکنندگان ماشین‌آلات معدنی را مطرح کرد و گفت: هر کدام از این ۵ کنسرسیوم، شرایط خاص خود را دارند و می‌توان با این تقسیم‌بندی، همکاری خوبی را بین فعالان معدنی کشور رقم زد. ویژگی کنسرسیوم، تبدیل تکروی‌ها به همکاری است که اعضای کمیسیون معادن اتاق ایران آن را قبول دارند.

مخالفت با واردات ماشین‌آلات دست دوم

این عضو هیات نمایندگان اتاق ایران حمایت از تولید داخل را رسالت کمیسیون معادن اتاق ایران دانست و تصریح کرد: برقراری شرایط برای واردات ماشین‌آلات معدنی به هیچ عنوان به‌معنای مقابله با تولید داخل نیست، بلکه هدف، تامین نیازهایی است که توسط تولیدکنندگان داخلی تامین نمی‌شود. شکل‌گیری رقابت سازنده در این فضا به نفع بخش معدن خواهد بود. در ادامه اعضای کمیسیون شناسایی دقیق نیازهای داخلی به صورت سالانه و بررسی توان داخلی برای تامین این نیازها و برقراری امکان تامین آنچه در داخل قابل‌پاسخگویی نیست از طریق واردات و موضوع واردات ماشین‌آلات دست دوم باتوجه به نبود توان مالی برای خرید

ماشین‌آلات نو به‌ویژه توسط معادن کوچک و متوسط به‌عنوان یک راهکار مطرح شد. در این جلسه معدنکاران تامین نیاز معادن به ماشین‌آلات، ارائه خدمات پس از فروش و سرویس و نگهداری ماشین‌آلات را انتظار خود از نظام تولید عنوان و تاکید کردند اگر چنین امکانی به‌طور کامل فراهم نیست، نباید مانع واردات شد. عرضه ماشین‌آلات براساس نرخ رقابتی و با کیفیت قابل قبول از دیگر خواسته‌ای بود که موردتاکید قرار گرفت. هرچند سازندگان ماشین‌آلات معدنی ضمن مخالفت با واردات ماشین‌آلات دست دوم، از امکان واردات آنچه در داخل تولید نمی‌شود، سخن گفتند، اما از دولت خواستند سازکار مشخصی را برای این مسئله تعریف کند تا حمایت لازم از آنها صورت گیرد. در نهایت باتوجه به گفت‌وگوهایی که بین دو طرف صورت گرفت، اعضا تصمیم گرفتند سازکار واردات ماشین‌آلات نو و دست‌دوم معدنی در کنار خرید تولیدات داخلی مشروط بر رعایت استانداردها و کیفیت لازم ازسوی تولیدکنندگان را در جلسه ستاد تسهیل مطرح و نهایی کنند.

لغو معافیت حقوق ورودی ماشین آلات

براساس پاراگراف آخر بند ص تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کلیه ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی مشمول پرداخت حقوق ورودی هستند.

به گزارش ماین‌نیوز، باتوجه به استعلام انجام شده گمرک ایران از وزارت امور اقتصادی و دارایی معافیت‌های بند غ ماده ۱۱۹ قابل‌اعمال نیست.

براساس متن مکاتبه انجام‌شده بین خزانه‌دار کل کشور و گمرک ایران در سال جاری حکم تبصره ۶ قانون بودجه حاکم بر ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی است.

طبق این قانون، واردات ماشین‌آلات خط تولید که به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت و گمرک جمهوری اسلامی ایران، موردنیاز واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مجاز است به استناد ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی، از پرداخت حقوق ورودی معاف بود. چندی قبل به‌منظور شفاف‌سازی مصادیق مربوط به این موضوع و ارائه تسهیلات لازم به تولیدکنندگان، موضوع به معاونت حقوقی ریاست‌جمهوری منعکس و در نهایت مقرر شد با تشکیل جلسه مشترک بین گمرک ایران و وزارت صنعت، معدن و تجارت رویه واحدی در این زمینه تدوین و ابلاغ شود.

سخن پایانی

حمایت در جهت رفع موانع موجود و حرکت به سمت توسعه، مهم‌ترین و ضروری‌ترین نیاز امروزه فعالان بخش معدن و صنایع معدنی است که رفع مشکلات گمرکی، حذف قوانین محدودیت‌آفرین و همچنین توجه به ریشه مشکلات معادن از مهم‌ترین این اقدامات به‌شمار می‌رود. با برداشتن محدودیت‌های واردات تجهیزات معدنی، ضمن ایجاد بازار رقابتی برای تولیدات داخلی، فعالان بخش معدن و همچنین صنایع معدنی امکان بهره‌گیری از ذخایر معدنی و تکمیل زنجیره ارزش افزوده با سهولت بیشتری را خواهند یافت.

آگهی دعوت مجمع عمومی فوق‌العاده

نوبت اول

شرکت خدماتی شهرک صنعتی لیا (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۲۸۲۶ و شناسه ملی ۱۰۵۷۰۰۲۹۹۵۶

بدینوسیله از کلیه شرکت‌های فوق دعوت می‌گردد در جلسه **مجمع عمومی فوق‌العاده** که در تاریخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۵ ساعت ۱۰ صبح، به آدرس: قزوین- کیلومتر ۱۴ جاده بوئین‌زهرا شهرک صنعتی لیا، خیابان کاوشگران، شرکت مینای قزوین برگزار می‌گردد حضور بهم رسانید.

دستور جلسه:

۱. اصلاح و تصویب اساسنامه
۲. افزایش سرمایه سال ۱۳۹۹

هیات‌مدیره شرکت خدماتی شهرک صنعتی لیا (سهامی خاص)

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی بطور فوق‌العاده

نوبت اول

شرکت خدماتی شهرک صنعتی لیا (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۲۸۲۶ و شناسه ملی ۱۰۵۷۰۰۲۹۹۵۶

بدینوسیله از کلیه شرکت‌های فوق دعوت می‌گردد در جلسه **مجمع عمومی عادی بطور فوق‌العاده** که در تاریخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۵ ساعت ۱۱ صبح، به آدرس: قزوین- کیلومتر ۱۴ جاده بوئین‌زهرا شهرک صنعتی لیا، خیابان کاوشگران، شرکت مینای قزوین برگزار می‌گردد حضور بهم رسانید.

دستور جلسه:

۱.انتخاب بازرس
۲. انتخاب اعضای هیات‌مدیره
۳. تعیین روزنامه کثیرالانتشار
۴. تصویب ترازنامه و صورت‌های مالی منتهی به سال ۱۳۹۹

هیات‌مدیره شرکت خدماتی شهرک صنعتی لیا (سهامی خاص)

فراخوان تجدید مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده) یک‌مرحله‌ای

نوبت دوم شناسه ۱۲۰۵۶۲۲

تعمیرات اساسی ۵ دستگاه توربین نفسکی مدل GTK10 تاسیسات پتاوه و دوراهان ۱ شماره آگهی: ۸۷۳۱۰۰۰۷

شرکت انتقال گاز ایران / منطقه دو عملیات انتقال گاز در نظر دارد مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده) موضوع فوق به شماره ۲۰۰۱۰۹۲۶۷۸۰۰۰۰۵ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. متقاضیان شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت‌نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به صورت برخط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را به عمل آورند.

مواعد زمانی:

تاریخ انتشار فراخوان: ساعت ۸ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۰۴
مهلت دریافت اسناد فراخوان تا: ساعت ۱۱ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۰
مهلت ارسال پیشنهادات تا: ساعت ۱۱ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۴
زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت ۱۴:۰۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۰

نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار:
نوع: به صورت یک یا ترکیبی از تضامین مورد اشاره در ماده ۶ آیین‌نامه تضمین در معاملات دولتی مورخ ۱۳۹۴/۹/۲۲
مبلغ : ۱,۷۳۶,۰۰۰,۰۰۰ریال

اطلاعات تماس و آدرس دستگاه:
شماره تماس: ۰۳۱-۴۰۴۲۴۸۶ و ۰۳۱-۳۴۰۴۲۴۱۹
آدرس: اصفهان کیلومتر ۱۷ جاده اصفهان – نجف‌آباد منطقه دو عملیات انتقال گاز – کدپستی ۸۵۸۶۵۱۱۱۱۱
ضمنا آگهی فوق در سایت‌های زیر قابل مشاهده می‌باشد:

WWW.SHANA.IR http://district2.nigtc.ir http://iets.mporg.ir

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۲/۰۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۲/۰۵
روابط عمومی منطقه دو عملیات انتقال گاز

آگهی دعوت به همکاری

یک شرکت معدنی و صنعتی معتبر در حومه اصفهان در نظر دارد جهت تکمیل نیروی انسانی آقا، به صورت تمام وقت با حقوق و مزایای مکفی (سرویس ایاب و ذهاب، بیمه تکمیل درمان، مزایای غیرنقدی) با شرایط زیر استخدام کند.

۱. کارشناس زمین‌شناسی اقتصادی با مدرک تحصیلی کارشناسی زمین‌شناسی اقتصادی
۲. کارشناس معدن- استخراج با مدرک تحصیلی کارشناس معدن- استخراج
۳. کارشناس فرآوری با مدرک تحصیلی کارشناسی- کارشناسی ارشد فرآوری

متقاضیان محترم رزومه کامل خود را تا ۱۴۰۱/۰۲/۲۰ به آدرس estekhdam.saghaei@gmail.com ارسال نمایند.

آخرین اخبار و تازه‌ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری «گسترش نیوز» دنبال کنید

www.Gostaresh.news

خبر

ثبت ۷ رکورد کیفیت تولیدات گل‌گهر در فروردین

با همت تمامی کارکنان شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر رکوردهای جدیدی از تولید در این شرکت طی فروردین‌ماه ثبت شد. به‌گزارش روابط‌عمومی و امور بین‌الملل شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر، معاون بهره‌برداری مجتمع گل‌گهر گفت: با تلاش تمامی کارکنان گل‌گهر، پیمانکاران و پشتیبانی همه مدیریت‌ها، ۷ رکورد کیفیت و ۴ رکورد تولید در بخش‌های مختلف شرکت گل‌گهر در فروردین‌ماه ۱۴۰۱ ثبت شد.

علی پورمعصومی افزود: تولید ماه کارخانه خطوط ۱ و ۲ و ۳، تولید ماه کارخانه خط ۴، تولید ماه کارخانه خطوط ۵ و ۶ و ۷ کنسانتره، تولید ماه کارخانه غبار، تولید ماه پلت فید مگنتیت و تولید ماه کارخانه گندله‌سازی ۱ و ۲ به لحاظ کیفیت رکورد زده‌اند.

وی درباره ثبت رکوردهای تولیدی نیز اظهار کرد: تولید ماه کارخانه گندله‌سازی شماره ۱ با تناژ ۵۶۳۵۲۳ و تولید ماه کارخانه گندله‌سازی ۲ با تناژ ۵۴۶۴۹۰ و تولید ماه کارخانه هماتیت با تناژ ۸۹۵۵۲ همگی ثبت رکورد داشته‌اند. پورمعصومی همچنین مجموع تولید ماهانه گندله مجتمع با تناژ ۱۱۱۰۰۱۳ را رکوردی دیگر معرفی کرد.

در پایان باید خاطرنشان کرد: شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر بزرگ‌ترین تولیدکننده سنگ آهن، کنسانتره و گندله کشور است. تلاشگران این شرکت در طول سال‌های گذشته تلاش کرده‌اند تا سهمی بسزا از تولید محصولاتی باکیفیت را از آن خود کنند.

درخواست فولادسازان بزرگ از دولت:

عوارض صادراتی زنجیره فولاد لغو شود

عکس: صمت

۵ شرکت بزرگ تولیدکننده شمش فولادی کشور شامل فولاد خوزستان، ذوب‌آهن اصفهان، فولاد خراسان، فولاد کاوه جنوب کیش و ذوب‌آهن پاسارگاد، طی نامه‌ای به محمد مخبر، معاون اول رئیس‌جمهوری ضمن اعلام آمادگی کامل برای تامین آهن‌آلات موردنیاز نهضت ملی مسکن، خواستار توقف اجرای مصوبه عوارض صادراتی بر محصولات زنجیره فولاد به‌منظور کار کارشناسی جامع‌تر و استفاده از تجربیات و نظرات متخصصان، خبرگان و انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران شدند.

گروه معدن
editor@smtnews.ir

شرکت‌های بزرگ فولادی کشور مجموعا بیش از ۵۵ درصد شمش فولادی کشور را تولید می‌کنند. در همین حال باید خاطرنشان کرد این مجموعه‌ها ۱۰ درصد از سهم بازار سرمایه کشور را در اختیار دارند. این اعداد و ارقام حکایت از اهمیت و اثرگذاری شرکت‌های یادشده دارد. حال باتوجه به وضع عوارض صادراتی، شرکت‌های بزرگ فولادی کشور در نامه‌ای و ضمن استدلال خواستار تغییر در مصوبه دولت شده‌اند. در این نامه تاکید شده که اساسا نگرانی از کمبود فولاد در کشور با نرخ مناسب مفهومی ندارد.

تولید فولاد، بیش از نیاز داخلی

به‌گزارش چیلان، شرکت‌های بزرگ تولیدکننده فولاد کشور در نامه خود به معاون اول رئیس‌جمهوری نوشته‌اند: ستاد تنظیم بازار در اقدامی ناگهانی و غیرقابل‌پیش‌بینی و براساس اطلاعات ناصحیح واصله، به‌منظور آنچه رفع نگرانی از کمبود فولاد در بازار داخلی عنوان شده تصمیم به وضع عوارض صادراتی بسیار سنگین بر محصولات زنجیره فولاد گرفته است؛ حال آنکه تولید فولاد در کشور حدود ۲ برابر نیاز داخلی است. در حال حاضر بنا به الزام وزارت صنعت، معدن و تجارت، تمامی محصولات فولادی در بورس کالا عرضه می‌شوند.

پس از تامین نیاز داخلی در بورس کالا، مازاد محصولات فولادی که متقاضی ندارند، برای تامین مواد اولیه، قطعات و تجهیزات موردنیاز کارخانجات در شرایط تحریمی و همچنین تامین ارز مورد نیاز کشور صادر می‌شوند. علاوه بر این، نرخ فولاد در بازار داخلی ایران، توسط بورس کالا تعیین می‌شود که ارزان‌ترین نرخ در دنیاست و حتی از نرخ قراقره جهانی نیز کمتر است.

> در شرایطی که کشور چین و ترکیه با اعطای مشوق‌های صادراتی در تلاش هستند جای خالی روسیه و اوکراین را در بازار جهانی فولاد پر کنند، ایران نیز باید از این فرصت استفاده کند

این شرکت‌ها همچنین اعلام کرده‌اند در صورت اجرای مصوبه عوارض صادراتی بر فولاد، خسارات جبران‌ناپذیری از جمله کاهش صادرات و ارزآوری و به‌تبع آن کاهش تولید و اشتغال در صنعت فولاد و همچنین پیامدهای اجتماعی نامطلوب ناشی از آن اجتناب‌ناپذیر خواهد بود.

درخواست توقف اجرای تعرفه‌های صادراتی

متن کامل نامه فولادسازان بزرگ کشور به معاون اول رئیس‌جمهور درباره عوارض صادراتی زنجیره فولاد بدین‌ترتیب است:

برادر گرامی جناب آقای دکتر مخبر

معاول اول محترم رئیس‌جمهوری و رئیس ستاد تنظیم بازار

با سلام و آرزوی قبولی طاعات و عبادات

احتراما طی این نامه که به امضای شرکت‌های تولیدکننده فولاد (به‌شرح لیست پیوست) با تولید حدود ۹ میلیون تن (بیش از ۵۵ درصد از کل تولید شمش فولادی کشور) با سهم بیش از ۱۰ درصدی از بازار سرمایه رسیده است، در خصوص بخشنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت مبنی بر وضع عوارض صادراتی بر محصولات زنجیره فولاد، توجه حضرتعالی را به موارد زیر جلب می‌کند.

در شرایطی که کشورهایی همچون چین و ترکیه با اعطای مشوق‌های صادراتی در تلاش هستند جای خالی روسیه و اوکراین را در بازار جهانی فولاد پر کنند، ایران نیز باید از این فرصت بهره‌برداری حداکثری کرده و با توسعه صادرات فولاد، منافع ملی خود را ارتقا دهد. متاسفانه ستاد تنظیم بازار در اقدامی ناگهانی و غیرقابل‌پیش‌بینی و براساس اطلاعات ناصحیح واصله، به‌منظور آنچه رفع نگرانی از کمبود فولاد در بازار داخلی عنوان شده، تصمیم به وضع عوارض صادراتی بسیار سنگین بر محصولات زنجیره فولاد گرفته است؛حال آنکه تولید فولاد در کشور حدود ۲ برابر نیاز داخلی برآورد می‌شود. در حال حاضر بنا به الزام وزارت صنعت، معدن و تجارت، تمامی محصولات فولادی در بورس کالا عرضه می‌شوند.

پس از تامین نیاز داخلی در بورس کالا، مازاد محصولات فولادی که متقاضی ندارند، برای تامین مواد اولیه، قطعات و تجهیزات موردنیاز کارخانجات در شرایط تحریمی و همچنین تامین ارز مورد نیاز کشور صادر می‌شوند.

علاوه بر این نرخ فولاد در بازار داخلی ایران، توسط بورس کالا تعیین می‌شود که ارزان‌ترین نرخ در دنیاست و حتی از نرخ قراقره جهانی نیز کمتر است.

بنابراین ضمن وجود آمادگی کامل تولیدکنندگان فولاد برای تامین آهن‌آلات موردنیاز نهضت ملی مسکن موردتاکید دولت سیزدهم و شخص رئیس‌جمهوری محترم، اساسا نگرانی از کمبود فولاد در کشور با نرخ مناسب مفهومی ندارد.

بر این اساس و باتوجه به تضاد آشکار چنین تصمیماتی با شعارهای حضرتعالی در حمایت از بازار سرمایه، توسعه صادرات و حمایت از تولید، ما مدیران کارخانجات تولیدکننده فولاد کشور استدعا داریم در راستای اهداف افق چشم‌انداز ۱۴۰۴ و تاکیدات رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) مبنی بر توسعه صادرات غیرنفتی و جایگزینی معدن و صنایع معدنی به‌جای نفت و همچنین تاکیدات رئیس‌جمهوری محترم بر لزوم پیش‌بینی‌پذیری رفتارهای دولت برای فعالان اقتصادی، دستور فرمایید اجرای مصوبه وضع عوارض صادراتی بر محصولات زنجیره فولاد برای کار کارشناسی جامع‌تر و استفاده از تجربیات و نظرات متخصصان و خبرگان و انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران متوقف شود.

خاطرنشان می‌سازد در صورت اجرای مصوبه مذکور، خسارات جبران‌ناپذیری از جمله کاهش صادرات و ارزآوری و به‌تبع آن کاهش تولید و اشتغال در صنعت فولاد و همچنین پیامدهای اجتماعی نامطلوب ناشی از آن اجتناب‌ناپذیر خواهد بود. ضمنا تقاضا دارد در زمینه ارائه توضیحات تکمیلی که در این مقال نمی‌گنجد و همچنین بهره‌گیری از رهنمودهای حضرتعالی، وقت جلسه‌ای برای ملاقات با مدیران شرکت‌های تولیدکننده فولاد و اعضای هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران تعیین و امر به ابلاغ فرمایید.

فملی متعهد به اجرای برنامه توسعه ۱۳ میلیون یورویی

مدیرعامل شرکت ملی مس بااشاره به روند توسعه‌ای صنعت مس در دهه گذشته گفت: شرکت ملی مس طی ۱۰ سال گذشته با کاهش سرمایه‌گذاری مواجه بوده است؛ باید به‌طورقطع عقب‌ماندگی غیرعمدی ایجادشده را جبران کنیم. به گزارش مس‌پرس، علی رستمی در دیدار با رئیس و اعضای هیات‌مدیره انجمن مس ایران که در محل شرکت ملی صنایع مس ایران برگزار شد درباره توسعه صنعت مس گفت: باید بررسی کنیم که آیا صنعت مس ایران همپای رقبای خود توسعه یافته است یا خیر؟ اگر توسعه یافته دلایل آن چه بوده و اگر هم توسعه نیافته موشکافی کرده و علت آن را بیابیم. مدیرعامل شرکت ملی مس با اشاره به اینکه کشور ما روی کمربند جهانی مس قرار گرفته، افزود: ۱۷ میلیارد تن مواد معدنی کشف‌شده مس داریم و با در نظر گرفتن معادن بخش خصوصی، در مجموع بالغ بر ۲۰ میلیارد تن ماده‌معدنی کشف‌شده در کشور داریم. رستمی ادامه داد: براین اساس تا ۲۵۰ سال آینده، ماده معدنی داریم و دارای رتبه ۷ دنیا در زمینه ماده‌معدنی کشف‌شده هستیم، اما در تولید مس کاتد در جایگاه ۱۹ دنیا قرار داریم. وی بااشاره به موفقیت برخی کشورها در زمینه افزایش تولید مس اظهار کرد: برخی کشورها چون کنگو و زامبیا باوجود مشکلاتی چون مواجهه با جنگ، در زمینه میزان تولید، از ما جلوتر هستند و باید سوال کرد که «چرا دچار عقب‌گرد در صنعت مس کشور شده‌ایم»؟ مدیرعامل شرکت ملی مس ضمن مقایسه روند پیشرفت صنعت مس با دیگر صنایع گفت: در مقایسه صنعت مس با صنایعی مانند فولاد و آلومینیوم دریافتیم صنعت مس همپای سایر فلزات در ایران توسعه نداشته است. رستمی با تاکید بر ضرورت وفاق کامل برای توسعه مس و گسترش همکاری‌ها گفت: شرکت مس آمادگی همکاری با انجمن مس ایران را دارد و از مشارکت در پروژه‌هایی که در راستای توسعه صنعت مس باشد قطعا استقبال خواهیم کرد. مدیرعامل شرکت ملی مس با بیان اینکه معتقدم صنعت مس به هر میزان گسترش یابد، شرکت ملی مس توسعه می‌یابد، تصریح کرد: منافع ما در توسعه صنعت مس است. رستمی بااشاره به اینکه دولت انتظار دارد شرکت‌هایی نظیر مس برای توسعه و درآمدزایی بیشتر وارد عمل شوند، افزود: نه‌تنها باید به نقش خودمان واقف باشیم، بلکه باید برای جبران عقب‌افتادگی صنعت مس دست‌به‌دست یکدیگر بدهیم تا موانع را از سر راه برداریم. وی همچنین بااشاره به وجود ۳۰۰۰ دستگاه ماشین‌آلات و تجهیزات موردنیاز در بخش معدن و صنعت مس تصریح کرد: باید برای خرید بیشتر تجهیزات و ماشین‌آلات موردنیاز و ضروری این صنعت، اقدام کرده و برای توسعه هرچه سریع‌تر و بیشتر از کشورهای مختلف دنیا کمک بگیریم. مدیرعامل شرکت مس بااشاره به برنامه تدوین‌شده ۱۳ میلیون یورویی توسعه شرکت مس در مدیریت پیشین تصریح کرد: اجرای این برنامه بر دوش ما است و بنده نیز مصمم و متعهد به اجرای آن هستم و از شما هم می‌خواهم که ما را در این امر یاری کنید. رستمی در ادامه تامین آب و برق در صنعت مس را امری ضروری دانست و بیان کرد: تامین انرژی به‌ویژه آب از جمله دغدغه‌های شرکت مس است. مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران در ادامه از اعضای هیات‌مدیره انجمن مس ایران خواست تا بازوی فکری خوبی برای دولت و در زمینه رفع مشکلات و موانع برخورد فعالانه داشته باشند.

استفاده بهینه از سرباره‌های فولاد مبارکه در پروژه‌های راهسازی

در سال «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» و در لبیک به تاکیدات رهبر معظم انقلاب برای تحقق شعار سال، به‌دنبال تدوین دستورالعمل استفاده از سرباره‌های فولادسازی در لایه‌های اساس و زیراساس راه‌سازی و جاده‌ای، زمینه قانونی لازم برای استفاده از سرباره‌ها در پروژه‌های راه‌سازی و جاده‌ای فراهم شد. به گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد مبارکه، رحیم خلقی، رئیس واحد حمل و فرآوری سرباره شرکت فولاد مبارکه با بیان اینکه بیش از ۵۰ میلیون تن سرباره در مجاورت کارخانه‌های فولادسازی انباشت می‌شود، اظهار کرد: سرباره علاوه‌بر اینکه ضرری برای محیط‌زیست ندارد، بلکه از آن می‌توان به‌عنوان یک محصول جانبی مانند اساس و زیراساس و بالاست ریلی و بلوکاژ و پرکننده جاده‌ها و پل‌ها و به‌ویژه در صنعت سیمان و در پروژه‌های راه‌سازی و جاده‌ای استفاده کرد. رئیس واحد حمل و فرآوری سرباره شرکت فولاد مبارکه خاطرنشان کرد: در سال ۱۳۹۷ کارگروهی باعنوان کارگروه سرباره برای شناسایی روش‌هایی در زمینه استفاده از سرباره در پروژه‌های راه‌سازی، جاده‌ای، ریلی و... در مجموعه ایمیدرو و با محوریت شرکت ملی فولاد ایران و همکاری مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی وزارت راه تشکیل شد. وی با بیان اینکه فولاد مبارکه نقش پررنگ و بسزایی در تشکیل کارگروه سرباره داشته است، اذعان داشت: طی سال‌های اخیر جلسات متعددی همراه با انجام آزمایش‌های مختلف روی نمونه‌های سرباره انجام پذیرفت. در کشور ما باوجود مطالعات و پروژه‌های متعدد پیرامون این موضوع، به‌دلیل عدم‌ارائه ضوابط و معیارهای لازم برای کنترل کیفی طراحی و اجرا، درباره این مسئله خلأ قانونی وجود داشت و این موضوع عملیاتی نشد. خلقی تصریح کرد: در این کارگروه با همکاری مرکز تحقیقات مسکن و شهرسازی و با استناد به مطالعات و تحقیقات انجام‌شده در این مرکز، تعدادی از دانشگاه‌های کشور و آسیب‌شناسی علل آن، این کارگروه اقدام به تدوین راهنمای استفاده از سرباره‌های فولادسازی در لایه‌های اساس و زیراساس راه کرده است. وی ابراز کرد: در این دستورالعمل و راهنما که طی ۳ سال براساس آزمایش‌های متعدد انجام گرفت، ضمن ارائه مشخصات فنی و ویژگی‌های انواع مصالح سرباره‌ای، معیارهای پذیرش و آزمون‌های کنترل کیفی و ملاحظات لازم برای طراحی و اجرا با مصالح سرباره فولاد برای استفاده در پروژه‌های راه‌سازی و جاده‌ای ارائه شده است. رئیس واحد حمل و فرآوری سرباره شرکت فولاد مبارکه تاکید کرد: با تدوین این راهنما، جلسات فنی و کارشناسی به‌منظور درج در ردیف فهرست بهای راه، با هدف کاربردی شدن سرمایه‌های فولادسازی در پروژه‌های راه‌سازی و جاده‌ای پیگیری و در ادامه با بررسی و مذاکرات فنی ـ کارشناسی با اعضای کمیته راهبردی نشریه ۱۰۱، جامعه مهندسی تولیدکنندگان فولاد و جمعی از صاحب‌نظران امور نظام فنی و اجرایی، برای نخستین‌بار ردیف‌های مربوط به تهیه و استفاده از مصالح سرباره فولاد به‌عنوان مصالح اساس و زیراساس راه در فهرست‌بهای واحد پایه رشته راه و راه‌آهن و باند فرودگاه سال ۱۴۰۱ در فصل‌های ۱۴ و ۲۰ تعریف شده است. وی ادامه داد: امید است با تحقق این مهم که نتیجه چندین سال کار مهندسی و آزمایش‌های مختلف روی سرباره بوده است، شاهد کاهش تخریب منابع طبیعی و زیست‌محیطی باشیم و پیمانکاران راه و ابنیه نیز از سرباره در پروژه‌های خود استفاده کنند. خلقی در پایان اضافه کرد: از زحمات کلیه همکاران خود در فولاد مبارکه و دیگر شرکت‌های فولادساز که طی سال‌های گذشته ما را در این کارگروه همراهی کردند، تقدیر و تشکر می‌کنم و قدردان حمایت‌های همه‌جانبه مدیرعامل، معاون بهره‌برداری و دیگر مدیرانی که پشتیبان و مشوق اصلی در این موضوع بودند، هستم.

آگهی مناقصه عمومی

انتخاب پیمانکار جهت تامین متریال و اجرای فونداسیون پروژه احداث خط لوله ۴۸ اینچ جدید باطله

شماره آگهی: ۱۴۰۱/۷۸

شرکت خدمات فنی و مهندسی صنایع و معادن کانی مس در نظر دارد تامین متریال و اجرای فونداسیون پروژه احداث خط لوله ۴۸ اینچ جدید باطله را به پیمانکار واجد صلاحیت واگذار نماید. لذا از شرکت‌های مرتبط دعوت به عمل می‌آید حداکثر به مدت ۷ روز از تاریخ درج این آگهی، جهت دریافت اسناد مناقصه به وب‌سایت این شرکت به آدرس www.canymes.com بخش سامانه برگزاری مناقصات مراجعه و نسبت به ارسال پاکات "الف و ب و ج" حداکثر تا ساعت ۱۲:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۱ اقدام فرمایند.

شرکت خدمات فنی و مهندسی صنایع و معادن کانی مس

ارتباطات با استمرار زنده می‌ماند

روزهای رونق تجارت در راه است.
با ما روی موج آگاهی و ارتباطات موثر،
برای روزهای بهتر آماده بمانید

موسسه فرهنگی مطبوعاتی صمت
فرهیختگان و مدیران
همچنان فرهنگ روزنامه‌خوانی را در کنار
رصد سایت‌ها و پایگاه‌های خبری حفظ کرده‌اند
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲- ۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
www.smtnews.ir www.gostaresh.news

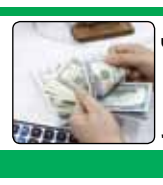
شرکت صنایع معدنی و صنعتی گل‌گهر

آگهی مناقصه عمومی
شماره ۱۴۰۱/۰۵/ع

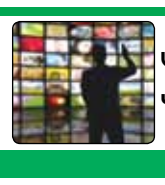
شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "ارائه خدمات طراحی و تهیه اسناد مناقصه جهت اجرای پروژه انباشت و برداشت و بارگیری ریلی و جاده‌ای کنسانتره در سایت شماره ۲" خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به شرکت مهندسین مشاور واجد شرایط و دارای گواهینامه‌های صلاحیت خدمات مشاوره با رتبه ۱ در رشته صنعت تخصص صنایع فلزات اساسی و رتبه ۱ در رشته راه و ترابری تخصص راه‌آهن بصورت توأما و یا موافقت‌نامه مشارکت مهندسین مشاور دارای صلاحیت‌های مذکور از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به آدرس الکترونیکی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه نموده و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین کنندگان دانلود نمایند. مهلت تحویل پاکات ساعت ۹ الی ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۸ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. ضمناً بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۱ مقرر شده است و الزامی می‌باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

گسترش تجارت
همراه اقتصاد ایران
دوشنبه
۵ اردیبهشت ۱۴۰۱
۲۳ رمضان ۱۴۴۲
۲۵ آوریل ۲۰۲۲
شماره ۲۰۴۳
پیاپی ۳۳۶۱
www.Tejaratdaily.com

کم‌توجهی دولت منافع سوداگران را تامین می‌کند

تفاوت از زمین تا آسمان است

مدیریت صحیح بحران در المهدی

الزام درج همزمان نرخ تولیدکننده و مصرف‌کننده روی کالاها

فروش بالاتر از نرخ مصرف‌کننده گرانفروشی است

قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی از درج همزمان نرخ تولیدکننده و مصرف‌کننده روی کالاها خبر داد و گفت: ۴ مرحله از پروژه درج نرخ تولیدکننده روی کالا طی شده و از چهارشنبه هفته گذشته نرخ مصرف‌کننده در کنار نرخ تولیدکننده روی کالاهای مشمول طرح درج می‌شود. براساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته ۱۴ هزار قلم کالا در ۴ مرحله طرح درج نرخ تولیدکننده مشمول اجرای این سیاست شده‌اند.

عکس: آیدا فریدی

نظام توزیع را رقابتی می کنیم

قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به طرح درج نرخ تولیدکننده روی کالاها گفت: این پروژه از ۲۷ آذر سال گذشته شروع شد و مرحله‌به‌مرحله جلو رفت و در ۴ مرحله آن به‌طور تقریبی ۱۴ هزار قلم کالا مشمول طرح شدند. به گزارش شاتا، محمدصادق مفتح، قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی با اعلام اینکه مرحله پنجم (نهایی) این طرح از اول اردیبهشت آغاز شده، بیان کرد: تمامی کالاهای باقیمانده که حدود ۵۰ هزار قلم کالا است، جز ۱۳ گروه کالایی، مشمول طرح می‌شوند که نرخ تولیدکننده در کنار حداکثر نرخ مصرف‌کننده روی آنها درج خواهد شد.

▣ گروه کالایی مستثنا شده برای مرحله پنجم

مفتح یادآور شد: این ۱۳ گروه کالایی از جمله اقلام دارویی و پزشکی، مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای غیرقابل عرضه به مصرف‌کننده نهایی، انواع البسه، پارچه و پوشاک، انواع طلا، جواهر و زیورآلات، انواع صنایع دستی و محصولات کشاورزی غیربسته‌بندی هستند.

وی به دیگر گروه‌های کالایی سیزده‌گانه مستثناشده از پروژه درج همزمان نرخ تولیدکننده و مصرف‌کننده اشاره کرد و گفت: دیگر گروه‌ها شامل محصولات بورسی و کالاهای عرضه شده در بورس، انواع قطعات، ابزار و لوازم غیربسته‌بندی، انواع مصالح ساختمانی غیربسته‌بندی، محصولاتی که امکان بسته‌بندی ندارند، انواع لوازم‌التحریر غیربسته‌بندی، گوشت، مرغ، تخم‌مرغ، شکر و برنج و کالاهای صنفی که در محل تولید عرضه می‌شوند مانند آش، حلیم، قنادی و... هستند.

▣ در نظر گرفتن تفاوت هزینه حمل و توزیع

مفتح درباره حداکثر نرخ مصرف‌کننده نیز بیان کرد: هزینه‌های حمل و توزیع کالا، بسته به اینکه بازار عرضه نهایی چه مقدار از محل تولید فاصله دارد، متفاوت خواهد بود. روش قیمت‌گذاری پیشین که نرخ مصرف‌کننده در کل کشور یکسان در نظر گرفته می‌شد، در واقع ظلم به کسانی بود که فاصله نزدیک‌تری تا محل تولید محصول داشتند.

▣ حداکثر سود برای عرضه کالاهای مختلف

وی کالاها را به دو دسته دارای گردش سریع و گردش کند تقسیم کرد و گفت: کالاهای غذایی دارای گردش سریع و کالاهای لوازم خانگی دارای گردش کند هستند.

باتوجه به تفاوت‌های مختلف کالاها از نظر وزنی هزینه‌های حمل نیز متفاوت است که برای سهولت کار مصرف‌کننده نهایی، حداکثر سود ۲۰ درصدی برای کالاهای گردش سریع و ۳۰ درصدی برای کالاهای گردش کند در نظر گرفته شده است. قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی درباره در نظر گرفتن حداکثر سود در اقدام جدید که نرخ تولیدکننده و مصرف‌کننده همزمان درج می‌شود، بیان کرد: حدود نرخ برای مصرف‌کننده نهایی مشخص می‌شود و مصرف‌کننده نهایی می‌داند که کالاها را حداکثر با چه قیمتی باید خریداری کند.

▣ مکلف شدن واحدهای تولیدی

مفتح با بیان اینکه در ۴ گروه کالایی حداکثر نرخ مصرف‌کننده در کنار نرخ تولیدکننده درج شده، ادامه داد: کالاهای جدید مشمول طرح نیز دارای حداکثر نرخ مصرف‌کننده خواهند بود و همه واحدهای تولیدی مکلفند که حداکثر نرخ مصرف‌کننده و نرخ درب کارخانه (تولید) را همزمان درج کنند.

وی، همچنین تصریح کرد: اینکه کالا با درج همزمان نرخ تولیدکننده و مصرف‌کننده از کارخانه خارج شود و در فروشگاه و محل عرضه به‌دست خریدار نهایی برسد زمان می‌برد. البته این زمان برای کالاهای گردش سریع (پرمصرف) کمتر از یک ماه خواهد بود. قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی تاکید کرد: اگر واحد صنفی کالایی را با نرخی بالاتر از حداکثر نرخ مصرف‌کننده به‌فروش برساند، به‌طور حتم گرانفروشی کرده است. نرخ مصرف‌کننده درج‌شده در واقع حداکثر نرخ و سقفی است که خریدار نهایی باید برای یک کالا بپردازد و مرز گرانفروشی برای خریدار نهایی بدون ورود مکانیسم‌های نظارت بر بازار به‌طور کامل مشخص خواهد بود. مفتح به دیگر مزایای این طرح علاوه بر ورود مردم به‌عنوان ناظران بازار، اشاره کرد و گفت: ایجاد رقابت در سطح فروش و بازار توزیع از دیگر مزایای این طرح است.

▣ رقابت در بازار

وی با بیان اینکه بازار توزیع کشور تا پیش از این طرح رقابتی نبوده، افزود: هزینه ایجاد واحدهای صنفی توزیعی جدید را مصرف‌کننده نهایی می‌پردازد، زیرا حلقه نهایی توزیع کالا در کشور رقابتی نیست. باید عنصر رقابت وجود داشته باشد تا این فرآیند، بهینه شود. رقابت باعث رسیدن کالا با قیمت و کیفیت بهتر به‌دست خریدار (مصرف‌کننده نهایی) می‌شود. قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی در بخش دیگری از سخنان خود به ماده ۱۵ قانون نظام صنفی اشاره کرد و ادامه داد: براساس این ماده، تمامی واحدهای صنفی مکلفند نرخ کالا را روی قفسه درج کنند.

در دهه‌های گذشته با درج نرخ مصرف‌کننده روی کالاها این موضوع منسوخ شد و چون ضرورتی نداشته واحدهای نظارتی نیز حساسیتی به آن نشان ندادند؛ اما اکنون با هماهنگی اتحادیه‌ها و اتاق اصناف به‌مرور قیمت‌ها روی قفسه فروشگاه زده می‌شود و این قانون در حال اجرا است و توسط نظام صنفی الزام شده است.

واردکنندگان مکلف به درج نرخ واردات و مصرف شدند

مدیر کل نظارت بر خدمات عمومی و شبکه‌های توزیعی و اقتصادی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان گفت: واردکنندگان مکلف به درج همزمان نرخ واردات و نرخ مصرف‌کننده روی کالاها هستند.

به گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت، مدیرکل نظارت بر خدمات عمومی و شبکه‌های توزیعی و اقتصادی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان درباره تکالیف واردکنندگان کالا در اجرای طرح خرید شفاف که براساس آن تولیدکنندگان مکلف به درج قیمت‌های تولیدی خود روی انواع کالا هستند، گفت: در این طرح همه تولیدکنندگان و واردکنندگان مکلفند دو نوع نرخ را روی کالا درج کنند؛ یکی نرخ تولیدکننده یا واردکننده و یکی هم حداکثر نرخ مصرف‌کننده که تفاوتی هم برای شرکت‌های تولیدی یا وارداتی ندارد.

محسن حسینلویی یادآور شد: براساس قانون حمایت از حقوق مصرف‌کننده که از سال ۱۳۸۸ مصوب و ابلاغ شده و تفکیکی بین تولیدکننده و واردکننده قائل نشده، همه کالاها چه تولید داخل و چه کالاهای وارداتی، مکلف به درج نرخ تولیدکننده و مصرف‌کننده هستند.

▣ شرایط کالاهای وارداتی

وی ادامه داد: در کالاهای وارداتی، نرخ واردکننده درج می‌شود که به این قیمت، مالیات بر ارزش افزوده، سود واردکننده و سود عمده‌فروشی و خرده‌فروشی اضافه و حداکثر نرخ مصرف‌کننده روی کالا درج می‌شود و عرضه‌کنندگان می‌توانند پایین‌تر از حداکثر نرخ مصرف‌کننده با یکدیگر رقابت کرده و کالای خود را به فروش برسانند.

مدیر کل نظارت بر خدمات عمومی و شبکه‌های توزیعی و اقتصادی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان درباره کالاهای وارداتی بیان کرد: روی کالا نرخ واردکننده و حداکثر نرخ مصرف‌کننده درج می‌شود و خرده‌فروشان مکلفند در این بازه قیمتی کالا را عرضه کنند.

▣ روند اطلاع از اصالت کالا

وی درباره چگونگی اطلاع از اصالت کالا و شناسه آن برای خریداران، توضیح داد: این موضوع بستگی به نوع و ماهیت کالا دارد.

برای مثال خریداران موبایل و تبلت می‌توانند از سامانه گارانتی که موجود است، استعلام بگیرند تا هم از اصالت کالا مطمئن شوند و هم از قاچاق بودن یا وارداتی بودن آن خبردار شوند. حسینلویی با بیان اینکه کالای بدون شناسه، قاچاق محسوب می‌شود، اعلام کرد: خریداران در صورت مشاهده کالای قاچاق، موارد را به شماره ۱۲۴ اعلام کنند تا سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها اقدام کنند.

▣ کالاهایی که مشمول مرحله پنجم نمی‌شوند

مدیرکل نظارت بر خدمات عمومی و شبکه‌های توزیعی و اقتصادی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، درباره کالاهایی که در مرحله پنجم طرح خرید شفاف مشمول درج نرخ تولیدکننده و مصرف‌کننده نخواهند شد نیز گفت: اقلام دارویی و پزشکی، گوشت، مرغ، تخم‌مرغ، شکر، برنج، انواع صنایع‌دستی، مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای غیر قابل عرضه به مصرف‌کننده نهایی، البسه، پارچه و پوشاک، طلا، جواهر، زیورآلات، محصولات کشاورزی غیربسته‌بندی و فله، محصولات بورسی، انواع قطعات و ابزار و لوازم غیربسته‌بندی، مصالح ساختمانی غیربسته‌بندی، لوازم‌التحریر غیربسته‌بندی، کالاهای صنفی که در محل تولید عرضه می‌شوند مانند آش، حلیم و... در این مرحله شامل طرح نمی‌شوند.

وی افزود: همه موارد یادشده، جزو موارد استثنا در مرحله پنجم هستند و برخی از آنها در مرحله ششم به این طرح افزوده خواهند شد.

ماه سلامتی، با مهر شما روشن‌تر می‌شه!

این شب‌ها ماه سلامتی و برکت بالای سر ماست. زیر نور این ماه، مهر شما، دل کودکان محک رو روشن‌تر می‌کنه.
قهرمان‌های کوچیکمون دلشون به عشق همیشگی شما قرصه تا دستاشون به این ماه بلند برسه.
آرزو می‌کنیم سال دیگه این موقع سلامتیشون برگشته باشه.
برای تأمین هزینه درمان و سلامتیشون، سهیم بشین!

وعده ما، زیر نور این ماه، برای سلامتی

روش‌های حمایت از کودکان محک
کد دستوری: # ۷۳۳*۲۳۵۴۰*
مراجعه به وب‌سایت محک: mahak-charity.org
شماره کارت بانک ملی: ۶۰۳۷-۹۹۱۱-۹۹۵۰-۰۵۹۰
۰۲۱-۲۳۵۴۰
گزینه نیکوکاری اپلیکیشن آپ

سالگی درمحک، عشق سی ساله شد

از این که به پیام ما توجه می‌کنید، سپاسگزاریم.

شرکت توزیع نیروی برق استان آذربایجان‌غربی (سهامی خاص)

فراخوان مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

نوبت دوم
شناسه ۱۳۰۶۳۰۹

شرکت توزیع نیروی برق آذربایجانغربی

شرکت توزیع نیروی برق آذربایجانغربی در نظر دارد مناقصات عمومی به شرح جدول ذیل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

توضیح: فقط شرکت‌هایی مجاز به شرکت در مناقصه خواهند بود که دارای تاییدیه صلاحیت از سازمان برنامه و بودجه در رشته نیرو و تاییدیه صلاحیت ایمنی از اداره کار و رفاه اجتماعی باشند.

تاریخ انتشار مناقصات در سایت: روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۰۴

آخرین مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصات از سایت: ساعت ۱۹ روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۵

مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: ساعت ۱۹ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۷

زمان بازگشایی پاکت‌های الف و ب و ج: روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۸ و به شرح ذیل خواهد بود.

توضیح: پیشنهاد دهنده مکلف است معادل مبلغ سپرده شرکت در مناقصه، تضمین‌های معتبر (براساس شرایط مندرج در اسناد مناقصه) تهیه و تسلیم نماید و به پیشنهادهای فاقد امضا، مشروط، مخدوش و پیشنهاداتی که بعد از انقضا مدت مقرر در فراخوان واصل شود مطلقا ترتیب اثر داده نخواهد شد.

شماره مناقصه	موضوع مناقصه و شماره فراخوان	مبلغ کل تضمین شرکت در مناقصه (به ریال)	نوع اعتبار	زمان بازگشایی پاکت‌های الف و ب و ج
۱۴۰۱-۳۸	تهیه بخشی از مصالح و اجراء پروژه‌های تبدیل شبکه سیم مسی به کابل خودنگهدار در حوزه فعالیت مدیریت‌های توزیع برق سلماس و خوی به صورت ترکیبی و برابر استانداردهای وزارت نیرو و براساس فهرست بهاء توسعه و احداث، برکناری و جابجایی ۱۴۰۰/۳ شرکت توزیع نیروی برق آذربایجان‌غربی شماره فراخوان (۲۰۰۱۰۰۹۰۰۳۰۰۰۰۲۲)	۴،۳۰۰،۰۰۰،۰۰۰	منابع داخلی	چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۸ ساعت ۱۱

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های الف:
آدرس: ارومیه- بلوار ارتش- سربازان گمنام ارتش- شرکت توزیع نیروی برق استان، تلفن ۳۱۱۰-۰۴۴ داخلی ۴۳۳۹

اطلاعات سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه:
مرکز تماس: ۱۴۵۶
دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷-۰۲۱ و ۸۵۱۹۳۷۶۸-۰۲۱
دفتر ثبت‌نام ارومیه: ۳۲۲۳۲۱۱۳-۰۴۴

اطلاعات تماس دفاتر ثبت‌نام سایر استان‌ها در سایت سامانه www.setadiran.ir "بخش ثبت‌نام/پروفایل تامین کننده / مناقصه گر" موجود است.

ضمناً فراخوان مناقصه در سایت‌های اطلاع‌رسانی معاملات صنعت برق (شرکت توانیر) و سایت شرکت توزیع نیروی برق آذربایجانغربی و سایت ملی مناقصات به ترتیب به آدرس‌های: www.tavanir.org.ir، www.waepd.ir و Iets.Mporg.ir قابل مشاهده است.

توضیح ۵: سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه مندرج است.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۲/۰۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۲/۰۵

روابط عمومی شرکت توزیع نیروی برق آذربایجانغربی

یادداشت

فرصت‌های صادراتی برای تجهیزات پزشکی

علیرضا چیذری ـ عضو اتحادیه صنفی تامین، تهیه و توزیع تجهیزات و ملزومات پزشکی ایران

همواره ارزبری واردات تجهیزات و داروهای پزشکی یکی از چالش‌های اساسی فعالیت‌های تجاری به‌شمار می‌رود. طبق آمار و ارقام موجود در شرایط فعلی، از نظر حجمی حدود ۶۰ الی ۷۰ درصد تجهیزات پزشکی در داخل تولید می‌شود. حدود ۱۰ الی ۱۵ درصد تجهیزات جزو صنایع های‌تک بوده که در داخل توانایی ساخت آنها وجود ندارد و از این‌رو چاره‌ای جز واردات نداریم. مقادیر باقیمانده نیز از طریق واردات تامین می‌شوند، اما اگر از نظر ریالی و ارزی به فعالیت‌های تجاری بخش تجهیزات‌پزشکی نگاه کنیم، خواهیم دید حدود ۷۰ درصد ارز اختصاص‌یافته در این بخش، صرف واردات تجهیزات کامل و تولیدات نهایی شده و ۳۰ درصد باقیمانده نیز صرف واردات برای مواد اولیه صنایع‌پزشکی می‌شود. از سویی دیگر ظرفیت‌های صادراتی برای بخش دارو تجهیزات‌پزشکی قابل‌تامل است. بخش عظیمی از میزان تولیدات انجام‌شده برای مصارف داخلی است و میزان تیراژ تجهیزات‌پزشکی به اندازه پوشش دادن بازارهای گسترده جهانی نیست. از این‌رو به‌نظر می‌رسد در حال حاضر ایران امکان توسعه فعالیت‌های صادراتی در بخش تجهیزات پزشکی را ندارد؛ چون ورود به بازارها بدون داشتن تولیدات مناسب، چه از نظر کمیت و کیفیت، صرفه اقتصادی مناسبی ندارد، اما در بعضی کالاها مانند ونتیلاتور، مانیتورهای قلبی و سرنگ، میزان تولیدات به‌حد مطلوبی بوده و در سال‌های اخیر توانستیم بازار کشورهای همسایه و حتی برخی کشورهای اروپایی را به‌دست آوریم که این خود قدم مثبتی برای توسعه فعالیت‌های صادراتی بخش تجهیزات‌پزشکی به‌شمار می‌رود.

به‌طور کلی باید در نظر داشت بازار جهانی تجهیزات‌پزشکی در اختیار معدود کشورهای مهم و توسعه‌یافته است؛ امریکا، چین، آلمان و هند از جمله این کشورهای مهم و تاثیرگذار محسوب می‌شوند. این کشورها ظرفیت تولید بالایی داشته و با خط تولید مناسبی که دارند، هم از نظر تعداد و هم از نظر کیفیت توانسته‌اند تبدیل به تامین‌کنندگان مهم و مناسب جهانی شوند. ایران با درنظر گرفتن شرایط جهانی و افزایش توانایی خود می‌تواند بازارهای صادراتی خود را در زمینه تجهیزات‌پزشکی گسترده‌تر کند. اگر ایران بتواند در سازمان تجارت جهانی عضو شده و تولیدات خود را چه از نظر کمیت و چه کیفیت به‌حد مناسبی برساند، می‌تواند بخشی از بازار جهانی تجهیزات‌پزشکی را به خود اختصاص دهد. در ابتدا باید حجم تولیدات به اندازه کافی افزایش یابد؛ افزایش ظرفیت و توان تولید از مهم‌ترین اقداماتی است که باید سیاست‌گذاران به آن توجه کافی داشته باشند، چرا که در این شرایط انجام فعالیت‌های صادراتی برای تولیدکنندگان داخلی با صرفه اقتصادی همراه خواهد بود. در حال حاضر چین با وسیع‌ترین حجم تولیدات، در صدر صادرات تولیدات جهانی قرار دارد. حتی کشورهای نام‌آوری همچون امریکا و آلمان نیز حدود ۶۰ درصد مواد اولیه دارویی خود را از کشور چین یا هند وارد می‌کنند؛ بنابراین میزان کمیت تولیدات از اهمیت زیادی برخوردار است. ایران به‌دلیل داشتن ظرفیت‌هایی همچون نیروی کار و حامل‌های انرژی ارزان‌نرخ می‌تواند افزایش تولید در زمینه دارو و تجهیزات‌پزشکی داشته باشد، اما این مسائل مشروط به اجازه دولت برای انجام واردات مواد اولیه و صادرات تولیدات نهایی خواهد بود.

با رقابتی شدن تجهیزات پزشکی ساخت ایران، می‌توان بازار کشورهای همسایه را به‌راحتی در اختیار گرفت. رقابتی شدن به‌معنای دارا بودن مزیت نرخ مناسب به‌همراه کیفیت مطلوب است، چرا که اگر محصولی از کیفیت بسیار بالایی برخوردار باشد اما مشتریان مجبور به پرداخت هزینه سنگینی برای آن باشند، صادرکننده نمی‌تواند به‌راحتی برای آن محصول بازار فروش مناسب پیدا کند.

افزایش ۱۰۷ درصدی صادرات به آفریقا در سال گذشته

مدیرکل دفتر عربی و آفریقایی سازمان توسعه تجارت ایران از رکوردشکنی صادرات کشور به آفریقا نسبت به سال‌های گذشته خبر داد و گفت: ۵۷۹ میلیون دلار رقم صادرات ایران به آفریقا در سال ۱۳۹۹ بوده است که در سال گذشته با افزایش ۱۰۷ درصدی، این رقم به هزار و ۱۹۵ میلیون دلار رسید. به‌گزارش روابط عمومی سازمان توسعه تجارت ایران، فرزاد پیلتن افزود: از این جهت شاهد رکوردشکنی صادرات کشور به قاره آفریقا نسبت به سال‌های گذشته بودیم. وی درباره طرف‌های عمده صادراتی ایران در قاره آفریقا در سال ۱۴۰۰ گفت: کشور غنا با ۳۵۳ میلیون دلار در رتبه نخست، آفریقای جنوبی با ۲۵۴ میلیون دلار در رتبه دوم، نیجریه با ۱۲۵ میلیون دلار در رتبه سوم، موزامبیک با ۹۸ میلیون دلار در رتبه چهارم، کنیا با ۷۷ میلیون دلار در رتبه پنجم، سودان با ۷۳ میلیون دلار در رتبه ششم، الجزایر با ۶۷ میلیون دلار در رتبه هفتم و تانزانیا با ۵۵ میلیون دلار، سومالی با ۲۹ میلیون دلار و اتیوپی با ۱۱ میلیون دلار در رتبه‌های بعدی قرار دارند. پیلتن بااشاره به اقلام صادراتی ایران به قاره آفریقا و کشورهای یادشده، گفت: این اقلام شامل شمش از آهن‌فولاد، مصنوعات از آهن‌فولاد، اوره، بوتان مایع، پروپان مایع، کف‌پوش‌ها، پروفیل از آهن یا فولاد و برخی مصالح ساختمانی می‌شود.

پیلتن ادامه داد: در سازمان توسعه تجارت معتقد هستیم ظرفیت افزایش روابط تجاری ایران با کشورهای آفریقایی به‌ویژه در حوزه صادرات، تا ۵ برابر مقدار کنونی وجود دارد و برهمین اساس برنامه‌های مختلفی در دستور کار قرار گرفته و با همکاری معاونت اقتصادی وزارت امورخارجه و همچنین نمایندگی‌های ایران در کشورهای آفریقایی قرار است این برنامه‌ها در سطح بالاتری نسبت به گذشته، دنبال شود.

گفت‌وگو

در گفت‌وگوی یک فعال بازرگانی با صمت مطرح شد

کم‌توجهی دولت به نفع سوداگران

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

دولت برای جبران محدودیت‌های ارزی ناشی از تحریم‌ها، صادرکنندگان را ملزم کرده تا سود حاصل از صادرات خود را به چرخه اقتصادی کشور بازگردانند. بخشنامه رفع تعهد ارزی به‌همین منظور به‌تصویب رسید و تغییرات آن سالانه به‌اطلاع صادرکنندگان می‌رسد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی و وزارت صنعت، معدن و تجارت با هماهنگی یکدیگر سامانه‌ای تحت‌عنوان سامانه نیما با هدف یکپارچه‌سازی معاملات ارزی به‌راه انداختند تا خرید و فروش ارز در آنجا ساده‌تر انجام شود، اما همچنان دیده می‌شود بخش مهمی از صادرکنندگان، تمایلی برای عرضه ارز حاصل از صادرات خود در بازار نداشته و موارد مختلفی را به‌عنوان دلیل آن مطرح می‌کنند. برخی فعالان تجاری عقیده دارند باید ارز حاصل از صادرات در بازار آزاد و به‌هر نحوی که صادرکننده در نظر دارد، وارد شود. آنها لزوم اجرایی شدن قواعد بازار آزاد در فعالیت‌های اقتصادی را دلیل این نظر می‌دانند، اما کارشناسان اقتصادی دلیل ضرورت رفع تعهدات ارزی را جلوگیری از رانت در بازارهای اقتصادی و کاهش نوسانات ارزی معرفی می‌کنند. در رابطه با این موضوع صمت با مجیدرضا حریری، رئیس کمیسیون واردات اتاق بازرگانی ایران به گفت‌وگو پرداخته است که در ادامه می‌خوانید.

عکس: صمت

زمانی که یارانه‌های دولتی اختصاص داده شده به تولید حذف و هزینه تمام شده تولید واقعی شود، صادرکننده می‌تواند محصولات را با هر بهایی که مدنظر داشت به فروش رسانده و ارز حاصل از صادرات را در بازار با نرخ پیشنهادی خود عرضه کند

سامانه جامع تجارت و رفع تعهد ارزی

بنا بر اعلام معاون توسعه صادرات کالا و خدمات سازمان توسعه تجارت، در ۹ ماهه نخست سال گذشته، تجارت خارجی کشور حدود ۷۴ میلیارد دلار بوده که نیمی از آن مربوط به صادرات است.

نحوه رفع تعهد ارزی در سامانه جامع تجارت، برگرداندن ارز حاصل از صادرات به چرخه اقتصادی است که راه‌های مختلفی برای اجرای آن وجود دارد. فروش ارز حاصل از صادرات به‌صورت حواله در سامانه نیما، واردات در مقابل صادرات، واگذاری ارز حاصل از صادرات به غیر، پرداخت بدهی تسهیلات ارزی دریافتی از شبکه بانکی، صندوق توسعه ملی، حساب ذخیره ارزی و فاینانس و فروش ارز حاصل از صادرات به‌صورت اسکناس به بانک‌ها و صرافی‌های مجاز انتخاب‌شده با رعایت مقررات از راهکارهای اصلی تعیین‌شده از سوی دولت است.

بهمن سال گذشته رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران خبر از حل مشکلات مربوط به تعهدات ارزی صادرکنندگان بعد از ۳ سال بلاتکلیفی داد. براساس قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، کلیه صادرکنندگان کالا به خارج از کشور موظفند ارز مندرج در پروانه گمرکی یا معادل ارزی آن به سایر ارزها را به بانک مرکزی بفروشند یا با تایید بانک مرکزی نسبت به فروش آن به سایر اشخاص اقدام یا برای تامین ارز واردات کالای خود یا بازپرداخت بدهی تسهیلات ارزی استفاده کنند.

متخلف علاوه بر الزام به ایفای تعهد موضوع تخلف، به جریمه نقدی معادل یک‌پنجم موضوع تخلف و ۲ یا چند مورد از محرومیت‌های موضوع ماده (۶۹) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز محکوم می‌شود.

در صورت عدم‌ایفای تعهد ظرف ۳ ماه از زمان ابلاغ حکم قطعی، معادل ارزش تعهد براساس بالاترین نرخ اعلامی بانک مرکزی در زمان صدور حکم، به جریمه نقدی مرتکب افزوده می‌شود.

مجیدرضا حریری

دعوای رانت و فساد خود را در هر لباسی نشان می‌دهد؛ یک روز در لباس صادرکننده است و روزی دیگر در قالب تولیدکننده. اما تمامی حرف‌های این‌چنینی در عمل سهم‌خواهی سوداگران از بازار است

◉ مدیریت دولت در رابطه با بازگشت ارز حاصل از صادرات و رفع تعهد ارزی صادرکنندگان را تا چه میزان موفق می‌دانید؟

به‌نظر من دولت در برخورد با صادرکنندگان متخلف، کم‌کاری کرده و به‌نوعی کوتاه آمده است. باید توجه داشت زمانی توجیه برنگرداندن ارز حاصل از صادرات در بازار منطقی به‌نظر می‌رسد که صادرکننده در جریان تولید و صادرات از هیچ یارانه یا به‌عبارتی سوبسیدی استفاده نکرده باشد. زمانی که در تمام بخش‌های تولیدی یارانه‌های مختلف دولتی پرداخت می‌شود، این نوع تولید را نمی‌توان تولید آزاد دانست که توقع داشته باشیم قواعد بازار آزاد برای صادرات آن رعایت شود. هر حوزه تولیدی بنا بر نیاز آن، از یارانه و حمایت‌های مختلف دولتی بهره می‌برد؛ در تهیه مواد اولیه برای ساخت محصولات، هزینه حامل‌های انرژی مانند برق، آب و گاز در روند تولید و سایر معافیت‌ها و سوبسیدها را می‌توان از مهم‌ترین حمایت‌های دولتی برای تولید نام برد.

در این شرایط نمی‌توان انتظار داشت، صادرکننده این محصولات تولیدشده را با ارز آزاد صادرکرده و درنهایت سرمایه به‌دست‌آورده را وارد بازار دولتی نکند. تاکید بر اجرای تفکر اقتصاد آزاد در مباحث صادراتی، بیشتر نظر رانت‌خواران بوده و در صورت عملیاتی شدن آن، تنها منافع مالی سوداگران بازار تامین خواهد شد. به‌طورکلی در طول این سال‌ها دولت تنها به اخطار بسنده کرده و برای بازگشت ثبات بازار، باید تمهیدات مناسب‌تری اجرایی می‌کرد.

◉ در صحبت‌های خود به تامین منفعت سوداگران اشاره کردید. رفع نشدن تعهدات ارزی صادرکنندگان چطور می‌تواند منجر به ایجاد فساد در جامعه شود؟

چندی پیش فهرستی از بدهکاران بانکی منتشر شد که در همان فهرست کوتاه و پر از محدودیت، نام‌های بزرگی در بخش تولید و صادرات به‌چشم می‌خورد. همین نام‌ها در لیست متخلفان بزرگ تعهدات ارزی نیز بوده و ارزهای حاصل از صادرات خود را همچنان وارد بازار نکرده‌اند.

اگر در ادامه فهرست بدهکاران مالیاتی نیز منتشر شود، همین نام‌ها را مجدد خواهیم دید. باید در نظر داشت تولید به‌همراه انواع سوبسیدهای دولتی و کسب درآمد ارزی با ارز آزاد، انتفاع از یارانه‌های عمومی است که منجر به کسب درآمد نادرست برای صادرکنندگان شده است. دعوای رانت و فساد در کشور ما خود را در هر لباسی نشان می‌دهد؛ یک روز در لباس صادرکننده و روز دیگر در قالب تولیدکننده. اما تمامی حرف‌های این‌چنینی در عمل سهم‌خواهی سوداگران از بازار است که باید با اتخاذ راهکارها و سیاست‌های مناسب، مجال را برای این دست از فعالان اقتصادی بسته نگه داشته و مانع ایجاد فساد و سود برای دلالان و رانت‌خواران شد.

◉ چه راهکاری را برای سامان‌دهی به وضعیت صادرات و بحث بازگشت ارز حاصل از صادرات پیشنهاد می‌کنید؟

مهم‌ترین و تاثیرگذارترین راهکار، بازگشت به نقطه صفر است. پیش از توضیح این موضوع باید تاکید کرد در تمامی کشورهای توسعه‌یافته که قواعد بازار آزاد در آنها حاکم است، مبدأ درآمدهای به‌دست‌آمده و حساب‌وکتاب‌های مالی به‌طورکامل مشخص است.

به‌عنوان مثال در امریکا، باید منبع و منشأ پول‌های واریزشده برای افراد به‌صورت شفاف، مشخص باشد. اما در عین حال در این کشور قواعد بازار آزاد برای فعالیت‌های اقتصادی حاکم بوده و ارز حاصل از صادرات، متعلق به خود صادرکنندگان است. بنابراین نمی‌توان انتظار داشت که افراد منابع مالی مختلفی را بدون هیچ توضیحی به‌دست آورده و از آن بتوانند استفاده کنند. از سویی دیگر برای سامان‌بخشی به شرایط اقتصادی، به‌نظر من در گام نخست باید تمام حمایت‌های دولتی حذف شود.

از ابتدای خط تولید تا انتهای صادرات، هیچ سوبسیدی نباید به تولیدکنندگان و صادرکنندگان در قالب‌های مختلف پرداخت شود. تامین مواد اولیه ارزان‌نرخ برای واحدهای تولیدی، تخصیص یارانه‌های انرژی از جمله آب، برق، گاز و...، بی‌توجهی و تاکید دولت بر غرامت‌خواهی از صنایعی که به محیط‌زیست آسیب می‌زنند، از جمله این حمایت‌ها و سوبسیدهای دولتی محسوب می‌شوند.

اگر این یارانه‌ها حذف و هزینه تمام‌شده تولید واقعی شود، در آن زمان صادرکننده می‌تواند محصولات را با هر بهایی که مدنظر داشت به فروش رسانده و ارز حاصل از صادرات را در بازار با نرخ پیشنهادی خود عرضه کند. حتی اگر تمامی سوبسیدها حذف نشد، باید به اندازه یارانه‌ای که برای تولید محصول پرداخت شده، در محل صادرات مبلغ اخذ شده و سپس دولت به صادرکنندگان اجازه دهد ارز حاصل از صادرات را با قیمت‌های دلخواه وارد بازار آزاد کنند. در غیر این صورت هر راهکار یا به‌نوعی کوتاه آمدن با صادرکنندگان در رابطه با رفع تعهدات ارزی، اشتباه است.

◉ به‌نظر شما چه ابزارها و بسترهایی می‌توانند در توسعه بازارهای صادراتی موثر واقع شوند؟ رایزن‌های بازرگانی تا چه میزان می‌توانند در این توسعه نقش داشته باشند؟

برای موفقیت و اجرایی شدن سیاست‌های صادراتی، ابزارهای متفاوتی لازم است که رایزن‌های بازرگانی را می‌توان یکی از این ابزارها معرفی کرد. گلایه‌ها و اعتراضاتی از سوی برخی فعالان اقتصادی مطرح می‌شود که چرا رایزن‌های بازرگانی، از بخش دولتی هستند. باید خاطرنشان کرد در تمامی کشورها رایزن‌های اقتصادی از بخش دولتی هستند، چرا که این شغل، یک جایگاه دولتی است و نمی‌توان انتظار داشت تا از بخش خصوصی فردی به‌عنوان رایزن بازرگانی برای یک کشور منصوب شود.

همان‌طور که در ابتدا گفته شد، توسعه صادرات نیازمند دارا بودن استراتژی‌ها و سیاست‌های مناسب بلندمدت است. به‌عبارتی وجود نقشه‌راه برای انجام فعالیت‌های توسعه‌ای یکی از مهم‌ترین کمبودهای کشور در زمینه صادرات است. باوجود چنین خلأهایی در سیاست‌گذاری‌ها، حتی اگر از ابزار و لوازم صحیح برای توسعه استفاده شود، باز به توفیق و موفقیت نخواهیم رسید.

◉ چه مواردی باید در تبیین نقشه‌راه توسعه صادرات به آنها توجه شود؟

در ابتدا باید مشخص کنیم قصد صادرات چه محصولاتی را داریم. براساس آمار گمرک در سال ۱۴۰۰ حدود ۸۰ درصد از صادرات ایران محصولات خام برپایه نفت مانند پتروشیمی، میعانات گازی و محصولات معدنی با کمترین فرآوری بود. صادرات این نوع کالاها نه‌تنها کار سخت و موفقیت مهمی نیست، بلکه حتی نیاز به ابزارهایی مانند رایزن‌های بازرگانی ندارد. حداکثر حدود ۱۰۰ شرکت در حال حاضر بالغ بر ۹۰ درصد صادرات کشور را انجام می‌دهند که این خود نشانگر محدود بودن فعالیت‌های صادراتی در ایران است.

برای دستیابی به بازارهای مناسب صادراتی، باید تولید مبتنی بر صادرات داشته باشیم؛ تنها محصولاتی با کیفیت مناسب، متنوع و کالایی قابل‌رقابت با سایر کشورها ارزش صادرات را داشته و می‌تواند توسعه اقتصادی به‌همراه داشته باشد. باید توجه داشت یک محصول تنها در صورتی می‌تواند ارزش‌آفرین باشد که یا حاصل فناوری و توانایی نیروی کار یک کشور باشد یا حاصل منابع منحصر به فرد آن. در این شرایط محصول تولیدشده تاثیری مثبت بر چرخه اقتصادی کشور خواهد داشت. در صورت تولید چنین محصولی می‌توانیم وارد مرحله بعدی که همان بازاریابی برای تولیدات است، شویم. بازاریابی می‌تواند از طریق روش‌هایی همچون برپایی نمایشگاه بین‌المللی، تاسیس مرکز تجاری یا حتی استفاده از رایزن‌های بازرگانی باشد. در حال حاضر صادرات به‌معنای اشتغال‌آفرین و ارزش‌آفرین نداریم که بتوانیم بر آن تکیه کنیم.

میزانی کمتر از ۱۰ میلیارد دلار به‌طور سالانه صادرات داریم که بخش عمده‌ای از آن به عراق و افغانستان صادر می‌شود.

به‌دلیل محدود بودن فعالیت‌های صادراتی که عمدتا ایراد از تولید محصولات است، باید برنامه‌های تدوین‌شده و سیاست‌های کلان صادراتی از ابتدای خط تولید استراتژی‌های مناسبی را برای فعالان اقتصادی تبیین کند. تنها در این شرایط می‌توان صادرات و به‌طورکلی فعالیت تجاری موثر و مناسب برای اقتصاد کشور انجام داد.

سخن پایانی

«سامانه نظام یکپارچه معاملات ارزی» که به اختصار سامانه نیما نامیده می‌شود، بستری برای خریدوفروش قانونی ارز توسط صادرکنندگان و واردکنندگان محسوب می‌شود. برخی فعالان تجاری شفاف نبودن و وجود مشکلات متعدد در این سامانه را دلیل اصلی عدم‌اجرای تعهدات ارزی خود معرفی می‌کنند. می‌توان گفت اصرار بر ورود ارز حاصل از صادرات در بازار آزاد با هر بهانه‌ای، می‌تواند ضمن تامین منفعت صادرکنندگان، به تنش‌ها و نوسانات فعلی بازار ارز اضافه کند. پیش از اجرای قواعد بازار آزاد باید به این نکته توجه کرد که آیا اقتصاد فعلی ایران آمادگی پذیرش چنین تحول مهمی را دارد یا خیر. اما مهم‌ترین سوال آن است که آیا در پایان، کاهش محدودیت‌ها و نظارت دولت، به‌نفع مردم تمام خواهد شد؟

برنامه تحولی بازی‌های رایانه‌ای رونمایی می‌شود

وزیر ارشاد گفت: بازی‌های رایانه‌ای را با رویکرد تحولی دنبال می‌کنیم. برنامه تحولی بازی‌های رایانه‌ای در بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای تدوین شده که به‌زودی رونمایی می‌شود.

به گزارش مهر، محمدمهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در بازدید از بیست‌ونهمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم گفت: بازی‌های رایانه‌ای یکی از بخش‌هایی است که خبرهایی که به ما می‌رسد نشان می‌دهد فوق‌العاده مورد استقبال است.

اسماعیلی با تاکید بر اینکه بازی‌های رایانه‌ای، بیشترین مصرف فرهنگی را دارند، ادامه داد: اگر برنامه‌ریزی مناسب را نداشته باشیم، از این فضای پرمصرف دور خواهیم ماند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از تقویت بخش بازی‌های رایانه در دولت خبر داد و تصریح کرد: در جریان برنامه‌های رایانه‌ای جهت‌گیری محتوایی دقیق برای نشر مسیر قرآن و اهل بیت خواهیم داشت.

وی در پاسخ به اینکه در حوزه بازی‌های رایانه‌ای برنامه تحولی در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی وجود دارد، گفت: بله، برنامه تحولی بازی‌های رایانه‌ای در بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای تدوین شده که به‌زودی رونمایی می‌شود. به گفته فعالان این بازار در سال‌های اخیر درآمد اقتصادی بازی‌های رایانه‌ای چندین برابر شده است.

نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم از شنبه ۲۷ فروردین تا جمعه ۹ اردیبهشت از ساعت ۱۷:۳۰ تا ۲۳:۳۰ در شبستان اصلی مصلای امام خمینی (ره) میزبان علاقه‌مندان خواهد بود.

سینماگران از نقش پلتفرم‌های آنلاین نمایش فیلم در اقتصاد هنر می‌گویند

تفاوت از زمین تا آسمان است

درباره نقش پلتفرم‌های آنلاین در اقتصادهنر گفتنی‌ها بسیار است. سلسله گزارش‌های ما درباره این موضوع با سینماگران آغاز شد. پرسش‌های ما این بود؛ ارزیابی شما از نتیجه فعالیت پلتفرم‌های آنلاین نمایش فیلم چیست؟

آیا حضور سینماگران در این فضای جدید موجب رشد صنعت سینما می‌شود یا آن را به سوی عامه‌پسند شدن سوق می‌دهد؟ چه راهکاری برای حفاظت از حقوق مولفان وجود دارد؟ و در نهایت اینکه، آیا سپردن اختیار این فضا به ساترا به نفع آن خواهد بود یا خیر؟

وحید موسائیان و ابوالحسن داوودی به پرسش‌های ما چنین پاسخ دادند. با صمت همراه باشید.

گروه اقتصاد هنر
editor@smtnews.ir

فضای پلتفرمی ایران خوش درخشیده و رشد و شکوفایی فراوانی داشته است، هرچند در ابتدا نقاط ضعف و خطاهای زیادی در آن به چشم می‌خورد اما نقاط این ضعف به سرعت برطرف و حفره‌ها یکی‌یکی پر شد

زمان به عقب برنمی‌گردد

وحید موسائیان، کارگردان فیلم‌های کوتاه سینمایی و مستند: نمایش آثار سمعی و بصری رفته‌رفته از شکل قدیم فاصله می‌گیرد و به مسیری جدید وارد می‌شود. حضور در فضای دیجیتال از الزامات دنیای مدرن به‌شمار می‌رود و اجتناب‌ناپذیر است. البته این نخستین‌بار نیست که سینما در مسیر بقا ناچار به پوست‌اندازی می‌شود.

سینما در ابتدای ظهور خود، پدیده‌ای جادویی و بی‌رقیب بود که مخاطبانش را محو خود می‌کرد و مشتاقان را به چاردیواری تاریکی می‌کشاند تا معجزه را پیش چشم خود بر پرده نقره‌ای ببینند. با ظهور تلویزیون و راه یافتن آنها به خانه‌ها، سینما رقیب سرسختی پیدا کرد. تماشای برنامه‌های تلویزیونی در آرامش خانه بسیار لذت‌بخش و پرطرفدار بود. شاید تنها ایرادی که می‌شد به آن وارد کرد، کیفیت برنامه‌ها بود که هیچ‌گاه به پای فیلم‌های سینمایی نمی‌رسید؛ بنابراین سالن‌های سینما همچنان پر رونق بود. ورود دستگاه‌های پخش ویدئو به بازار، این مشکل را هم برطرف کرد و به افراد این امکان را داد تا فیلم‌های موردعلاقه خود را در خلوت خانه خود تماشا کنند. اما باز هم حریف سالن‌های سینما نشد و سکه‌اش از رونق نیفتاد.

در چند سال اخیر و به‌ویژه پس از ترکتازی‌های ویروس منحوس کرونا، سینما در محاق رفت و میدانی مهیا شد تا پلتفرم‌های آنلاین نمایش، گوی رقابت را از رقبای غایب بربایند و حوزه نفوذشان را چندین برابر کنند.

فضای پلتفرمی ایران هم در این مدت خوش درخشید و رشد و شکوفایی فراوانی یافت. هرچند در ابتدا نقاط ضعف و خطاهای زیادی به چشم می‌خورد اما ضعف‌هایش به سرعت برطرف و حفره‌ها یکی‌یکی پر شد.

به هر حال، این بستر با تمام نقاط مثبت و منفی خود، وجود دارد و حقیقتی انکارناپذیراست. موافق باشیم یا مخالف، زمان دیگر به عقب برنمی‌گردد و نمی‌توان جلوی تغییرات و دگرگونی‌های پرشتاب حوزه تکنولوژی را گرفت. پس بهترین راه بهره‌بردن از امکانات این پدیده نوظهور در جهت حفظ و بقای فیلم و سینماست.

درباره کپی‌رایت باید گفت که دردی قدیمی و ریشه‌دار است که سال‌هاست گریبان تهیه‌کنندگان و فیلمسازان را رها نمی‌کند. بارها دیده‌ایم که فیلم‌های سینمایی در همان شب اول اکران از شبکه‌های ماهواره‌ای سر در می‌آوردند یا DVD های آن کنار خیابان به فروش می‌رسد. حالا علاوه بر اینها، سروکله پلتفرم‌های آنلاین نمایش فیلم هم در این بازار سیاه پیدا شده که بلافاصله تولیدات سمعی و بصری را دسترس همه قرار می‌دهند.

البته این مشکل در بهترین و بزرگ‌ترین پلتفرم‌های بین‌المللی هم به چشم می‌خورد، زیرا هیچ کد امنیتی و قفل و بندی جلودار افراد متخصص و نیروهای حرفه‌ای در این حوزه نیست. آنها هر قفلی را می‌شکنند و از هر روزنه‌ای می‌گذرند، پس باید برای جنگ با این ارتش نامرئی از متخصصان این حوزه کمک گرفت.

اما در زمینه کشمکش وزارت ارشاد و تلویزیون برای سرپرستی این کودک نوپا باید گفت بسیاری از هنرمندان و فیلمسازان که با شیوه‌های سخت‌گیرانه مدیریت تلویزیون آشنا هستند، چندان دل خوشی از این تغییرات ندارند. هرچند شخصا تجربه فعالیت در این فضا را ندارم اما از نزدیک شاهدم که بسیاری از پروژه‌ها، از جمله آثار چند تن از دوستانم، مدت‌هاست معطل تولید مانده یا در نیمه راه متوقف شده‌اند و تولید و کاسه و کوزه دوگانگی استانداردها بر سر آنها شکسته است.

در زمینه تولیدات آثار عامه‌پسند نمی‌توان این حقیقت را کتمان کرد که برای بخش خصوصی که با سرمایه اندک و محدود تلاش می‌کند جایی در عرصه تولید صنعتی برای خود دست‌وپا کند، رغبت به آثار عامه‌پسند، دور از ذهن نیست. این گرایش در تولیدات سینمایی هم وجود دارد. به‌عنوان مثال، بخش زیادی از تولیدات سالانه در ژانرهای عامه‌پسند است که در اصطلاح سینمای بدنه نامیده می‌شود. پس همواره تعداد کمی از فیلمسازان هستند که جریان متفاوت سینما را زنده نگه می‌دارند.

البته دسته سومی هم وجود دارد که هم مخاطب خاص را راضی نگه می‌دارد و هم موردپسند تماشاچی عام است. به‌عنوان نمونه می‌توان به فیلم «هم‌گناه» از مصطفی کیایی و «خاتون» از تینا پاکروان اشاره کرد که هم آثار جذابی بودند و هم استاندارد بالایی داشتند، پس انصاف نیست همه تولیدات این حوزه را به یک چوب برانیم.

درباره تعداد کاربران پلتفرم‌های آنلاین، متاسفانه آمار قابل استنادی ندارم اما بعید می‌دانم تعداد مخاطبان آنها اندک باشد. در حال حاضر، با توجه به گسترش اینترنت، امکان دسترسی به این پلتفرم‌ها حتی برای افرادی که در دور افتاده‌ترین نقاط کشور زندگی می‌کنند هم فراهم است. البته هنوز عمق نفوذ آن با تلویزیون قابل‌مقایسه نیست اما می‌توان حدس زد تعداد کاربران آنها عدد قابل‌توجهی است. البته تعداد این کاربران آنقدر نیست که آن را با شرکت‌های بزرگ خارجی مانند نتفلیکس مقایسه کنیم. آنجا دریایی از خلاقیت موج می‌زند، بهترین عوامل صنعت سینما فعال هستند و شرایط کار و دستمزد زمین تا آسمان با شرایط ما فرق دارد. هر چیزی را باید براساس استانداردهای موجود در کشور بسنجیم. واقعیت این است که وقتی شرایط سینمای ما اینچنین است، وضعیت پلتفرم‌ها هم آنچنان می‌شود و به قول معروف همه چیزمان باید به هم بیاید.

البته اگر بخواهیم وارد بحث علت بی‌رونقی بازار سرگرمی شویم، هزارتویی بی‌پایان است که خارج شدن از آن ممکن نیست که یکی از بزرگ‌ترین علل آن تکراری بودن موضوعات و عدم‌تنوع داستان‌هاست.

مثلا در ترکیه که صنعت سریال‌سازی پر رونقی دارد، با استفاده از یک خط داستانی که در جامعه روستایی آنها اتفاق افتاده، سریالی ۴۰۰ قسمتی می‌سازند که هرچه می‌بینی باز هم تمام نمی‌شود.

سرزمین ما هم کشوری غنی از داستان‌های گوناگون است. آنقدر موضوعات ناب و سوژه‌های تاریخی فراوان است که حالاحالاها تمام نخواهد شد. فقط باید فضایی مثل شهرک‌های صنعتی مهیا شود، نفراتی مثل کارگران یک کارخانه، منظم و دقیق مشغول کار شوند، ایده و طرح به سرعت به سناریو بدل شود و فرآیند تولید را آغاز کنند. در این صورت، به‌طور قطع و یقین می‌توان گفت مخاطبان از آنها استقبال می‌کنند. البته اگر فضای کار اینقدر بسته و محدود نباشد که بیننده را فراری دهد. ابتذال در بسیاری از تولیدات داخلی نتیجه چرخه معیوبی است که از محدودیت و ممنوعیت موضوعات جدید آغاز می‌شود. بر این اساس، سازنده خواه‌ناخواه به سوی تکرار الگوهای کلیشه‌ای پیشین سوق داده می‌شود تا جایی که به ورطه ابتذال می‌افتد. وقتی کار به این نقطه رسید، همان مجاری تصمیم‌گیرنده، تولیدکنندگان را متهم به ابتذال می‌کنند و این چرخه تکرار می‌شود. پس بی‌شک راهی جز کنار گذاشتن نگاه سختگیرانه نیست تا مخاطب قهرکرده از تولیدات داخلی را باز با داستان‌های خودی آشتی دهیم.

اگر فرصتی برای رقابت عادلانه وجود داشت، هر اثر در مواجهه با مخاطب محک می‌خورد و سره از ناسره جدا می‌شد

سرنا را از سر گشادش نزنیم

ابوالحسن داوودی، تهیه‌کننده، فیلمنامه‌نویس و کارگردان: چندی است سینما مرحله‌ای از دگردیسی را پشت‌سر می‌گذارد که هم عرصه تولید و هم نمایش آثار را دستخوش تحولی بنیادین کرده است. یکی از مهم‌ترین بخش‌های این دگرگونی که سایر بخش‌ها را هم تحت‌تاثیر قرار داده، رواج بسترهای آنلاین نمایش آثار است. این مسیر جدید که تمام شیوه‌های رایج گذشته را به چالش کشیده، به ایران هم رسیده اما همان‌طور که می‌توان حدس زد، در اینجا به مسیری سنگلاخ با پیچ‌وخم‌های متعدد رسیده و امیدی نیست که در آینده نزدیک به جایگاه مطلوبی برسد.

علت را باید در فقدان تخصص و ضعف مدیریت جست‌وجو کرد که یک‌بار دیگر فرصتی طلایی را به چالشی نفس‌گیر بدل کرد. در این میان، تلویزیون هم خود را ناجوانمردانه وارد ماجرا کرد تا از این نمد کلاهی برای خود بدوزد و در شرایطی که خود به درد بی‌علاقگی مخاطب مبتلاست، قیچی به‌دست گرفت تا بال و پر مولود جدید را هم از بیخ و بن بزند و آن را به نسخه شکسته‌بسته‌ای از خود بدل کند. دوستان در مبارزه برای تحت‌تکفل گرفتن این موجود تازه متولد شده، به بهانه‌هایی از جمله عامه‌پسندی یا ابتذال آثار تولیدی متوسل شدند. البته باید گفت باوجود نظر کسانی که با انگ عامه‌پسندی حکم اعدام یک اثر را صادر می‌کنند، این ویژگی نه‌تنها عیب نیست، بلکه در بیشتر مواقع می‌تواند حسن باشد.

اگر فرصتی برای رقابت عادلانه وجود داشت، هر اثر در مواجهه با مخاطب محک می‌خورد و سره از ناسره جدا می‌شد. در آن فضا، اهالی سینما، برنامه‌سازان و فیلم‌سازان می‌توانستند به وظیفه ذاتی خود عمل کنند و در کنار تولید آثار سرگرم‌کننده، سطح سلیقه عمومی را ارتقا دهند.

موضوع مهم دیگری که ظهور این پلتفرم‌ها به آن دامن زده، بحث رعایت حقوق مولف و مصنف است. همان‌طور که اشاره شد این بحث دیروز و امروز نیست و سال‌هاست جان و تن آفرینندگان آثار را می‌خراشد.

رعایت قوانین مربوط به کپی‌رایت بحثی کلان است و تا در عرصه بین‌المللی، کشور ما، یکی بزرگ‌ترین نقض‌کنندگان آن است، نمی‌توان چشم امید به قوانین داخلی داشت که ما را از شر آفت بی‌توجهی به حق مولف در امان نگه دارد. ما عملا چیزی به‌عنوان قانون کپی رایت در کشور نداریم.

دردآور است که بدانیم بازیگران «برباد رفته» هنوز درصدی از حق فروش و نمایش این فیلم را دریافت می‌کنند اما در کشور ما هنوز اثری منتشر نشده سر از بازار سیاه درمی‌آورد. تنها راه نجات، تن دادن به قانون کپی‌رایت است تا راه انتقال دانش و تجربه آنها به کشور باز شود و بتوانیم از پیامدهای این خودزنی نجات پیدا کنیم.

سخن پایانی

همان‌طور که مشاهده کردید، این دو فیلمساز از دو منظر متفاوت به موضوع نگاه کردند و نقاط قوت و ضعف آن را بر شمردند اما همان‌طور که ابتدا اشاره شد، این بحث دامنه‌دار است و گستره وسیعی را در برمی‌گیرد. صمت از صاحب‌نظران دعوت می‌کند انتقادات و پیشنهادات خود را در این زمینه با صفحه اقتصادهنر به اشتراک بگذارند و به غنی‌ترشدن گزارش‌های آتی ما یاری رسانند.

یادداشت

این خانه از پای‌بست ویران است

علیرضا رئیسیان
فیلمنامه‌نویس، تهیه‌کننده و کارگردان

پدیده Video on Demand، بیش از یک دهه است به‌طور جدی در دنیا رواج پیدا کرده است. البته قبل از آن به شکل فیزیکی و با ابزارهایی مانند DVD یا VCD امکان نمایش خانگی فیلم‌ها وجود داشت اما استفاده از فضای اینترنت و بستر آنلاین، به‌ویژه در دوران کرونا، رشد عجیبی پیدا کرد تا جایی‌که سهام شرکت نتفلیکس، پس از آمازون، بیشترین میزان رشد در بورس را تجربه کرد و الان بیش از ۲۷۰ میلیون مصرف‌کننده دارد که عدد بسیاربسیار بزرگی معادل ۴۰۰، ۵۰۰ میلیون نفر در سراسر جهان را در برمی‌گیرد.

در ایران هم از سال ۹۵ و اواخر دوران حضور حجت‌الله ایوبی در سمت معاونت وزیر فرهنگ و رئیس سازمان سینمایی، پیشنهاد راه‌اندازی پلتفرم‌ها در ایران مطرح شد.

در ابتدا قرار بر این بود که این پلتفرم‌ها تحت مدیریت و برنامه‌ریزی درستی حرکت کنند اما همان‌طور که انتظار می‌رفت، نه آگاهی و دانش لازم وجود داشت، نه برنامه‌ریزی دقیق و مشخصی انجام شد و نه مدیریتی حرفه‌ای هدایت کار را به عهده گرفت. در نتیجه به جای آنکه هم کمکی به سینما باشد و هم به خودشان؛ نه کمکی به سینما شد، نه به خودشان!

براساس آماری که ساترا قبل از عید منتشر کرده، مصرف‌کنندگان VODها در ایران ماهانه حدود ۲ میلیون نفر است. این عدد نشان می‌دهد برنامه‌ریزی‌ها چقدر ناکارآمد بوده و به بیراهه رفته است. بر این اساس، تولیدات و محصولات این پلتفرم‌ها نتوانسته‌اند نظر مخاطب را به خود جلب کنند. علاوه بر این، تسلیم شدن وزارت ارشاد به تلویزیون و واگذاری مسئولیت‌ها به ساترا، اشتباه بسیار بزرگی بود و تعطیلی موسسه رسانه‌های تصویری، اشتباهی به مراتب بزرگ‌تر. پس نظارت‌ها و محدودیت‌های ساترا و تلویزیون به مجموعه مشکلات اضافه شد و تعداد بینندگان را بیش از پیش کاهش داد.

در حال حاضر با بازار ضعیف و کم‌بنیه‌ای روبه‌رو هستیم که برای مصرف‌کننده هیچ جذابیتی ندارد و اگر اینترنت‌فروشی از طریق این پلتفرم‌ها اتفاق نیفتد، قطعا زمین خواهند خورد.

در همین زمان، در دیگر کشورهای دنیا، آینده تمامی فعالیت‌های سمعی و بصری به پلتفرم‌های آنلاین گره خورده که شکل و شیوه فعالیت آنها باید از ابتدا موردبازنگری قرار گیرد.

برای روشن‌تر شدن موضوع به سریال‌هایی که در چندسال اخیر ساخته شده، نگاه کنید و تعداد بینندگان آنها را در نظر بگیرید.

براساس آماری که ساترا قبل از عید اعلام کرد، کل بینندگان ماهانه این پلتفرم‌ها حدود ۲ میلیون نفر است، در حالی که نتفلیکس که در ایران ممنوع است و به‌راحتی نمی‌شود گرفت، بیش از ۹ میلیون کاربر ایرانی دارد!

یعنی اگر برنامه اولیه این بود که ظرف دو سال حداقل ۱۰ درصد بیننده داخلی را جذب کنند باید ماهانه ۸ میلیون نفر مخاطب می‌داشتند. طبیعی است وقتی تولیدات ضعیف باشد و کاملا مشابه محصولات تلویزیونی، نمی‌توان انتظار داشت به موفقیت دست پیدا کنند. تقریبا ۹۰ درصد سازندگان برنامه در این پلتفرم‌ها، همان سازندگان سریال‌های تلویزیونی هستند. این نشان می‌دهد بی‌برنامگی، عدم‌شناخت و انجام کارها به دم‌دستی‌ترین صورت ممکن، حاصلی جز این ندارد.

براساس نظر بینندگان تنها تفاوت محصولات تلویزیونی با آثار پلتفرم‌های آنلاین، آزادی نسبی در نمایش روابط و پوشش بازیگران است که این به خودی خود مزیتی قابل‌توجه و ضامن رشد و بقا نیست اما متاسفانه دوستان با همان فرمان پیش می‌روند و دور از انتظار نیست که به‌زودی خبر ورشکستگی‌شان را بشنویم.

درباره چرایی رسیدن به این نقطه باز باید به مشکل مدیریت نادرست اشاره کرد. دو پلتفرم اصلی نمایش از ابتدا تخصص دیگری داشتند و بعد از مدتی تغییر زاویه داده و به تولید کارهای نمایشی روآوردند.

روشن است که برای رسیدن به موفقیت در این مسیر باید از افراد باصلاحیت و توانمند استفاده می‌کردند اما آنها مسیر دیگری برگزیدند یا بدون دانش و تخصص قدم در راه گذاشتند و در نهایت به بن‌بست خوردند. مسلم است وقتی مصرف‌کننده با محصولی مواجه شود که نسخه‌ای از تولیدات تلویزیونی است و استانداردهای بصری لازم را هم ندارد، از آن استقبال نخواهد کرد.

البته شکی نیست که ساترا مقصر است و سیاست‌گذاری‌های آن موجب پس زدن مخاطبان می‌شود اما نباید همه گناهان را هم به گردن ساترا بیندازیم، چراکه پیش از ساترا هم در جذب مصرف‌کننده چندان موفق عمل نشده و اثبات این ادعاست که خانه از پای‌بست ویران است.

خبر

هرگونه استفاده غیرمجاز از آب را اطلاع دهید

رئیس اداره بازرسی و شناسایی انشعابات غیرمجاز آبفای استان اصفهان بر همکاری و تعامل بیش از پیش مردم به‌منظور کشف انشعابات غیرمجاز تاکید کرد.

به‌گزارش صمت از استان اصفهان، عباس بخشی گفت: از مردم استان درخواست می‌شود در صورت مشاهده هرگونه استفاده غیرمجاز آب یا دستکاری لوازم و تاسیسات مربوط به شرکت آب و فاضلاب توسط افراد سودجو، مراتب را از طریق شماره تلفن‌های ۰۹۱۳۱۰۱۹۰۶۷ و ۰۹۱۳۴۰۲۳۶۵۹ به این شرکت اطلاع دهند.

وی با بیان اینکه نام و مشخصات فرد گزارش‌دهنده نزد این شرکت محفوظ می‌ماند، افزود: مردم همچنین می‌توانند تصاویر و فیلم‌های مربوط را از طریق شبکه‌های اجتماعی به شماره‌های یادشده ارسال کنند.

رئیس اداره بازرسی و شناسایی انشعابات غیرمجاز آبفای استان اصفهان مصارفی از قبیل آبیاری باغ‌ها، زمین‌های کشاورزی، دامداری و ساخت‌وساز را از جمله مصادیق انشعابات غیرمجاز اعلام کرد و گفت: متخلفان به مراجع قضایی معرفی و براساس قانون با آنها برخورد خواهد شد. بخشی با اشاره به اینکه وجود انشعاب‌های غیرمجاز، خدمات مطلوب به مردم را با مشکلاتی همچون کاهش فشار آب مواجه می‌کند، افزود: همکاری مردم در شناسایی انشعابات غیرمجاز در ارائه خدمات پایدار بسیار موثر است. وی گفت: کسانی که از طریق انشعابات غیرمجاز به شبکه وصل می‌شوند، علاوه بر وارد کردن خسارت به شبکه آبرسانی و نپرداختن هزینه خدمات، باعث تجاوز به حقوق دیگر مشترکان نیز می‌شوند و به‌همین دلیل موضوع شناسایی انشعابات غیرمجاز با حساسیت ویژه در دستور کار قرار دارد.

حفظ اشتغال با ورود دستگاه قضا

دادستان عمومی و انقلاب شهرستان بم گفت: با ورود دستگاه قضایی استان کرمان از بیکار شدن بالغ بر ۳ هزار نفر نیروی متخصص، تکنیسین و کارگر در شرکت‌های خودروسازی بم جلوگیری به‌عمل آمده است. محمد ضیاءالدینی در تشریح عملکرد ستاد اقتصاد مقاومتی در ابعاد حقوقی و قضایی در شهرستان بم اظهار کرد: طی چند ماه گذشته این ستاد در راستای منویات رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) رسیدگی به مشکلات ۴ شرکت بزرگ خودروسازی در بخش خصوصی را در دستور کار خود قرار داد و با اقدامات به‌موقع دستگاه قضایی و اجرایی از تعطیلی این واحدهای صنعتی جلوگیری به‌عمل آمده است. این مقام قضایی با اشاره به اینکه بالغ بر ۱۱ هزار نفر در شرکت‌های خودروسازی ارگ جدید بم مشغول به فعالیت هستند، اعلام کرد: طی چند ماه اخیر با ورود میدانی رئیس کل دادگستری کرمان، دادستان مرکز استان و جمعی از مقامات ارشد قضایی استان و شهرستان، چندین جلسه رفع موانع تولید در دادگستری بم تشکیل و از تعدیل نیرو و بیکار شدن بالغ بر ۳ هزار نفر در این شرکت‌های خودروساز جلوگیری به‌عمل آمد. وی تصریح کرد: دادستانی با تمام توان و با استفاده از ظرفیت‌های قانونی از شرکت‌های دانش‌بنیان و نخبگان شهرستان حمایت و پشتیبانی می‌کند. ضیاءالدینی در بخش دیگر سخنان خود گفت: باتوجه به اینکه شهرستان بم به‌عنوان باغ‌شهر ثبت جهانی شده است، انجام اقدامات پیشگیرانه در راستای جلوگیری از تغییر کاربری اراضی باغی به مسکونی ضرورت دارد.

شروع کار نوغانداران در فارس

نوغانداری، از مشاغل روستایی مرسوم در فارس محسوب می‌شود که همه‌ساله در نقاط مختلف این استان، زمینه کسب درآمد شماری از خانوارها است.

نوغانداری به‌سبب نیاز اندک به فضای فیزیکی و همچنین سرمایه جاری، موردتوجه شماری از روستاییان، خصوصا باغداران و کشاورزان قرار داشته و همه‌ساله، گروهی را در مسیر کسب درآمدی مناسب قرار می‌دهد.

مدیر امور طیور و زنبورعسل سازمان جهاد کشاورزی استان فارس سه‌شنبه ۳۰فروردین در این زمینه به خبرنگاران گفت: اکنون ایستگاه نوغانداری این سازمان در سعادتشهر فارس فعال شده و «تخم تفریق» موردنیاز نوغانداران را تامین می‌کند. رضا فزونی ضمن بیان اینکه، نوغانداری با پرورش کرم ابریشم، از مشاغل مدنظر روستاییان، خصوصا زنان روستایی در فارس بوده است، گفت: در فارس تا اواخر خرداد امکان فعالیت نوغانداران وجود دارد. او با اشاره به اینکه احتمالا امسال بیش از ۵۰ جعبه تخم تفریق در فارس توزیع خواهد شد، گفت: نوغانداری از مشاغل پربازده محسوب می‌شود که نیازمند سرمایه‌گذاری زیادی نیست. فزونی با بیان اینکه امسال پیش‌بینی می‌شود که ۱۵۰۰ کیلوگرم پیله تر در فارس تولید شود، گفت: شهرستان‌های شیراز، جهرم، سروستان، آباده، فسا و اقلید از نقاط فعال در استان فارس بوده است.

این مقام مسئول در جهاد کشاورزی گفت: درآمد قریب به ۱۵ میلیون ریالی حاصل از پرورش هر جعبه حدودا ۲۵ هزار لاروی، در یک دوره ۳۵روزه، یکی از مشوق‌ها برای توسعه نوغانداری است. فزونی با اشاره به اینکه نوغانداری بسترساز بهبود اقتصاد خانوار روستایی است، افزود: برای پرورش هر جعبه تخم تفریق‌شده به ۲۰ مترمربع فضای دارای شرایط دمایی و رطوبت مناسب نیاز است که به‌منظور تغذیه لاروها ۶۰۰ تا ۷۰۰ کیلوگرم برگ تازه مصرف می‌شود.

بازسازی حوضچه تصفیه‌خانه فاضلاب کرج

عایق ژئوممبران یکی از ۴ استخر هوازی تصفیه‌خانه فاضلاب کرج با مساحت ۴۵هزار مترمربع که دچار آسیب شده بود، تعمیر شد.

به‌گزارش صمت از استان البرز، پیام طوافی، مدیر دفتر بهره‌برداری و توسعه تصفیه‌خانه‌های فاضلاب استان البرز با اعلام این خبر گفت: در بازدیدهای فنی از تصفیه‌خانه فاضلاب کرج، موارد آسیب‌دیده عایق ژئوممبران شناسایی و برای جلوگیری از نفوذ آلودگی به عمق زمین، نقاط آسیب‌دیده تعمیر شد.

وی افزود: برای تعمیر این نقاط آسیب‌دیده، ابتدا حجم فاضلاب آن با ظرفیت ۱۴۰هزار مترمکعب به استخرهای مجاور تخلیه و نخاله‌ها و لجن‌های ته‌نشین‌شده آن پاکسازی شد.

طوافی خاطرنشان کرد: با تخلیه لجن‌های ته‌نشین‌شده و ترمیم عایق آسیب‌دیده، در حال حاضر فرآیند تصفیه‌خانه فاضلاب به‌طورمطلوب و با حداکثر ظرفیت انجام می‌شود.

رئیس اداره ایمنی راه و حریم اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان البرز گفت: تا پایان مرداد امسال ۵۰۰ کیلومتر از راه‌های روستایی و فرعی استان با اعتباری بالغ بر ۴ میلیارد تومان خط‌کشی می‌شود.

ناصر خوشرو در ادامه گفت: به‌منظور افزایش ایمنی، هدایت وسایل نقلیه و کاهش میزان تصادفات رانندگی، عملیات خط‌کشی ۵۰۰ کیلومتر از راه‌های روستایی و فرعی استان آغاز شده است.

وی افزود: امسال برای خط‌کشی راه‌های روستایی و فرعی استان، اعتباری بالغ بر ۴ میلیارد تومان در نظر گرفته شده است.

در آیین معارفه مدیرعامل جدید آلومینیوم المهدی تاکید شد

مدیریت صحیح بحران در المهدی

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

تولیدات المهدی باید در سطح استانداردهای بین‌المللی باشد و این شرکت با پیروی از اصول فروش هوشمند و با پایش قیمت‌ها در بازارهای داخلی و خارجی، عرضه و صادرات خود را مدیریت کند

تودیع و معارفه مدیرعامل شرکت آلومینیوم المهدی با حضور اعضای هیات‌مدیره این شرکت و هیاتی از مدیران ارشد گروه مپنا، مدیران و نمایندگان کارکنان شرکت المهدی در محل سالن اجتماعات این شرکت در بندرعباس برگزار و ضمن تقدیر از اقدامات حمید مهتدی؛ محمدرضا قاسمی به‌عنوان مدیرعامل جدید معرفی شد.

محمدرضا موثقی‌نیا، رئیس هیات‌مدیره شرکت آلومینیوم المهدی با اشاره به دوران پر فراز و نشیب این شرکت از ابتدای تاسیس تاکنون، ورود مپنا را سبب رونق این کارخانه عنوان کرد و گفت: هم‌اکنون قریب به ۴۰ ماه از آن روز می‌گذرد و همه ارکان آلومینیوم المهدی با فعالیت شبانه‌روزی و مدیریت صحیح بحران را پشت‌سر گذاشتند و شرکت را به نقطه قابل‌قبولی رساندند.

به گزارش صمت از هرمزگان، وی قاسمی را مدیری کاردان، باتجربه و از بدنه شرکت مپنا خواند و افزود: امیدواریم توانایی ایشان با همراهی کارکنان وضعیت قابل‌قبول المهدی را به وضعیت عالی تبدیل کند و در سال پیش‌رو شاهد رشد و تعالی بیشتر شرکت باشیم.

▣ تولید حداکثری باتوجه به کیفیت

موثقی‌نیا تولید حداکثری و کیفی را از ویژگی‌های یک کارخانه متعالی خواند و اضافه کرد: تولیدات المهدی باید در سطح استانداردهای بین‌المللی باشد و با پیروی از اصول فروش هوشمند و با پایش قیمت‌ها در بازارهای داخلی و خارجی، عرضه و صادرات خود را مدیریت کند.

وی در ادامه بر توسعه زیرساخت‌ها تاکید و اظهار کرد: زنجیره تولید همگام با فناوری روز و با نگاهی به آینده باید توسعه یابد و برای رسیدن به بهره‌وری و سوددهی بیشتر نیازمند همراهی و تلاش روزافزون کارکنان هستیم.

باید زنجیره تولید همگام با فناوری روز و با نگاهی به آینده توسعه یابد

رئیس هیات‌مدیره شرکت آلومینیوم المهدی پرهیز از حواشی را عنصری کلیدی خواند و بیان کرد: از همه می‌خواهم که در نگهداری و تعمیرات دستگاه‌ها و تجهیزات، دقت لازم را داشته باشند و تمرکز خود را به کار بهره‌ورانه معطوف سازند.

▣ توجه به ظرفیت‌های کم‌نظیر مپنا

سپس محمدرضا قاسمی، مدیرعامل جدید شرکت آلومینیوم ضمن اشاره به ظرفیت‌های کم‌نظیر گروه مپنا در کشور و منطقه، گفت: مپنا در برخی حوزه‌های عملیاتی در سطح جهانی است و در شاخص‌های بین‌المللی در رتبه‌های بالایی قرار دارد، امیدواریم بتوانیم توسعه و رشد شرکت آلومینیوم المهدی را در سال‌های آینده سرعت بخشیم.

وی بار دیگر از اقدامات مدیرعامل پیشین تقدیر و تشکر کرد و افزود: خواسته‌های هیات‌مدیره و خط‌مشی مپنا محور فعالیت‌های آینده ما خواهد بود و سعی داریم با هدف تعالی سازمانی تمامی ذی‌نفعان را در فرآیند رشد مدنظر داشته باشیم.

▣ نیروی انسانی، رمز موفقیت

قاسمی نیروی انسانی را ارزشمندترین ثروت و دارایی هر مجموعه خواند و تصریح کرد: یک مجموعه اقتصادی و صنعتی بدون نیروهای متخصص، مخلص، صادق، دلسوز، متعهد، پویا و با تفکر خلاق هرگز نمی‌تواند به مقاصد خود برسد، بنابراین رکن اصلی المهدی ارتقای کارکنان در تمامی سطوح شغلی است.

وی بر بهبود معیشت و رضایتمندی کارکنان تاکید و اظهار کرد: حرکت به سمت تعالی سازمانی، افزایش بهره‌وری، بهبود شاخص‌ها در کیفیت و کمیت و استفاده بهینه از منابع سازمان به انتفاع همه‌جانبه سهامداران و همچنین اجتماع منجر خواهد شد.

▣ تاکید بر اشتغال پایدار

مدیرعامل شرکت آلومینیوم المهدی خاطرنشان کرد: اشتغال پایدار در المهدی سبب ارتقای شاخص‌های اجتماعی منطقه می‌شود و سطح جامعه را در ابعاد مختلف ارتقا خواهد داد.

وی در ادامه بیان کرد: عمل به مسئولیت‌های اجتماعی و حفاظت از محیط‌زیست را فراموش نخواهیم کرد چراکه قطعا در دوردست‌ترین نقاط هرمزگان نیز افرادی چشم به حمایت‌های ما دوخته‌اند و در این حوزه وظایف سنگینی بر دوش‌مان قرار گرفته است.

▣ ارتقای برند المهدی

قاسمی ارتقای برند المهدی در سطح بین‌المللی را موضوعی مهم و از اهداف خود قلمداد کرد و گفت: باید در کنار هم تلاش کنیم تا برند المهدی در سطح جهانی بدرخشد و همواره در شاخص‌های مختلف یکی از درخشان‌ترین شرکت‌های منطقه و دنیا باشیم.

وی در پایان همدلی، وحدت و یکپارچگی را راز موفقیت و کلید دستیابی به اهداف ترسیمی دانست و افزود: هر سازمان با استفاده از تفکرات مفید و ارزشمند کارکنان نشاط خواهد یافت و امیدواریم بتوانیم محصولی در شأن نام و اعتبار ایران اسلامی تولید کنیم.

رفع تصرف ۵۰ هکتار از اراضی دولتی کاشان

رئیس اداره راه و شهرسازی شهرستان کاشان از رفع تصرف ۵۰ هکتار اراضی دولتی این شهرستان به ارزش تقریبی ۶۰۰ میلیارد تومان در زمستان سال ۱۴۰۰ خبر داد.

به‌گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی اصفهان، مجتبی آراسته، رئیس اداره راه و شهرسازی شهرستان کاشان گفت: با هدف حفظ و نگهداری از زمین‌های دولتی و جلوگیری از تجاوز افراد سودجو بیش از ۵۰ هکتار از اراضی ملی به ارزش ۶۰۰ میلیارد تومان در این شهرستان رفع تصرف شد.

وی افزود: برای رفع تصرف این زمین‌های دولتی، ۱۷۰ فقره حکم قضایی اجرا و زمین‌ها اعاده به حالت قبل و به بیت‌المال بازگردانده شد.

رئیس اداره راه و شهرسازی شهرستان کاشان بیان کرد: با این اقدام ضمن جلوگیری از زمین‌خواری، منشأ تخلف‌گونه فکری تصرف زمین‌های دولتی به صفر رسیده است.

وی اذعان داشت: در طرح جهش تولید مسکن، ۲۵ هزار نفر برای شهرهای هفت‌گانه این شهرستان ثبت‌نام کرده‌اند که تاکنون بیش از ۱۲ هزار نفر از آنها تاییدصلاحیت شده‌اند.

آراسته گفت: در شهرهای شهرستان کاشان، هزار و ۳۲۰ هکتار زمین برای اجرای این طرح پیش‌بینی و پیشنهاد شده است.

وی خاطرنشان کرد: هم‌اکنون در فاز اول این طرح برای بیش از هزار و ۶۰۰ واحد در شهرهای کاشان، قمصر، برزک، جوشقان قالی، مشکات و کاموچوگان برنامه‌ریزی شده که مراتب در قالب‌های مختلف توسط پیمانکاران و بنیاد مسکن به‌عنوان کارگزار این اداره در حال ساخت است.

رئیس اداره راه و شهرسازی شهرستان کاشان با اشاره به قانون ساماندهی زمین‌های دولتی، تصریح کرد: در راستای حفظ حقوق عامه و بیت‌المال، سال گذشته ۴۰ فقره سند تک‌برگ برای بیش از هزار و ۲۰۰ هکتار از زمین‌های شهرستان کاشان اخذ شد و بیش از ۲۵ هزار هکتار از اراضی دولتی ساماندهی، شناسایی، تثبیت، ثبت کاداستر و منجر به اقدامات ثبتی موردنیاز شد.

وی با بیان اینکه ۸۲ هزار و ۱۱۷ مترمربع از اراضی این شهرستان در قالب اجاره به‌شرط تملیک برای ساخت ورزشگاه و مجتمع ورزشی تفریحی در جاده کاشان - قمصر واگذار شد، اظهار کرد: این مهم در راستای حفظ حقوق مردم، گسترش یکنواخت توسعه شهری و افزایش سرانه ورزشی شهرستان انجام شده است.

آراسته ادامه داد: در راستای سیاست‌گذاری‌های معاونت املاک و حقوقی اداره‌کل راه و شهرسازی استان اصفهان یک قطعه زمین به مساحت ۲ هزار و ۹۰۰ مترمربع برای ساخت خانه تکواندو به اداره ورزش و جوانان کاشان واگذار شد.

وی واگذاری ۵ هکتار زمین برای ساخت باغ موزه دفاع مقدس کاشان، ۲ هزار و ۵۰۰ مترمربع برای ساخت موسسه امیرالمومنین (ع) و نهج‌البلاغه، ۷۰۰ مترمربع برای ساخت اداره امور آب، ۴۰۰ مترمربع جهت ساختمان خانه ملت، ۱۰ هکتار شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، بیش از ۲هزار و ۵۰۰ مترمربع برای بازرسی کاشان، ۳ هزار مترمربع برای ساخت نمایندگی اداره محیط‌زیست برزک و پیش‌بینی و کارسازی زمین دولتی در سال جدید پیرو هماهنگی به‌عمل‌آمده را از دیگر اقدام‌های اداره راه و شهرسازی شهرستان کاشان در سال ۱۴۰۰ بیان کرد.

رئیس اداره راه و شهرسازی شهرستان کاشان با اشاره به اینکه برای رفع مشکلات سایت اداری کاشان، ۲۱ هکتار زمین در بلوار امام‌رضا پیش‌بینی شده است، گفت: اختصاص ۲۷ هکتار زمین در بلوار قطب‌راوندی و شروع آماده‌سازی آن در قالب ۱۸۷ قطعه برای منتقل‌شده‌ها از کلان‌شهرها که در دولت‌های پیشین جا مانده بودند پیش‌بینی و انجام شد، همچنین ۳۵۰ قطعه زمین برای ۷۰۰ نفر از خانواده‌های معظم شهدا، جانبازان و ایثارگران کاشان، ۳۵ هکتار زمین برای ساخت بوستان مسافر در بلوار امام‌رضا و جاده قمصر واگذار شد.

اطلاعات پتروشیمی میانکاله درست نبود؛ مجوزی ندادیم

معاون توسعه مدیریت، حقوقی و امور مجلس سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور با بیان اینکه اطلاعات درستی درباره پتروشیمی میانکاله هنگام کلنگ‌زنی طرح داده نشد، گفت: این طرح نیازمند بررسی دقیق است.

اصغر دانشیان با بیان اینکه امروزه توجه خوبی به حوزه محیط‌زیست می‌شود، افزود: محیط‌زیست مقدم بر هر توسعه‌ای از جمله اقتصادی است و امروز پروژه‌ای کلنگ‌زنی نمی‌شود مگر آنکه تاییدیه محیط‌زیستی داشته باشد.

وی گفت: موضوع فرهنگ محیط‌زیست تا زمانی که از کودکی به فرزندان آموزش داده نشود و آن را به آشپزخانه همسران نبریم، نهادینه نمی‌شود و امروز شمال کشور با پدیده وحشتناک پسماند روبه‌رو است که اگر توجهی به آن نشود، دچار معضل خواهیم شد.

وی با اشاره به ارائه تسهیلات و وام‌های کم‌بهره برای سرمایه‌گذاری در حوزه پسماند استان‌های شمالی گفت: آماده حمایت از سرمایه‌گذاران در این بخش هستیم.

دانشیان باتوجه به افزایش ۳۰۰ میلیارد تومانی بودجه سازمان حفاظت محیط‌زیست گفت: امیدواریم امسال به حوزه اضافه‌کاری و مسائل رفاهی کارکنان توجه ویژه‌ای داشته باشیم.

معاون توسعه مدیریت، حقوقی و امور مجلس سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور به پتروشیمی میانکاله اشاره کرد و گفت: سازمان محیط‌زیست با توسعه پایدار مخالفتی ندارد و باید همه‌چیز اصولی و در چارچوب مقررات انجام شود.

وی به توقف ساخت پتروشیمی میانکاله گفت: محیط‌زیست به دور از جوسازی‌ها کار فنی خود را انجام می‌دهد و به‌نظر می‌رسد اطلاعات درستی به وزیر کشور برای کلنگ‌زنی پروژه پتروشیمی داده نشده است.

وی گفت: در زمان سفر هیات دولت، رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست نیز در مازندران حضور داشت و پیشنهاد شده بود که وی کلنگ‌زنی را انجام دهد که رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست زیر بار نرفت.

دانشیان بااشاره به بررسی طرح در محیط‌زیست گفت: به‌محض آنکه سازمان حفاظت محیط‌زیست مجوز داد، کارها پیگیری می‌شود و واگذاری زمین دلیل بر مجوز زیست‌محیطی نیست و معاونت انسانی محیط‌زیست متولی اصلی پروژه است. معاون سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور گفت: پس از بررسی طرح، مجوز با مهر برجسته محیط‌زیست ارائه می‌شود و در هیچ جایی از پتروشیمی میانکاله صحبت نشده است.

وی گفت: مجری پروژه با محیط‌زیست بنشیند و دغدغه‌های سازمان را بشنود در حالی که حق استان مازندران برخورداری از پتروشیمی است و باید مجوز پتروشیمی گرفته شود.

▣ مسئله پتروشیمی سیاسی نشود

دانشیان افزود: مسئله پتروشیمی نباید سیاسی شود و باید سرمایه‌گذار سازمان محیط‌زیست را متقاعد کند که این پروژه آسیب زیست‌محیطی ندارد زیرا در حاشیه ذخیره‌گاه میانکاله قرار دارد و اگر سازمان به این نتیجه برسد که آسیب فنی و محیط‌زیستی ندارد، قطعا حمایت خواهد کرد.

معاون سازمان حفاظت محیط‌زیست با اظهار اینکه مسئله بیکاری را در مازندران درک می‌کنیم، گفت: اجازه دهید در فضای آرام و کارشناسی مسئله پتروشیمی بررسی شود و باید به نظر محیط‌زیست تمکین کرد.

وی گفت: سازمان محیط‌زیست تاکنون مجوزی برای این طرح نداده است و بحث واگذاری زمین جدای از مجوز است و تا زمانی که مهر برجسته از سوی معاونت انسانی محیط‌زیست زده نشود، این طرح مجوز نخواهد داشت.

دانشیان افزود: ما با مرده باد و زنده باد کسی در مسائل فنی کاری نداریم و اگر سازمان به این نتیجه رسید که صدور مجوز به‌نفع مملکت است، دفاع می‌کند و در غیر این صورت همه باید دست به‌دست هم دهیم تا طرح اتفاق نیفتد.

رشد ۲۳ درصدی صادرات فولاد ایران در سال ۱۴۰۰

بنـا بر تازه‌تریـن گزارش آمـاری انجمن تولیدکنندگان فـولاد ایران، مجمـوع صـادرات فولاد ایران (فـولاد میانی و محصـولات فولادی) در سـال ۱۴۰۰، ۱۱ میلیون و ۸۴ هزار تن بوده که نسـبت به سال ۱۳۹۹، رشد ۲۳.۱ درصدی را نشان می‌دهد. به گزارش چیلان، در سال ۱۴۰۰، صادرات فولاد میانی کشـور، ۷ میلیون و ۶۷۸ هزار تن بوده که رشد ۲۵ درصدی را نسبت به سال ۱۳۹۹ نشان می‌دهد.

از صادرات فولاد میانی، سـهم صادرات بیلت و بلوم در سال ۱۴۰۰، ۵ میلیون و ۹۷ هزار تن و سهم صادرات اسلب، ۲ میلیون و ۵۸۱ هزار تن بوده اسـت. در سال ۱۴۰۰، صادرات اسلب رشـد ۶۲ درصدی را تجربه کرده و صادرات بیلت و بلوم، ۱۲ درصد افزایش یافته است.

کل صادرات محصولات فولادی کشـور در سـال ۱۴۰۰، ۳ میلیون و ۴۰۶ هزار تن بوده که نسـبت سـال ۱۳۹۹، رشـد ۲۰ درصدی را نشان می‌دهد. از میان محصولات فولادی، سهم صادرات مقاطع طویل فولادی، ۲ میلیـون و ۸۴۱ هزار تن بوده و صادرات این مقاطع، در سـال ۱۴۰۰، ۲۹ درصد افزایش یافته است.

صادرات میلگرد که بیشـترین سهم را از میان صادرات کل محصولات فولادی دارد، در سـال ۱۴۰۰ نسـبت به سال ۱۳۹۹، ۳۶ درصد افزایش یافته و به ۲ میلیون و ۴۹۶ هزار تن رسـیده است. صادرات مقاطع تخت فولادی با کاهش ۱۲ درصدی در سال ۱۴۰۰، به ۵۶۵ هزار تن و صادرات آهن اسفنجی در سال ۱۴۰۰، با رشد ۲۵ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۹ به یک میلیون و ۵۵ هزار تن رسیده است.

خبری از ارزان شدن کامودیتی‌های فلزی نیست

وضع عوارض صادراتی، بازار را تنظیم نمی‌کند

چندی پیش براسـاس مصوبه سران و سـتاد تنظیم بازار مقرر شد روی صـادرات مواد اولیه برای یک دوره حداکثر ۲ ماهه عوارض صادراتی وضع شـود. این اقدام با هدف مدیریت اثرات تورمی قیمـت مواد اولیه به‌دلیل جنگ در شرق اروپا و همچنین تقویت موجودی انبارهای مواد اولیه کشور در آستانه فصل گرما و مدیریت کسری پیش‌رو اجرایی شد. در همین حال بـا توجه به تثبیت قیمت انرژی در بودجه سـال جاری، انتظار می‌رود این طرح زمینه بازگشت بخشـی از رشد قیمت‌های جهانی را به خزانه فراهم کند. با این وجود، اجرای طرح یادشده با انتقادات بسیاری از سوی فعالان صنعتی به‌ویژه در بخش معدن و فولاد همراه شد.

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

وضع عوارض پلکانی روی صادرات محصولات بخش معدن، صنایع معدنی، پتروشـیمی و همچنیـن زنجیره فولاد با هـدف تنظیم بازار مصوب شده است

کنترل بازار با راهکاری درست

ابوذر انصاری، کارشناس بازار کالایی در گفت‌وگو با صمت عنـوان کرد: وضع عوارض صادراتی، یک سیاسـت اقتصادی اسـت، نه سیاستی دسـتوری با هدف کنترل قیمت‌ها. با این وجـود انتظـار می‌رود در رونـد وضع عـوارض و جزئیات آن دقت‌نظر کافی وجود داشـته باشد. وضع عوارض صادراتی در شرایطی کنونی و با توجه به رشد قابل‌توجه قیمت محصولات معدنـی، فلزی و پتروشـیمی مثبت ارزیابی می‌شـود. با این وجود، انتقادهایی به آن وارد اسـت؛ از جمله آنکه درصدهای تعیین‌شـده برای آن بسـیار بالاست. این مشـکل به‌ویژه در بخش صنایع معدنی و فولاد به چشم می‌خورد. کما اینکه روی صادرات محصولات پتروشـیمی نیز عوارض وضع شده، با این وجود، انتقادهای کمتری را به‌دنبال داشـته، چراکه عوارض صادرات روی کالاهایی وضع‌شده که در بازار داخلی با کمبود روبه‌رو بوده‌اند. وی افـزود: در بخش معدن و صنایع معدنی و به‌ویژه زنجیره فولاد، مقیاس وضع عوارض، رشـد قیمت‌ها در سطح جهانی بوده و همین موضوع نیز حاشیه‌های بسیاری را به همراه داشته است.

انصاری گفت: وضع عوارض صادراتی با هدف کنترل قیمت محصولات یادشده در بازار داخلی اجرایی شده و بررسی روند قیمت‌هـا در بازار داخلی موید اثرگذاری این طرح اسـت. در حال حاضر و پس از گذشـت بیش از یک هفته از اجرای طرح یادشده، شـاهد تغییر آنچنانی در قیمت محصولات فولادی عرضه شده در بورس کالا نبوده‌ایم و تنها نسبت حجم معامله به عرضه کاهش یافته است.

وی افزود: عوارض صادراتی تا آخر اردیبهشـت وضع شـده و قرار نیسـت تا آخر سـال ادامه یابد؛ بنابرایـن به اعتقاد من بـا توجه بـه زمان محدودی کـه اجرای این مصوبـه دارد، به حاشـیه‌های اجرای آن نمی‌ارزد. به‌علاوه آنکه انتظار می‌رود تاثیر محدودی بر کنترل قیمت‌ها در بازار داشـته باشد. البته شرکت‌های فولادی سـود قابل توجهی را از آن خود می کنند اما دولت نمی‌تواند براسـاس سود یک مجموعه اقدام به وضع عوارض کند. انصاری گفت: میزان عرضه بسیاری از محصولات موردبحث در بازار داخلی به مراتب بیش از نیاز کشـور برآورد می‌شـود، درنتیجه رشـد قیمت این محصـولات تحت‌تاثیر قیمـت آنهـا در بازار جهانی و همچنین نرخ ارز حاصل شـده اسـت. در چنین شرایطی نمی‌توان با وضع عوارض صادراتی، زمینـه کنتـرل قیمت‌ها را در بـازار داخلی فراهـم کرد. این کارشـناس بازار کالایی گفت: دولـت وظیفه کنترل بازار را بر عهـده دارد، با ایـن وجود انتظار مـی‌رود از ابزارهای منطقی برای اجرای این هدف استفاده کند که کارآیی بالاتری داشته باشند. اما راهکاری که در بخش فولاد و برخی از فلزات اجرایی می‌شـود نه‌تنها به این هدف کمک نمی کنـد، بلکه می‌تواند زمینـه کاهش صادرات را طی مـاه پیش‌رو فراهم کند؛ یعنی وقفه‌ای در مسیر صادرات محصولات موردبحث ایجاد می‌شود اما هدف دولت مبنی بر کاهش قیمت‌ها محقق نخواهد شـد. البته وضع برای محصولات پتروشیمی متفاوت است، چراکه عوارض صادراتی به‌درسـتی و برای کالاهایی وضع شـده که بـازار داخلی با کمبود آنها روبه‌رو اسـت؛ بنابراین از یک‌سـو می‌تـوان بـه نتیجه‌بخـش بودن این طـرح در حوزه پتروشـیمی امید داشت و از سوی دیگر، شاهد حاشیه در این بخش نبود.

انصاری با اشاره به روند ریزشی بازار سـرمایه پس از وضع عوارض یادشـده و نامه انتقادآمیز رئیس سازمان بورس درباره سیاست موردبحث گفت: درواقع بایـد اینطور ادعا کرد که بازار سـرمایه به ابزار فشـاری روی سیاسـت‌گذار بدل شده و به بیانی دیگر اقتصاد و سیاست بهم گره خورده‌اند.

انصاری در پایان گفت: تورم و چالش‌های ارزی بزرگ‌ترین مشـکل اقتصادی کشور است. وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز نمی‌توانـد با چنین راهکارهای این مشـکلات را برطرف کند. فارغ از تمام انتقادات موردبحث، کارآیی طرح یادشده تا پایان اردیبهشـت مشخص می‌شود و آن‌زمان می‌توان نسبت برای آینده تصمیمات دقیق‌تری را اتخاذ کرد.

خروج سرمایه در راه است

علی رهبری، کارشـناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت و در ارزیابـی وضع عوارض صادراتی روی محصولات معدنی، فلـزی و پتروشـیمی اظهار کرد: پس از انتشـار بخشـنامه عوارض خـروج بر محصولات معدنی، فلزی و پتروشـیمی بـار دیگر شـاهد موج گسـترده اعتراضات بـه تصمیمات دولـت در این حوزه بودیم کـه حاشـیه‌های فراوانی را در میـان صنعتگران و به‌ویژه فعالان بازار سـرمایه ایجاد کرد. بسیاری بر این باورند که از دیدگاه کلان اقتصادی، تصمیمی شـتابزده و فقط برای جبران کسـری بودجه دولت در این مقطع اسـت. دولت ابتدا با خلق پـول باعث افزایش نرخ ارز شده تا بخشی از کسری خود را جبران کند، سپس با تحمیل تورم بر سرمایه مردم در گام بعدی مالیات بر عایدی سرمایه ایجـاد و برای خود ایجاد درآمد می کند تا سـهمی از رشـد سـرمایه مردم داشته باشـد که تنها دلیل آن تورم بوده و در گام دیگـر تصمیمات، به افزایـش نرخ‌های جهانی نیز رحم نکرده و عوارض بر صادرات را ایجاد کرده است. این رفتارها و تصمیمات نشان از دولتی دارد که از هر فرصتی برای جبران کسری بودجه استفاده می کند.

وی افـزود: بـا وجـود زمزمه‌هایـی کـه از بهمن سـال گذشـته وجود داشـت، هیچ‌کدام از فعالان حوزه صنعت یا بازار سـرمایه واکنشـی به این زمزمه‌ها نداشتند و با ارسال بخشنامه وضع عوارض بر صادرات، موج انتقادات شروع شد. به نظر می‌رسـد هیچ‌کدام از فعالان صنعت و بازار سـرمایه پس از کشـمکش‌های سـال گذشـته با دولت بر سـر نرخ خوراک گاز و سـوخت صنایع پتروشـیمی، فلزی و معدنی انتظار ایجاد چالش جدید را از سوی دولت نداشتند.

این کارشناس اقتصاد گفت: اعمال تعرفه و عوارض ابزاری است کنترلی که در اختیار دولت‌ها قرار دارد و چنانچه از این ابزار بجا استفاده شـود، زمینه ریل‌گذاری مناسب صنایع و تنظیم بازارها را فراهم خواهد کرد.

رهبری گفت: با نیم‌نگاهی به وضعیت شرکت‌های فلزی و اطلاعات فروش شرکت‌ها در سایت کدال به‌راحتی می‌توان فهمیـد دحـدود ۷۰، ۸۰ درصـد تولید روی کشـور صادر می‌شـود. این مقدار برای مس کاتد حدود ۶۰ درصد و برای شـمش فولاد ۵۰ درصد است. پس قطعا تفکر تنظیم تعرفه بر صادرات این شـرکت‌ها عموما به‌دلیل کنترل قیمت‌ها و عرضه بیشـتر در بازار داخل نبوده است. شاید وضع عوارض بر صادرات ورق فولاد قابل هضم باشـد، زیرا به‌دلیل کمبود عرضه در بازار هر سـاله مقداری واردات ورق فولادی داریم. اما وضع عوارض روی کالاهایی که حتی با مشـکلات تامین بـرق و گاز ماه‌ها شـاهد اختلال در تولیـد محصولات آنها هستیم و همچنان مازاد عرضه در بازار داخل داریم منطقی به نظر نمی‌رسد.

وی گفـت: با افزایش قیمت‌هـای جهانی و نیاز به واردات اقلام و کالاهای اساسی همچون گندم و دانه‌های روغنی و... میزان ارزبری این کالاها نسـبت به پیش‌بینی دولت بیشتر شـده اسـت. متعاقبا این افزایش قیمت‌هـا باعث افزایش کسـری بودجه بیشـتر دولت خواهد شـد. به نظر می‌رسد دولت با تفکر جبران بخشـی از این کسـری بودجه اقدام به اعمال عوارض بر صادرات کامودیتی‌ها کرده است.

تفاوت صنایع را دریابید

رهبـری گفت: اعمال تعرفه بر صـادرات صنایع گوناگون تاثیرات متفاوتی خواهد داشت. حتی وضع تعرفه برای همه شـرکت‌ها در طول زنجیره تولید یک صنعـت نیز تاثیرات متفاوتی خواهد داشت؛ بنابراین به نظر می‌رسد وضع تعرفه یکسـان برای صنایع بالا و پایین‌دست یک صنعت منطقی و کارشناسـی نیسـت. نکته دیگر وضع عوارض صادرات بر درآمد حاصل از افزایش نرخ‌های جهانی است؛ در صورتی که عموما مالیات‌ها و عوارض‌ها باید روی سود اکتسابی حاصل از افزایش نرخ‌های جهانی باشد. با توجه به اینکه سود حاصل از این افزایش قیمت‌ها برای همه شـرکت‌ها یکسان نیست باز هم به عدم‌کارشناسـی درسـت صنایع، برای وضع این عوارض به چشـم می‌خورد. وی افزود: در شفاف‌سازی‌های انجام‌شده از سوی شرکت‌ها و تحلیلگران فعال بازار سرمایه، میزان عوارض صادرات شـرکت‌ها تخمین‌زده شده که این مبلغ برای برخی صنایع در سـال، چند هزار میلیارد تومان تخمین زده می‌شـود. به‌طور مثـال، صنایع ملی مس ایران حدود ۱۸۰۰ میلیارد تومان کاهش سود سالانه سهامداران را تخمین زده اسـت. این مبلغ برای فـولاد مبارکه با فرض صادرات ۷۵۰ هزار تن اسلب و ۴۰۰ هزار تن ورق گرم حدود ۳۰۰۰ میلیارد تومان از سـوی تحلیلگران تخمین زده شده اسـت. باید گفت که این مبالغ ذکر شده قدری اغراق‌آمیز و با فرض تداوم سـطح ثبات قیمت‌هـای جهانی تخمین زده شـده‌اند و ممکن اسـت پیامدهای کاهش سود سهامداران این مقدار نباشـد. در واقع بسیاری از تحلیلگران و شرکت‌ها بدترین حالت ممکن را در نظر گرفته‌اند و برخی تحلیلگران نیز میزان کاهش سـود و عملکرد شـرکت‌ها و سهامداران را جزئی نشـان داده‌اند. در کل پیامدهـای بلندمدت وضع این‌گونه عوارض از دیدگاه کلان فارغ از میزان کاهش سود و عملکرد شرکت‌ها مهلک خواهد بود، به‌طوری که حتی اگر کاهش سود صنایع ناچیز هم باشد، اثرات بلندمدت مناسبی را نخواهیم داشت.

صنایع ارزآور، ارزبر می‌شوند

این کارشـناس اقتصاد گفت: عموما شـرکت‌های فلزی پـس از صـادرات محصـولات خود بـا ارزهـای حاصل از صادرات اقدام به ثبت سـفارش در قبال صادرات می کنند. بـا نگاه بسـیار بدبینانـه با کاهش شـدید یا عـدم تمایل شـرکت‌ها برای صادرات، شـرکت‌ها باید برای تامین مواد اولیـه مصرفی اقدام به ثبت سـفارش و گرفتـن ارز از بانک مرکـزی کنند. شـرکت‌هایی که تا به امـروز ارزآور بوده‌اند با توقف صادرات (در نگاه بسـیار بدبینانه) ممکن اسـت به صنایع ارزبر تبدیل شـوند. از نگاهی دیگر، دولت سال‌ها در تلاش بوده تا سـهم فروش نفت در تامین بودجه کمتر شود و به‌دنبال ایجاد منابع درآمدی دیگر مانند افزایش صادرات غیرنفتی بوده اسـت. بخشـنامه وضع عـوارض بر صادرات دقیقا حجم صادرات غیرنفتی را نشـانه گرفته اسـت. پس از دیدگاه کلان و با نـگاه بدبینانه در صورت تداوم قیمت‌ها و با فرض عدم‌تمایل صنایع به صادرات، قطعا شـاهد کاهش درآمـد ارزی صـادرات غیرنفتی خواهیم بـود. با نگاهی به ترکیب سـهامداران صنایع بزرگ دولتی، مشـخص است کـه عموما صندوق‌های سـرمایه‌گذاری تامین اجتماعی و بازنشستگی جزو سهامداران این شرکت هستند و با کاهش سـود این شـرکت‌ها، درآمـد صندوق‌های بازنشسـتگی و تامیـن اجتماعی کم خواهد شـد. در واقـع دولت ابتدا از درآمـد این صندوق‌ها با وضع عوارض برداشـت و سـپس برای پرداخـت حقوق به این صندوق‌ها کمک می کند. وی گفت: موضوع بعدی خارج شـدن روسـیه و اوکراین از بازار جهانی فولاد به‌دلیل جنگ اسـت، در این بازار بسـیاری از کشورها به‌دنبال کسب سهم اوکراین و روسیه از بازار جهانی فولاد هسـتند، فرصتی طلایی برای افزایش سهم ایران در بـازار فولاد جهانی که با وضع عـوارض بر صادرات تولیدات فولادی کشـور ممکن است به‌راحتی از دست برود. اقدامی که قطعا در راستای توسعه صادرات غیرنفتی کشور نیست. اما وضع غیرحرفه‌ای و غیرکارشناسانه عوارض بر صادرات، سرکوب قیمت‌ها و قیمت‌گذاری دستوری در بازار و تامین کسری بودجـه از جیب صنایـع بزرگ و مولد کشور، باعث خروج سرمایه یا عدم‌ورود سـرمایه‌گذار جدید در این صنایع خواهد شـد. در واقع بـا دخالت دولت در این صنایـع و تامین مالی دولت از جیـب این صنعت‌ها ترس از سرمایه‌گذاری به‌شـدت افزایش خواهد یافت. سال‌هاست رهبر معظم انقلاب با نام‌گذاری سال به‌دنبال جلب حمایت از تولیـد هسـتند و دولت عـلاوه بر عدم‌حمایـت از تولید به‌دنبال جبران کسری بودجه از جیب صنایع تولیدی کشور است. نبود سـرمایه‌گذاری در بخش گاز و برق باعث قطعی برق صنایع و مشـترکان خانگی در فصـول گرم و قطع گاز صنایع در فصول سرد سـال شده است. عدم‌سرمایه‌گذاری و به‌روز کردن صنایع در بلندمدت باعث می‌شـود تا اتفاقات مشـابه صنعت گاز و برق برای بقیه صنایع هم اتفاق بیفتد.

رهبـری در پایان گفـت: در واقع دولت بایـد با ریل‌گذاری مناسـب باعث ایجـاد جذابیت سـرمایه‌گذاری در صنایع مولد کشـور شود و صنایع بزرگ کشور باید سود کافی برای ایجاد طرح‌های توسـعه‌ای داشته باشـند. در صورت تداوم دست‌درازی دولت به جیب صنایع بزرگ نه‌تنها شرکت‌ها به فکر توسـعه نخواهند بود، بلکه سرمایه‌گذاری در این حوزه نیز جذابیتی برای سرمایه‌گذار نخواهد داشت.

> اعمال تعرفه ابزاری است کنترلی که در اختیار دولت‌ها قرار دارد؛ چنانچه از این ابزار بجا استفاده شود، زمینه ریل‌گذاری مناسب صنایع و تنظیم بازارها را فراهم خواهد کرد

سخن پایانی

وضع عـوارض پلکانی روی صـادرات محصولات بخش معدن، صنایع معدنی، پتروشیمی و همچنین زنجیره فولاد با هدف تنظیم بازار مصوب شده است. در حالـت کلی، دولت‌هـا موظف هسـتند با وضع عوارض یـا تعرفه، اقدام به تنظیـم بازار محصولات گوناگون کنند. با این وجود به اعتقاد فعالان صنعتی و کارشناسـان اقتصـاد، وضع عـوارض صادراتی در موقعیت کنونی اشـتباه اسـت و تاثیـری بر کنترل قیمت‌هـا در بـازار داخلی نـدارد. در نتیجه فعالان صنعتـی و تولیدکنندگان خواسـتار تعدیل مواضع دولت در این زمینه هستند.

یادداشت

نابرابری‌های قانونی در زنجیره تولید

آنوش رحام - دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی

در اغلـب کشـورهای پیشـرفته و نظام‌های اقتصادی توسـعه‌یافته، مالیـات به‌عنوان یکی از ابزارهـای اصلی درآمدزایـی دولت‌ها کارکرد دارد. بـا این وجود، مالیـات در ایران از کارآیی کافـی برخـوردار نیسـت. در همیـن حـال، انتقادات بسیاری نیز به مالیات‌ستانی در کشور وجـود دارد. در درجه نخسـت آنکـه با کمک ظرفیت‌های قانونـی، امکان گسـترده‌ای برای دریافت بخشودگی‌های مالیاتی وجود دارد. البته ایـن امکان اغلب در اختیار شـرکت‌ها و صنایع مـادر و بزرگ که به‌نوعی وابسـته به دولت هم هستند، قرار دارد.

بدین ترتیب شـاهدیم که نـرخ موثر مالیاتی برای اغلب صنایع بزرگ فولادی کشـور که در رده شرکت‌های بورسی هستند نیز حداکثر ۱۰ درصد و برای سـایر واحدهای تولیدی فولادی کشـور، ۱۴ درصد بـرآورد می‌شـود؛ بنابراین بی‌عدالتی گسترده‌ای در زنجیره مالیاتی کشور جریـان دارد و عملکرد صنایع را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. این موضوع در سایر حوزه‌های صنعتی نیز به چشـم می‌خورد و می‌تـوان اینطور ادعا کرد که بار مالیاتی به بخش خصوصی و صنایع کوچک تحمیل می‌شود.

در چنیـن شـرایطی، فعالیـت در صنایـع بالادسـتی و میانی زنجیره فولاد از حاشیه سود به مراتب بالاتری در مقایسه با حلقه‌های پایانی این زنجیره برخوردار است. بخشی از این حاشیه سود قابل‌توجه در سایه نابرابری‌ها در تعیین نرخ موثـر مالیاتی حاصل می‌شـود. البته در مصوبه بودجه سـال جاری مقررشـده معافیت مالیاتی صـادرات مـواد خام بـا هدف تکمیـل زنجیره تولیـد، حذف شـود. این اقـدام در حالت کلی مثبت ارزیابی می‌شود، چراکه نیاز داخلی به این محصـولات که ماده اولیـه تولید در بخش‌های بعدی زنجیره هسـتند، تامین می‌شود. معافیت مالیاتی صادرات باید به‌گونه‌ای تنظیم شـود که تولیدکنندگان داخلی متضرر نشوند و در همین حال، شـاهد کمبود مواد اولیه در داخل کشور نباشـیم؛ یعنی فرصتی بـرای تولید محصولات نهایی و تکمیل زنجیره تولید فراهم باشد.

در شرایطی که صادرات معاف از مالیات است، بسـیاری از تولیدکننـدگان ترجیـح می‌دهند محصـول خـود را در بـازار جهانی بـه فروش برسـانند و از امتیاز معافیـت مالیاتی برخوردار شود. بدین‌ترتیب شاهد کمبود مواد اولیه تولید صنایع پایین‌دسـتی در بازار داخل هستیم. در همیـن حال به‌دلیـل به‌صرفه بـودن صادرات، تولیدکنندگان داخلی محصولات خود را حتی با قیمتی به مراتب پایین‌تر از نرخ آن در بازارهای جهانـی بـه فـروش می‌رسـانند. بدین‌ترتیب تولیدکنندگان داخلی محصولات نهایی متضرر شده و از بازار رقابت جهانی خارج می‌شوند.

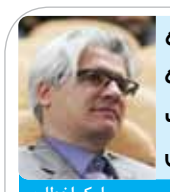
البتـه چالش‌های تولیدکننـدگان با مالیات ادامه دارد. سـازمان امور مالیاتی انعطاف لازم در فضای اقتصادی کشور ندارد. البته دولت‌ها در سال‌های اخیر و با توجه به شرایط تحریم و محدودیت در فروش نفت با کمبود قابل‌توجه نقدینگـی روبه‌رو شـده‌اند و همیـن موضوع نیـز اهمیـت و جایگاه درآمدهـای مالیاتی را در بودجـه کشـور بیش‌ازپیـش افزایش داده اسـت. در چنین شرایطی و با توجه به کمبود درآمدهای دولت، سازمان امور مالیاتی نیز در دریافت مالیات صنایع به‌شدت انقباضی عمل می‌کند.

نبـود تعامل میان سـازمان امـور مالیاتی و بخش خصوصی، چالش دیگری اسـت که در این بخش به چشـم می‌خورد. متاسفانه کمتر توجهی به نظرات و پیشنهادات تولیدکنندگان و فعالان صنعتی می‌شـود. البته بخشی از این نبود تعامل را می‌توان به تلاش سـازمان امور مالیاتی برای جذب درآمدهای پیش‌بینی‌شده برای این سازمان، نسبت داد.

فعالان سـازمان امور مالیاتی از چالش‌های حاکم بر تولید بی‌اطلاع هستند. تولیدکنندگان در مـواردی و تحت‌تاثیـر بخشـنامه‌های خلق‌الساعه و غیرکارشناسی، زیان هنگفتی را متحمل می‌شوند اما این سازمان، ضرر و زیان تولیدکننده را نمی‌پذیرد و محاسـبات خود را به‌گونـه‌ای انجام می‌دهد که در نهایت سـود مشـخصی حاصل شود. این در حالی است که شرایط تولید در صنایع تکمیلی با چالش‌های جدی روبه‌رو بوده و از حاشیه سود کمتری در مقایسه با صنایع مادر و بزرگ برخوردار است؛ بنابراین برقراری تعامل و رویه‌ای سـاختارمند برای رفع مشـکلات و کاسـتی‌های یادشـده ضروری به‌نظر می‌رسد.

یادداشت

نگاه استراتژیک به تولید و مصرف مواد معدنی

سیامک اخطاری
کارشناس معدن

آیا خودرو الکتریکی یک راه‌حل هوشمندانه است؟

در این پی‌نوشت سعی داریم نگاهی اجمالی بر میزان مصرف مواد معدنی خاص در خودرو الکتریکی بپردازیم و بررسی کنیم که آیا این رویکرد اهداف مطرح‌شده برای حفاظت از محیط‌زیست را تامین خواهد کرد یا خیر.

طرفداران خودروهای الکتریکی،این خودرو را به‌عنوان گزینه جابه‌جایی سازگار با محیط‌زیست و آب و هوا در آینده ستایش می‌کنند. اکنون می‌توان درباره اینکه یک وسیله جاده‌ای ۲ تا ۲.۵ تنی که ۹۵ درصد از منابع مورداستفاده (مواد، سوخت، برق) و فضای موردنیاز برای صرفه‌جویی ۵ درصدی از حمل‌ونقل مردم را هدر می‌دهد، چقدر سازگار با محیط‌زیست و آب و هوا است، بحث کرد. طبق پیش‌بینی‌های سازمان ملل، تا سال ۲۰۵۰، ۶۸ درصد از ۹.۸ میلیارد نفر روی زمین در شهرها و مناطق شهری زندگی می‌کنند که جایگزین‌های حرکتی مشترک برای ماشین وجود دارد.

جنبه جالبی که درباره مفهوم و نامناسب بودن خودرو الکتریکی کمتر موردتوجه قرار گرفته است، مصرف منابع طبیعی و منشأ آنهاست.

نمودار سایت آماری استاتیستا در این‌باره نشان می‌دهد که تولید یک وسیله نقلیه الکتریکی با باتری یا پلاگین هیبریدی (پ اچ ایی و) مقادیر قابل‌توجهی بیشتر از منابع معدنی خاص را نسبت به یک موتور بنزینی یا دیزلی مصرف می‌کند.

باتری‌های موجود در استرومر و سیستم درایو مربوطه مسئول این هستند. قدرت و برد بالاتر باتری‌ها منجر به افزایش نیاز به منابع معدنی می‌شود.

روی آوردن به برق و توسعه و گسترش انرژی‌های تجدیدپذیر و ظرفیت‌های شبکه لازم برای انتقال انرژی، ناگزیر منجر به افزایش شدید تقاضا برای مواد معدنی خاصی می‌شود که به‌طور نامحدود در دسترس نیستند و حجم تولید جهانی آنها تنها توسط تعداد کمی از کشورها (به‌ویژه چین) تحت‌کنترل هستند که یک چالش ژئوپلتیکی مهم برای اقتصادهای فقیر در زمینه مواد معدنی است.

((نیاز را ایجاد کنید و تقاضا را افزایش بدهید و کشورها را وابسته کنید))

در این مرحله معمولا این بحث مطرح می‌شود که تولید تلفن‌های هوشمند و نوت‌بوک‌ها منابع معدنی را نیز مصرف می‌کند. این درست است، اما کل مقدار موردنیاز در سال به‌طور قابل‌توجهی کمتر است. بررسی معقولی یک آیفون ۶ با حافظه ۱۶ گیگابایتی به‌عنوان مثال ۱۳۰ گرم وزن دارد و حاوی ۳۱.۳۳ گرم آلومینیوم -۲۰.۰۲ گرم کربن -۱۸.۸۵ گرم اکسیژن -۱۸.۷۲ گرم آهن -۸.۱۹ گرم سیلیکون -۷.۹۳ گرم مس -۶.۶۳ گرم کبالت- ۵.۵۹ گرم هیدروژن -۴.۹۴ گرم کروم – ۴.۴۲ گرم کلسیم -۲.۷۳ گرم نیکل -۰.۸۷ گرم لیتیوم است. بنابراین با مقدار مس موجود در یک خودرو می‌شود، ۶۶۸۳ آیفون تولید کرد.

در سال ۲۰۲۰، ۵۵.۸ میلیون خودرو در سراسر جهان تولید شد که این رقم در سال ۲۰۱۷، ۷۴ میلیون بود. مصرف منابع معدنی برای تولید سالانه ۱.۳ میلیارد گوشی هوشمند فقط برای مس و تولید ۱۹۴۵۰۹ خودروی الکتریکی، برای نیکل تنها ۸۸۷۲۵، برای کبالت ۶۶۳۰۰۰ و برای لیتیوم ۱۲۵۶۶۷ کافی است.

بنابراین برای تبیین سیاست‌های رشد و توسعه هر کشوری نیاز به تحقیق و بررسی است که آیا رویکردهای کنونی جهانی برای جلوگیری از آلودگی محیط‌زیست منجر به تخریب و آلودگی بیشتر نمی‌شود. با چند سوال این نقد را به پایان می‌بریم:

تولید در جهان ناگزیر از ایجاد دی‌اکسیدکربن است اینکه آیا سیاست‌های دیکته‌شده کشورهای گروه صنعتی در کاهش و کنترل گازهای گلخانه‌ای سیاستی ظاهری برای کنترل و توسعه دیگر کشورها در عرصه تولید است؟ آیا ملاک‌های سنجش و ارزیابی تولید این نوع گازها در دنیا دارای قابلیت راستی‌آزمایی و مقایسه هستند؟ آیا دستورالعمل‌های الزام‌آور اجرایی و جهانی با بهانه جهانی شدن، اهرم کنترلی برای کشورهای در حال رشد و توسعه نیست؟ این گونه به‌نظر می‌رسد که همه الگوهای مصرف پذیرفته‌شده در دنیا برای مصرف در محدوده جغرافیایی کشورها نیازمند بازنگری براساس اولویت‌های راهبردی همان کشورها است.

آخرین وضعیت پرداخت خسارت برقی

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف و خدمات مشترکان شرکت توانیر گفت: برای سال ۱۴۰۰ با بیمه دی قرارداد منعقد شد، تاکنون نزدیک ۹۳ هزار پرونده ثبت شده است و ۳ماهه اول سال قبل را که تقریبا ۱۷ درصد خسارت مربوط به آن دوره بود تا ۱۵ اسفند ماه پرداخت کردیم.

عبدالامیر یاقوتی در گفت‌وگو با ایسنا، بااشاره به آخرین وضعیت بیمه برق، با بیان اینکه حجم پرونده‌ها زیاد و منابع مالی برای این حوزه محدود است، اظهار کرد: برای ۳ ماهه اول سال ۱۴۰۰ مبلغی نزدیک به ۲۰ میلیارد برای این مسئله لحاظ شد که ۷ میلیارد آن پرداخت و سند مابقی صادر شده اما بیشتر شماره شباهای دریافتی اشتباه بوده که همین مسئله مشکلاتی را برای پرداخت ایجاد کرده است.

وی با بیان اینکه مهم‌ترین چالشی که الان با آن مواجه هستیم، شماره شبای دریافتی مشترکان بوده؛ دوسوم از پرونده‌هایی که تکمیل شده در این مرحله متوقف مانده چرا که شماره شبای ارسال‌شده اشتباه است، تاکید کرد: زمان‌بندی بعدی روی ۳ ماهه دوم که ۶ ماه اول سال است، خواهد بود؛ این مدت ۹۰ درصد پرونده‌ها را شامل می‌شود، برای این موضوع نیز از اسفندماه مراحل اولیه آغاز شد، بیمه تعداد گروه‌های ارزیابی‌کننده را بسیار بیشتر کرد و باتوجه به شناختی که از شرایط موجود پیدا کرده بسیار بهتر و سریع‌تر عمل می‌کند بنابراین انتظار داریم که ۳ ماهه دوم را تا پایان تیرماه تمام کنیم.

کارشناسان صنعت برق هشدار دادند

کسری تراز برق امسال گسترده‌تر از پارسال

ناترازی تولید و مصرف نتیجه کاهش سرمایه‌گذاری در تولید برق است

گروه انرژی
editor@smtnews.ir

در حال حاضر ۶۰ درصد تولید برق کشور توسط نیروگاه‌های بخش خصوصی تامین می‌شود. فعالان صنعت برق معتقدند باوجود سهم ۶۰ درصدی بخش خصوصی از تامین برق ایران، صاحبان نیروگاه عملا هیچ اختیاری ندارند و بخش خصوصی حتی اجازه خاموش کردن و اورهال نیروگاه‌های خود را بدون تایید وزارت نیرو ندارد. این موضوع به گلایه فعالان این صنعت از دولت بدل شده و خواستار تجدیدنظر در نگاه دولت هستند. فعالان صنعت برق، ناترازی تولید و مصرف را نتیجه کاهش سرمایه‌گذاری در تولید برق می‌دانند و معتقدند این دست از مشکلات، انگیزه سرمایه‌گذاران برای ورود به این بخش استراتژیک را کم می‌کند.

خاموشی‌های امروز حاصل قیمت‌گذاری تکلیفی است

ابراهیم خوش‌گفتار، نایب‌رئیس هیات‌مدیره سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق گفت: در حال حاضر در بخش برق، وزارت نیرو هم تولیدکننده، هم توزیع‌کننده، هم تنظیم‌کننده و هم مجری قانون است؛ حال آنکه اگر قصد توسعه این صنعت را داریم باید به‌سمت کاهش تصدی‌گری بخش دولتی در این صنعت حرکت کنیم.

نایب‌رئیس سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق بااشاره به اینکه مشکل امروز ما نبود قانون نیست، بلکه اجرایی نشدن قوانین است، گفت: فرقی نمی‌کند که مجلس چه قانونی را تصویب می‌کند، چرا که در نهایت وزارت نیرو کار خودش را انجام می‌دهد؛ به‌عنوان مثال دیوان عدالت اداری حکم داده بود که باید نرخ خرید برق از نیروگاه‌ها متناسب با قوانین مقررات مصوب مربوطه افزایش پیدا کند یا جریمه تاخیر در پرداخت‌های مطالبات نیروگاه‌ها که صراحت قانونی دارد، پرداخت شود، اما وزارت نیرو به هیچ‌کدام از احکام و مصوبات توجهی نمی‌کند.

وی ادامه داد: خاموشی‌های امروز حاصل همین اجرایی نشدن قوانین و سیاست‌گذاری‌های اشتباه و قیمت‌گذاری تکلیفی برق است و بدون‌شک اگر این مشکلات حل نشود، خاموشی‌ها در ایران همچنان ادامه خواهد داشت.

مطالبات تجمیع‌شده

نایب‌رئیس سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق، میزان مطالبات تجمیع‌شده شرکت‌های عضو سندیکا از وزارت نیرو را ۲۶ هزار میلیارد تومان اعلام کرد و گفت: نمی‌توان گفت که صاحبان نیروگاه در کشور ما ورشکست شده‌اند، اما دیگر سرمایه‌گذاری جدیدی در این صنعت اتفاق نمی‌افتد، چرا که سرمایه‌گذاری در احداث نیروگاه، مقرون به‌صرفه و اقتصادی نیست. خوش‌گفتار افزود: در جدیدترین مناقصه‌ای که برگزار شده، حداقل نرخ خرید تضمینی برق ۸۲۰ تومان از سوی سرمایه‌گذار تعیین شده است؛ نرخ تمام‌شده تولید برق در نیروگاه‌های حرارتی در حال حاضر بدون هزینه سوخت، ۸۵۰ تومان در هر کیلووات ساعت است و این در حالی است که نرخ خرید تضمینی برق از نیروگاه‌ها، ۳۲۰ تومان در هر کیلووات ساعت است.

حمایت از سرمایه‌گذاران داخلی

وی با انتقاد از حمایت نشدن سرمایه‌گذاران داخلی در حوزه نیروگاهی گفت: در قراردادی که سال ۹۶ با شرکت یونیت ترکیه امضا شده بود، نرخ خرید هر کیلووات ساعت برق ۲.۳۵ یورو سنت تعیین شده بود؛ ضمن اینکه وزارت نیرو به این شرکت تضمین دولتی داده بود که پول تولید برق را به‌موقع پرداخت می‌کند.

نایب‌رئیس هیات‌مدیره سندیکا ادامه داد: تنها درخواست ما این است که سرمایه‌گذاران داخلی را هم مثل سرمایه‌گذاران خارجی ببینند و اگر چنین قراردادی با سرمایه‌گذاران داخلی نیز امضا شود، مشکلات سرمایه‌گذاری در این صنعت رفع می‌شود اما متاسفانه پول برقی که به تولیدکنندگان داخلی پرداخت می‌شود حتی کفاف هزینه‌های آنها را هم نمی‌دهد و در پرداخت پول برق خریداری‌شده، شاهد تاخیر بسیار هستیم.

> بسیاری از فعالان بخش خصوصی صنعت برق معتقدند وزارت نیرو نه‌تنها برای سرمایه‌گذاران در حوزه تولید برق تسهیلاتی فراهم نکرده بلکه مشوق هم نبوده است

رفع نشدن مشکلات تامین انرژی

نصرت‌الله کاظمی، عضو هیات‌مدیره سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق درباره کسری تراز برق در امسال گفت: قطعا کسری تراز برق در امسال گسترده‌تر از سال قبل است و تا زمانی که مشکلات این صنعت حل نشود، هر سال با گسترش ناترازی برق مواجه هستیم. در بخش دیگری از این نشست، رضا ریاحی، مدیرعامل شرکت تولید برق ماهتاب کهنوج، اظهار کرد: وزارت نیرو هم دچار این مشکل بوده و نیازمند جذب سرمایه جدید است. اگر بخواهیم این مشکل حل شود باید به وزارت نیرو کمک کنند، زیرا وزارت نیرو باید درآمد داشته باشد که بتواند مشکلات نیروگاه‌ها را حل کند.

مشکل نوسان نرخ ارز

این عضو سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق تصریح کرد: در سال ۹۳ به توصیه وزیر وقت نیرو، سرمایه‌گذاران نیروگاهی به صندوق توسعه ملی مراجعه و درخواست کردند که صندوق، منابعی را در اختیار نیروگاه‌ها قرار دهد؛ البته همان موقع هم صندوق توسعه اعلام کرد که قراردادهای خرید برق تولیدی نیروگاه‌ها با این سرمایه‌گذاران ریالی است و نمی‌توانند بازپرداخت ارزی کنند؛ وزیر وقت هم این مسئله را در هیات دولت وقت مطرح و هیات‌وزیران مصوب کرد که با نرخ رسمی ـ آن زمان یورو حدود ۳ الی ۴ هزار تومان بوده ـ تسعیر شود و بانک عامل به صندوق توسعه بازپرداخت کند.

وی ادامه داد: در سال‌های اخیر که جهش ارزی داشتیم و قیمت‌ها چندین‌برابر شده، این مصوبه اجرا نشده و وزیر بعدی و به‌تازگی آقای محرابیان هم مکاتباتی داشته‌اند که مشکل حل شود، زیرا نیروگاه‌داران نمی‌توانند هزینه‌های‌شان را پوشش دهند و با این نرخ‌های جهشی ارز، درآمد ریالی خود را به‌صورت اقساط ارزی پرداخت کنند.

ریاحی با تاکید بر اینکه سایر دستگاه‌ها باید به کمک وزارت نیرو بیایند تا این مشکل حل شود، افزود: اگر این مشکل حل نشود، سرمایه‌گذاران این بخش قادر به ادامه کار نخواهند بود، زیرا بانک‌ها هم برای احداث یا خرید نیروگاه‌ها وامی نخواهند داد،به‌ویژه در شرایط موجود که با کمبود تولید مواجه هستیم، تبعات منفی توسعه‌نیافتگی ظرفیت‌های تولید برق بیشتر خواهد شد.

دچار یک فرض اشتباه شده‌ایم

مدیرعامل شرکت تولید برق ماهتاب کهنوج افزود: اینکه ما فرض را بر این بگذاریم که با مدیریت مصرف می‌توانیم از اوج مصرف عبور کنیم، فرض درستی نیست، سالانه به‌طور متوسط ۶ درصد افزایش مصرف برق داریم و کشور نیاز به تولید دارد و اگر سرمایه‌گذاری انجام نشود در سال‌های آینده به مشکل جدی خواهیم خورد.

مشکلات سرمایه‌گذاران نیروگاهی را حل کنید

حامد اکبری، مدیر امور مالی از مشکلات سرمایه‌گذاران نیروگاهی در قراردادهای خرید تضمینی برق خبر داد و گفت: در ۵ سال اول با نرخ تضمینی برق از سرمایه‌گذار خریداری می‌شود ولی در ۱۵ سال بعد، با نرخ دستوری باید این برق را بفروشیم که این نرخ دستوری، بالانس اقتصادی را فراهم نمی‌کند. مثلا شرکتی داریم که طی ۲سال، ۵۰۰ میلیارد تومان فروش برق داشته اما ورودی آن تنها ۱۰ میلیارد تومان بوده است.

وی افزود: وقتی با سیاست‌گذاری‌های اشتباه، دوره بازگشت سرمایه برای سرمایه‌گذار نیروگاهی به ۲۰ سال برسد، امکان سرمایه‌گذاری جدید در صنعت برق وجود نخواهد داشت.

تبدیل منابع بانکی به دارایی

او با بیان اینکه هیچ‌گونه عملیات سفته‌بازی در صنعت برق و نیروگاه‌سازی اتفاق نیفتاده است، ادامه داد: تنها جایی که منابع بانکی تبدیل به دارایی شده، همین صنعت برق است، چرا که بانک تا زمانی که تاییدیه گمرک درباره ورود اجناس و قطعات را دریافت نمی‌کرد، هیچ تزریق مالی انجام نمی‌شد.

بااین وجود با بی‌مهری مسئولان نسبت به این صنعت مواجه بود و دخل و خرج نیروگاه‌داران با هم نمی‌خواند. به‌عنوان مثال هم‌اکنون در حالی نرخ استهلاک هر کیلووات برق حدود ۸۰ تومان بوده که نرخ فروش برق در شبکه هم حدود ۸۰تومان است.

هنوز خود را صنعت برقی می‌دانیم

احمد مشایخی، مدیرعامل شرکت تولید برق ماهتاب کاسپین اظهار کرد: من به نمایندگی از طرف شرکتی که در برنامه چهارم، یک نیروگاه احداث کرده، چند مورد عدد و رقم را بیان می‌کنم. این نیروگاه (ماهتاب کاسپین) بخشی با تسهیلات صندوق توسعه ملی احداث شده است، بخشی هم آورده خود سرمایه‌گذار بوده است. تسهیلاتی که ما گرفتیم حدودا ۲۱۵ میلیون یورو بوده است، نرخ تمام‌شده نیروگاه خیلی بیشتر از این است و شاید در حد ۲۸۰ میلیون یورو باشد. ۲۱۵ میلیون یورو تسهیلات و وام دریافت کرده‌ایم؛ ۵۲ میلیون یورو بهره دوران ساخت این وام است، ۴۲ میلیون یورو هم بهره دوران بازپرداخت این وام است که جمعا می‌شود ۳۷۸ میلیون یورو، یعنی ما باید ۳۷۸ میلیون یورو قسط تسهیلاتی دریافتی خود را پرداخت کنیم.

وی گفت: از سوی دیگر سقف قرارداد خرید تضمینی ۵۹ ماهه است (اگرچه در حال حاضر برای ما ۴۴ ماهه است)، با فرض اینکه این قرارداد اصلاح و ۵۹ ماهه شود، طی این مدت اگر باتوجه به اینکه نیروگاه سیستمی دینامیک است، اتفاقی نیفتد و force outage نداشته و تولید خوبی داشته باشیم، می‌توانیم ۵ هزار میلیارد تومان، یعنی ۱۶۶ میلیون یورو درآمد داشته باشیم، یعنی ۲۱۰ میلیون یورو ما منفی هستیم و کمبود نقدینگی داریم. بفرمایید بخش خصوصی که آمده نیروگاه احداث کرده، ۶۰۰۰ میلیارد تومان منفی را چگونه باید جبران کند. فرمودید تا به حال آیا شرکت مالک نیروگاهی بوده که ورشکست شده باشد؟ ممکن است عملا شرکتی واقعی یا روی کاغذ و رسمی ورشکست نشده باشد اما عملا خیلی از شرکت‌هایی که نیروگاه احداث کردند، درواقع اگر فکر اساسی نشود، ورشکست هستند.

مدیرعامل این شرکت تولید برق تصریح کرد: همه ما بزرگ‌شده وزارت نیرو هستیم و عمرمان را در وزارت نیرو صرف کردیم. شاید اشکال کار این باشد که هنوز خود را صنعت برقی و وزارت نیرویی می‌دانیم و عرقی نسبت به این صنعت داریم و دوست نداریم برق مردم یک لحظه خاموش شود، با این دیدگاه آمده‌ایم در این صنعت سرمایه‌گذاری کرده‌ایم و نهایت تلاش‌مان را می‌کنیم که این تولید استمرار داشته باشد و مشکلی برای آن پیش نیاید. امیدواریم که همه اعم از دولت، مجلس، سرمایه‌گذار و... همه دست به‌دست هم بدهند و به هم کمک کنند و به‌عنوان رقیب به هم نگاه نکنند، بلکه به‌عنوان همکار و در تعامل با هم مشکلات را رفع کنند تا بتوانیم صنعت برق را پایدار نگه داریم و برق مطمئن را برای مردم و صنعت کشور تامین کنیم.

مشایخی تاکید کرد: قراردادهایی که ما با سازندگان نیروگاه داریم به‌صورت ارزی است و اعتبار اسنادی (LC) به‌نفع احداث‌کننده نیروگاه باز می‌شود. پس از ورود قطعات و تجهیزات و ارائه مستندات به بانک، پول در وجه پیمانکار پرداخت می‌شود. برای قطعاتی هم که ساخت داخل است یا کار اجرایی انجام شده براساس صورت‌حسابی که پیمانکار می‌دهد و ما تایید می‌کنیم، پول در وجه پیمانکار به‌صورت مستقیم واریز می‌شود و اصلا پول به‌دست ما نمی‌رسد، نیازی هم نیست که به‌دست ما برسد.

درخواست تخصیص به‌موقع ارز

این عضو سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق بیان کرد: ما خواستار آن هستیم که ارز به‌موقع پرداخت شود و پیمانکار بهنگام نیروگاه را احداث کند و به بهره‌برداری برسد و برق تولید شود. در بازپرداخت است که ما به‌سبب تعرفه‌ها مشکل داریم. در نیروگاهی که من فعالیت می‌کنم، نرخ تمام‌شده برق کیلوواتی ۷۵۰ تومان است. حال آنکه ما از قبل قرارداد خرید تضمینی، برق تولیدی خود را حداکثر ۳۲۵ تومان به ازای هر کیلووات می‌فروشیم، با این وصف شما بگویید مابه‌التفاوت این دو از کجا باید تامین شود.

وی افزود: به‌عنوان آخرین جمله صادقانه عرض کنم که ما تا به حال کتبا ۳ نامه نوشتیم و اینجا هم رسما اعلام می‌کنیم که آمادگی داریم با کمال میل نیروگاه را تقدیم وزارت نیرو کنیم تا خودشان بیایند، راهبری کنند و هزینه‌های جاری آن را بدهند و ما را رها کنند.

سخن پایانی

به‌گفته فعالان بخش خصوصی صنعت برق، وزارت نیرو نه‌تنها برای سرمایه‌گذاران در حوزه تولید برق تسهیلاتی فراهم نکرده، مشوق هم نبوده است، بلکه با ایجاد مانع، کارشکنی کرده و سرمایه‌گذاران را فراری داده است، نتیجه آنکه سرمایه‌گذاران حوزه نیروگاهی در کشور ما به‌جای تمرکز بر توسعه و پیشرفت کار خود، دغدغه تامین هزینه‌های جاری و پرداخت حقوق کارکنان خود را دارند و نمی‌توانند به فکر سرمایه‌گذاری جدید باشند. البته اینکه وزارت نیرو را مقصر بدانیم مربوط به این دولت و آن دولت نیست، بلکه وزارت نیرو به‌عنوان نماینده دولت در هر دوره‌ای مطرح است.

طبق اصل ۴۴ قانون‌اساسی، تولید برق باید به بخش خصوصی هم واگذار شود و دولت در این مسیر باید با حمایت از بخش خصوصی به توانمند شدن این بخش در حوزه تولید برق کمک کند. فعالان اقتصادی معتقدند حمایت از بخش خصوصی و بالا بردن توان این بخش برای احداث نیروگاه و تولید برق، از وظایف مستقیم و بدون‌تردید دولت است و وزارت نیرو این نمایندگی را برعهده دارد، اما وزارت نیرو سال‌هاست این رسالت خود را فراموش کرده است.

۵ برنامه راهبردی برای توسعه اقتصاد دانش‌بنیان

اقتصاد دانش‌بنیان شامل ۱۴۸ متغیر ساختاری و کیفی است که به‌صورت کلی عملکرد اقتصاد دانش‌بنیان را نشان می‌دهند. این ۱۴۸ متغیر ساختاری و کیفی در داخل ۴ رکن که چارچوب اقتصاد دانش‌بنیان را تشکیل می‌دهند، قرار می‌گیرند. انگیزه اقتصادی و رژیم نهادی، نیروی کار آموزش‌دیده، نظام نوآوری و زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات، این ۴ رکن هستند، بر همین اساس نیز اقتصاد دانش‌محور در تقسیم‌بندی‌های انجام‌گرفته دارای ۴ پایه و رکن است که توسعه دانش و استفاده موثر از دانش را در بر می‌گیرد. به گزارش خبرگزاری موج، وجیه‌الله جعفری در نشست طرح تحقق اقتصاد دانش‌بنیان در بخش معدن و صنایع معدنی ضمن بیان این مطلب گفت: بسترساز و حرکت‌دهنده بخش معدن و صنایع معدنی به سمت اقتصاد دانش‌بنیان جزو برنامه‌های ما است و در این مسیر ۵ راهبرد طراحی کرده است. معاون وزارت صنعت،معدن و تجارت ادامه داد: ۵ راهبرد برای توسعه اقتصاد دانش‌بنیان در این بخش طراحی شده و در حال بررسی چگونگی عملیاتی‌سازی آنها در راستای تحقق شعار سال «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» است. وی افزود: این راهبردها شامل تسهیل و بهبود فضای کسب‌وکار و بازار محصولات دانش‌بنیان، توسعه اشتغال پایدار و تکمیل زنجیره ارزش مبتنی بر نوآوری و فناوری‌های نوین و برافکن، توسعه دانش مبتنی بر انقلاب صنعتی نسل ۴ و هوشمندسازی، توسعه شرکت‌های تخصصی دانش‌بنیان بخش معدن و صنایع معدنی و نیز توسعه زیرساخت‌های نوآوری و فناوری‌های نوین در این بخش است.

بررسی آسیب مهاجرت نخبگان به توسعه زیست‌بوم دانش‌بنیان

بازار کار جایی برای نخبگان ندارد

کارشناسان معتقدند یکی از دلایل اصلی مهاجرت نخبگان نبود تعادل عرضه و تقاضا در بازار کار است. شواهد و آمار حاکی از آن است که کشور توانایی تربیت نیروی کار ماهر و نخبه‌پروری را دارد، این در حالی است که اشتغال و استفاده از توان علمی این افراد در صنایع و شرکت‌های بزرگ آن‌طور که باید نیست. به گواه آمار و به‌گفته کارشناسان در دهه اخیر جذب نیروی انسانی نخبه در این مراکز صنعتی ملموس نبوده است.

علاوه بر آن، نداشتن زیرساخت‌های مناسب برای توسعه بهتر زیست‌بوم دانش‌بنیان و جذب این افراد در شرکت‌ها و کسب‌وکارهای نوپا در کشور باعث شده همواره یک پای نیروی کار در کشور بلنگد و مهاجرت گزینه مهم روی میز نخبگان در کشور باشد.

گروه دانش‌بنیان
editor@smtnews.ir

روایتی از مرگ تدریجی یک رویا

بدون‌شک موتور محرکه یا سوخت اصلی لکوموتیو صنعت و اقتصاد در هر جامعه‌ای نیروی انسانی است؛ نیرویی که با مهارت و آموزش می‌تواند گره از مشکلات اساسی کشور باز کند و در مسیر توسعه گام مهمی بردارد. اما رویای شیرین فعالیت بی‌چون و چرای نخبگان در نظام صنعتی و اقتصادی کشورمان چند سالی می‌شود که کمتر رنگ واقعیت به خود گرفته است. گرهی که مانع از تحقق این هدف شده در یک عبارت خلاصه می‌شود؛ مهاجرت نخبگان. معضلی که شاید بیش از هر مشکل دیگری آه از نهاد صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان بیرون می‌آورد. بسیاری از این افراد معتقدند اغلب نخبگان دانشگاهی به‌سختی و تحت شرایطی رضایت می‌دهند که امکانات و چراغ سبز کشورهای پیشرفته را نادیده بگیرند و در داخل کشور همکاری کنند.

صمت در این شماره ضمن گفت‌وگو با کارشناسان به بررسی اهمیت مهاجرت نخبگان و نیروی کار ماهر و تاثیر آن بر توسعه زیست‌بوم دانش‌بنیان پرداخته است.

ایران جزو رتبه‌های نخست در فرار مغزها نیست

بهرام صلواتی، مدیر مرکز مهاجرت ایران در گفت‌وگو با صمت بااشاره به اشتباه‌انگاری‌هایی که در باب مهاجرت نخبگان در ایران می‌شود، گفت: همواره آنچه از مهاجرت به‌ویژه مهاجرت نخبگان در کشور گفته و شنیده می‌شود، براساس یک‌سری مغالطه‌کاری‌های آماری است؛ این آمار باعث شکل‌گیری این تصور شده است که ما در رتبه‌های نخست فرار مغزها در جهان هستیم، در حالی که پژوهش‌ها و مستندات رصدخانه مهاجرت ایران خلاف این ادعا را نشان می‌دهد، چرا که این مرکز با روش‌های علمی و به‌دور از جهت‌گیری‌های سیاسی به بررسی میزان مهاجرفرستی ایران می‌پردازد. وی افزود: این پژوهش‌ها حاکی از آن است؛ هرچند نام ایران جزو کشورهای مهاجرفرست دنیا قرار دارد، اما در رتبه‌های نخست قرار ندارد و کشورمان در حوزه دانشجوفرستی در رتبه هجدهم دنیا قرار دارد. اشتباه‌انگاری و ابهامات موجود ناشی از کم‌کاری آماری برخی از نهادها است که باعث شده این‌گونه در افکار عمومی استنتاج شود که ایران در مهاجرت در جهان رتبه برتر را دارد.

عوامل مهاجرت

صلواتی با اشاره به عوامل ایجاد فرآیند مهاجرت به‌صورت دائمی به‌ویژه در میان نخبگان و افراد ماهر گفت: مسئله اصلی این است که ما نباید گسترش پدیده مهاجرت در ایران را صرفا به فاکتورهای آماری گره بزنیم. برهمین اساس نیازمند یک تحلیل جامع از عوامل پیشران مهاجرت از کشور هستیم، تا با کمک آن به نگهداشت نیروی نخبه و متخصص خود بپردازیم. از آنجایی که مهاجرت افراد ماهر باعث می‌شود سمت تقاضای بازار نیروی انسانی در بخش دانش‌بنیان دچار کمبودهایی شود، باید ظرفیت‌های جذب و بکارگیری نیروی فارغ‌التحصیل نخبه را در تمامی عرصه‌های اقتصادی افزایش دهیم. با بررسی کلی می‌توان نتیجه گرفت که ظرفیت جذب و بکارگیری نیروی انسانی ماهر و تحصیلکرده در صنایع و شرکت‌های بزرگ کشور و در بخش‌های مهم اقتصادی، هنوز بسیار پایین است و حجم زیادی از جذب نیرو در کشور به شرکت‌های دانش‌بنیان و موسسات نوپای کوچک و متوسط اختصاص دارد.

بازار کار در ایران نامتعادل است

مدیر رصدخانه مهاجرت ایران گفت: عامل دیگر به نبود توازن نیروی انسانی در عرضه و تقاضای بازار کار برمی‌گردد. گفتنی است، آموزش‌هایی که پیش از دانشگاه و بعد از آن به افراد داده می‌شود، به‌روز نیست و مفاد آموزشی منطبق با نیازهای روز جامعه، صنعت و خدمات، طراحی و پردازش نشده است. این معضل یعنی به‌روز نبودن آموزش در فضای آکادمیک در کشور، معضل بزرگ‌تری را در بخش عرضه بازار کار به‌وجود می‌آورد. اینکه از نظر کمی نیروی انسانی قابل‌توجهی داریم، اما افرادی که دارای مهارت کلیدی باشند تا بتوانند در صنایع و خدمات امروز کاربردی‌تر عمل کنند، کم هستند.

ارزان‌ترین نیروهای کار دنیا

وی یکی از دلایل این ناهمگونی در بازار کار را مربوط به شرایط اقتصادی کشور و تفاوت نرخ ارز دانست و گفت: اعمال تحریم‌ها مشکلات اقتصادی را در کشور پررنگ‌تر کرده است و این امر باعث شده مسائل معیشتی برای کل نیروی کار در ایران تبدیل به دغدغه‌ای اساسی شود؛ از طرفی چون در بازارهای جهانی کار، برای جذب نیروهای انسانی حقوق بسیار قانع‌کننده‌تری از کشورهای با اقتصاد ضعیف یا متوسط در نظر می‌گیرند، این تفاوت در سطح حقوق و دستمزدها باعث می‌شود که نیروی کار ماهر نسبت به مهاجرت و فعالیت در بازارهای فرامرزی تمایل داشته باشد. لازم به ذکر است در حال حاضر نیروی کار ایرانی جزو یکی از ارزان‌ترین نیروهای کار در دنیا است. در واقع می‌توانند با جاذبه‌های مالی که آن سوی آب‌ها ایجاد می‌شود، نیروهای کاربلد و حرفه‌ای ایران را وسوسه و اغوا کنند.

سهم دانش‌بنیان‌ها در صنایع بزرگ

صلواتی گفت: از آنجایی که کشورهای مقصد مهاجران، نیاز مبرمی به نیروی انسانی به‌ویژه ماهر و تحصیلکرده دارند، این کشورها رویکرد اصلی خود را برمبنای تقویت بازار کار از منظر جذب نیروی انسانی از دیگر کشورها گذاشته‌اند. این در حالی است که در کشور ما فرصت‌های جذب نیروی انسانی ماهر وضعیت مناسبی ندارد. باتوجه به فرمایشات رهبر معظم انقلاب که فرمودند باید تولید ما مبتنی بر محصولات دانش‌بنیان و همچنین اشتغال‌آفرین باشد، من معتقدم وجه اصلی این سخن به بخش‌هایی مربوط می‌شود که سهم اندکی برای اقتصاد دانش‌بنیان قائل شده‌اند. برای مثال هنوز در کشاورزی، اقتصاد دانش‌بنیان سهم بسیار پایینی دارد. در دیگر صنایع بزرگ و مادر ما هم این‌گونه است. بیشتر این صنایع سرمایه‌بر هستند تا فناور و دانش‌محور. در کل معضل اصلی در بطن اقتصاد ما نهفته است که باعث شده است امکان بهره‌گیری از نیروی انسانی خود را نداشته باشیم، چرا که اقتصاد ما برمبنای درآمدهای نفتی است نه دانش‌بنیان.

یک فرآیند خاکستری

وی بااشاره به اینکه باید به این جریان نگاه دوسویه داشت، گفت: البته ما می‌توانیم این امید را هم داشته باشیم که جابه‌جایی سرمایه انسانی به خارج از کشور هم نمی‌تواند دارای اثرات و تبعات منفی باشد، چرا که مهاجرت به خودی خود یک فرآیند سیاه و سفید نیست. اگر اکنون فرصت جذب و بکارگیری تمامی سرمایه‌های انسانی خود را در بازار کار نداریم، نباید با این توهم جلو برویم که ظرف مدت زمان کوتاهی تمام عقب‌افتادگی‌های خود را با جذب نیروی انسانی برطرف کنیم.

وی در ادامه یادآور شد: مشکل ما در بخش وزارت صنعت،معدن و تجارت و کار جدی است. در واقع پای تقاضای نیروی کار ماهر و متبحر در کشور می‌لنگد و در طرف عرضه، مشکلات کمتر احساس می‌شود و به‌همین دلیل همواره ما با مازاد عرضه نیروی کار روبه‌رو هستیم و در ادامه مهاجرت رخ می‌دهد. ما باید بتوانیم ظرفیت تقاضا را افزایش دهیم و این با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، کار و رفاه اجتماعی، کشاورزی و... هموارتر می‌شود اما هنوز در ابتدای راه هستیم. امیدوارم با نام‌گذاری امسال، این روند رشد و شتاب بیشتری بگیرد.

دولت به کسب‌وکارهای خصوصی بها دهد

در ادامه با رئیس دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران درباره اهمیت آموزش‌های لازم از سوی فضای آکادمیک به صاحبان کسب‌وکار برای نگهداشت نیرو انسانی در کشور و پیشگیری از مهاجرت نیروی کار ماهر گفت‌وگو کردیم.

جهانگیر یداللهی فارسی در گفت‌وگو با صمت ارتباط دوسویه دانشگاه با صنعت را در اکوسیستم دانش‌بنیان ضروری دانست و گفت: برای توسعه اکوسیستم دانش‌بنیان و جلوگیری از خروج افراد ماهر و نخبگان از کشور باید به کسب‌وکارهای خصوصی پر و بال بیشتری داد.

کارآفرینان چرا شکست می‌خورند؟

یداللهی فارسی گفت: آمارها نشان داده درصد بالایی از کارآفرینان در ۳ یا ۵ سال نخست فعالیت شکست می‌خورند و از دور خارج می‌شوند. این امر دلایل مختلفی دارد، از جمله اینکه نیاز بازار از سوی صاحبان کسب‌وکار به‌درستی تشخیص داده نشده یا در روند طراحی محصول نکات در نظر گرفته شده برای فروش به‌درستی هدف‌گذاری نشده است. همچنین کمبود نیروی کار کارآمد و مشکل تامین مالی از دیگر دلایل شکست و فروپاشی کارآفرینان در ابتدای مسیر است. بنابراین دانشکده کارآفرینی مکانی است که می‌توان روی آن به‌عنوان مرکزی حساب باز کرد که به نگهداشت نیروی کار ماهر و تحصیلکرده برای بازار کار می‌پردازد.

پلی در مسیر دانش‌بنیان شدن

وی بااشاره به فعالیت‌های دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران گفت: دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران در مقطع کارشناسی‌ارشد و دکتری در چند رشته کارآفرینی دانشجو می‌پذیرد و در کنار آموزش‌های آکادمیک، برنامه‌های کاربردی هم در قالب آموزش و تمرینات برای صاحبان کسب‌وکارها، مدیران شرکت‌های دانش‌بنیانی برگزار می‌کنیم که جزو آموزش‌دیدگان خارج از دانشگاه محسوب می‌شوند. علاوه بر آن یک‌سری برنامه‌هایی باعنوان ماینر کارآفرینی برای دانشجویان سایر رشته‌های دانشگاه تهران برگزار می‌کنیم. در حقیقت یکی از اهداف مهم راه‌اندازی دانشکده کارآفرینی بکارگیری نیروی ماهر در فضای شغلی کشور در راستای حل معضلات اصلی جامعه است. همچنین جوانان نخبه‌ای که می‌خواهند کسب‌وکار خصوصی خود را راه بیندازند، باید از مسیر دانش‌بنیان شدن عبور کنند تا بتوانند برای خود و افراد کمتر تحصیلکرده شغل ایجاد کنند. سیاست‌های شکل‌گیری دانشکده کارآفرینی این است که مسیر دانش‌بنیان شدن را برای این افراد هموارتر کند.

شناخت‌بازار را به دانشجویان یاد می‌دهیم

وی بااشاره به اینکه دروس مجزایی در دانشکده کارآفرینی برای شناخت بازار ارائه می‌شود، گفت: در زمینه شناخت بازار درسی به نام شناخت فرصت‌ها با منابع به‌روز آموزش داده می‌شود که به شناسایی فرصت‌ها و ایده‌های کارآفرینی پرداخته می‌شود. در واقع در این درس با تکنیک‌ها و روش‌های جدید، دانشجویان یاد می‌گیرند که چگونه به نیاز بازار پاسخ بدهند یا نیازهای در حال ظهور را شناسایی کنند. شناسایی فرصت‌ها و ایده‌های کارآفرینی با استفاده از تحلیل بازار صنعت باید انجام شود که دانشجویان و کارآفرینان می‌توانند در قالب این آموزش‌ها با کارآفرینان برتر در صنعت کشور ارتباط داشته باشند و شرکت‌های فعال داخل کشور را تحلیل کنند و تجربیات موفق کشورهای پیشرو در این زمینه را در مقایسه با خود قرار دهند. در واقع با ارائه گزارش در کلاس‌ها، برنامه‌ها و جشنواره‌هایی که در طول سال برگزار می‌شود، می‌توانند خود را در بستری واقعی به نقد بگذارند و ضعف‌های‌شان را شناسایی کنند تا علاوه بر افزایش مهارت و توانایی در راه‌اندازی یک کسب‌وکار، شانس موفقیت‌شان افزایش پیدا کند.

کار را به دانشگاه‌ها و دانش‌بنیان‌ها بسپارید

وی در انتها یادآور شد: به اعتقاد من حل معضلات بزرگ کشور نظیر کم‌آبی، خشکسالی، فقر و بیکاری باید از مسیر دانشگاه‌ها و دانش‌بنیان‌ها بگذرد. اگر این مسائل در دانشگاه‌ها موضوع آموزش و پژوهش باشد و راه‌حل‌های موجود در فضای آکادمیک از سوی نخبگان تحلیل شود، هم می‌توانیم به ایجاد یک راهکار علمی و مطمئن امیدوار باشیم و هم نیروی انسانی ماهر و نخبه را در کشور نگه داشته‌ایم. در اصل ما باید برای پاسخ به این مسائل دانشجویان را تربیت کنیم. اگر این حرکت توسط دانشگاه‌ها، دولت و صنعت درست پیش برود در ۲ برنامه ۵ ساله کشور از مشکلات مذکور عبور کرده و دیگر دغدغه اشتغال، بیکاری و رفاه را نخواهد داشت.

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده، یکی از ارکان مهم توسعه زیست‌بوم دانش‌بنیان بهره‌گیری از نیروی کار ماهر و نخبگان در کشور است؛ نخبگانی که در این مرز و بوم به تحصیل و آموزش پرداختند و مسیر نخبه شدن را پیمودند و از منابع این کشور بهره گرفتند، اما زمانی که باید به‌کار بیایند و علم‌شان را در مسیر توسعه کشور به‌کار بگیرند، به‌دلیلی برخی بی‌مبالاتی‌ها و نداشتن زیرساخت‌های مناسب، بسیاری از آنها فرار را بر قرار ترجیح می‌دهند و حال اگر ارتباط میان صنعت، دانشگاه در اکوسیستم دانش‌بنیان در کشور نهادینه شود، نه‌تنها مشکلات و چالش‌ها را می‌توانیم با دست دانشمندان و نخبگان جوان کشور پشت‌سر بگذاریم؛ بلکه می‌توانیم در یک بازه زمانی مشخص از اقتصاد نفتی عبور و بر اقتصاد دانش‌بنیان تکیه کنیم.

> کمبود نیروی کار قوی و کارآمد و در اختیار نداشتن منابع مالی کافی از دلایل مهم شکست و فروپاشی کارآفرینان در ابتدای مسیر است

گزارش خبری

به نام ایران به کام توسعه‌یافته‌ها

بسیاری از صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان معتقدند نیروی انسانی ماهر مهم‌ترین عنصر یک استارت‌آپ برای دانش‌بنیان شدن است، از سوی دیگر همین نیروی انسانی متخصص است که می‌تواند موجب دوام یک شرکت دانش‌بنیان در هر جامعه‌ای شود و کمبود این عنصر مهم عملا می‌تواند حرکت یک جامعه را در مسیر توسعه کند کرده و حتی ثابت نگه دارد، بنابراین یکی از سیاست‌های مهم در راه توسعه و رسیدن به اقتصاد دانش‌بنیان نگهداشت نیروی انسانی ماهر و نخبگان است.

محمدعلی زلفی‌گل، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری بزرگ‌ترین مشکل کنونی کشور را اشتغال عنوان کرد و گفت: یکی از ذخایر ارزشمند کشور، ژن‌های هوشمندی است که نخبگان ایرانی، نعمت برخورداری از آن را دارا هستند. به‌همین دلیل باید در درجه اول، شرایطی را ایجاد کنیم تا شاهد حضور نخبگان در کشور باشیم یا شرایطی را ایجاد کنیم که مهاجرت معکوس را شاهد باشیم.

وی گفت: اگر جوانان ایرانی شغل داشته باشند، به‌موقع ازدواج می‌کنند و سر و سامان می‌گیرند و امید و نشاط به جامعه و همه خانواده‌ها برمی‌گردد. زلفی‌گل تصریح کرد: یکی از راه‌های موثر برای ایجاد اشتغال به‌ویژه برای تحصیلکردگان دانشگاهی، شرکت‌های دانش‌بنیان و دانش پایه است، به‌همین دلیل عزم خود را جزم کرده‌ایم تا از ظرفیت بزرگ جامعه دانشگاهی در کنار پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد استفاده کنیم.

دست خالی دانش‌بنیان‌ها

بی‌توجهی نسبت به خروج و مهاجرت نخبگان از سوی مسئولان گناهی نابخشودنی است، چرا که این امر می‌تواند نسل آینده را در برخورداری از توانمندی‌های نیروی انسانی و رشد و حرکت به سمت توسعه محروم بدارد. واضح است که امکانات کشورهای توسعه‌یافته برای مهاجرت این افراد اغواکننده و وسوسه‌انگیز است، اما سوالی که مطرح می‌شود این است که آیا نخبگان ما تنها به این دلیل به ترک دیار و وطن می‌پردازند؟

ابراهیم ذبیحی، مدیرعامل یک شرکت دانش‌بنیان در عرصه فناوری اطلاعات و ارتباطات، تیم‌سازی را مهم‌ترین گام در مسیر دانش‌بنیان شدن دانست. وی که سابقه ۲ دهه فعالیت به‌عنوان شرکت دانش‌بنیان نوع یک را دارد، در گفت‌وگو با صمت گفت: به اعتقاد من ۲ معضل اصلی باعث می‌شود که یک گروه استارت‌آپی نتواند به مرحله دانش‌بنیان شدن برسد؛ نخستین معضل فروپاشی استارت‌آپ‌ها، در اصل وجود اشکالات اساسی در تیم‌سازی آنها است؛ از آنجایی که مهم‌ترین اهرم اجرایی یک استارت‌آپ یا شرکت دانش‌بنیان علاوه بر دانش کافی، نیروهای انسانی آن است، بنابراین نوع تعامل نیروی انسانی با محیط از اهمیت زیادی برخوردار است. حال اگر این تعامل وجود نداشته باشد، عملا در مسیر تولید با مشکلات عدیده مواجه می‌شوند.

رویای مغزها؛ ابتدا امریکا بعد اروپا

ذبیحی بااشاره به آمار مهاجرت نخبگان در ۴ دهه اخیر گفت: یکی دیگر از معضلات اصلی در بحث تیم‌سازی دانش‌بنیان‌ها، مهاجرت نخبگان است که دست سرتیم استارت‌آپ‌ها و صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان را خالی از نیروی کارآمد می‌کند. وی بااشاره به چراغ‌سبز کشورهای اروپایی به نخبگان حوزه فناوری اطلاعات و نرم‌افزار و دیگر رشته‌های فنی و مهندسی گفت: کشورهای اروپایی نظیر فنلاند، دانمارک، هلند، سوئد و... باوجود امکانات مطلوب و درخوری که ارائه می‌دهند، مقصد نخبگانی شده‌اند که پیش از این نیروی فعال و کارآمد دانش‌بنیان‌ها بودند. تا پیش از آن بیشتر این افراد رویای کار در اکوسیستم‌هایی نظیر سیلیکون ولی و ایالات‌متحده‌امریکا را داشتند، اما در دهه اخیر لیست کشورهایی که مقصد اصلی مغزها هستند، بلندتر شده است. به‌عبارت دیگر رقیب اصلی شرکت‌های دانش‌بنیان در بحث تیم‌سازی شرکت‌های داخلی نیستند؛ بلکه شرکت‌هایی هستند که از امکانات درجه یک بین‌المللی در کشورهای پیشرو برخوردارند.

نخبگان را دودستی تقدیم توسعه‌یافته‌ها می‌کنیم

حال باتوجه به آنکه سیر نخبه‌پروری در کشور ما تا حد زیادی بر دوش دولت است و بیشتر این افراد از منابع دولتی برای تحصیل و آموزش بهره می‌گیرند، خروج آنها از کشور نه‌تنها سرمایه معنوی را خارج می‌کند بلکه سرمایه مادی کشور را هم عملا از بین می‌برد و هزینه‌های صرف‌شده را خنثی می‌کند.

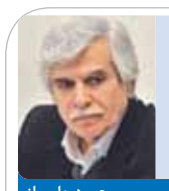

حسین راغفر، استاد دانشگاه الزهرا و اقتصاددان، در گفت‌وگو با تسنیم بااشاره به رویکرد کشورهای توسعه‌یافته در جذب نیروی کار ماهر گفت: بسیاری از این کشورها باتوجه به رشد بسیار نازل جمعیتی‌شان و سالمند شدن جمعیت در این کشورها با محدودیت سرمایه انسانی روبه‌رو خواهند شد و از این‌رو جذب نیروی انسانی ماهر و تحصیلکرده از کشورهای در حال توسعه را در دستور کار دارند و این یکی از خطراتی است که جامعه ما را سال‌هاست تهدید می‌کند و متاسفانه ما شاهد مهاجرت‌های گسترده نخبگان کشورمان هستیم و این هم دلایل مختلفی دارد و یکی از موانع اصلی توسعه دانش‌بنیان در کشور است.

این اقتصاددان بیان کرد: این شکل از توسعه دانش‌بنیان دقیقا مستلزم نیروی ماهر و کارشناسی بسیار متخصص است و ما سالیان سال است که بهترین دانش‌آموختگان کشورمان را دودستی تقدیم کشورهای صنعتی می‌کنیم با اینکه بدهی خارجی‌مان بسیار نازل و کم است یا وجود ندارد، اما محرک اصلی اقتصاد دانش‌بنیان نیرو و سرمایه انسانی مناسب است و ما نسبت به آن در سال‌های گذشته بسیار بی‌توجه بودیم.

یادداشت

مارپیچ تورم و گرانی

محمود جامساز
اقتصاددان

تورم از راه‌های مختلفی وارد اقتصاد کشور می‌شود. به‌عقیده پولگرایان مهم‌ترین عامل تورم، رشد نقدینگی است. اگر نقدینگی به سمت تولید و امور مولد هدایت نشود و به سمت بازارهای غیرمولد و مافیای این بازارها، حرکت کند طبیعی است که تاثیرات تورمی به‌دنبال دارد. دولت همواره یک نهاد همه‌کاره و دانای مطلق نیست، بلکه بخش خصوصی را با عنوان یک نهاد بااستعداد و باانگیزه در زمینه تولید و تجارت وابسته به آن برای کسب سود در کنار خود دارد که در نهایت این بخش می‌تواند باانگیزه افزایش رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال و درآمد ملی به نفع مصالح ملی عمل کرده و همراه با دولت، اقتصاد را از بن‌بست کنونی نجات دهد.

تورم ارزش پول ملی و قدرت خرید را کاهش می‌دهد و در مقابل، نرخ ارزهای خارجی افزایش می‌یابد. منظور از فشار هزینه آن است که تولید داخلی در وضعیتی قرار گرفته که با افزایش نرخ تمام‌شده ناشی از افزایش نرخ نهاده‌های تولید و انرژی و فشار مضاعف مالیات‌ها و عوارض و دخالت‌های سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان فاقد قدرت رقابتی با کالاهای وارداتی است.

اغلب مردم گرانی و تورم را یکی می‌دانند، در حالی که این دو یکی نیستند. تورم افزایش سطح عمومی نرخ‌هاست، در حالی که گرانی مربوط به قدرت خرید مردم است. ممکن است در شرایطی تورم ۴۰ درصد باشد اما قدرت خرید مردم هزینه‌های زندگی را پوشش می‌دهد. از طرفی ممکن است در کشوری هم شاهد تورم باشیم و هم گرانی؛ وضعیتی که در کشور ما حاکم است. تورم مقایسه سطح فعلی قیمت‌ها با قیمت‌های گذشته است اما گرانی مقایسه سطح قیمت‌ها با سطح درآمد است. برای محاسبه تورم معدل نرخ مصرف‌کننده برای یک سبد از کالاها در نظر گرفته می‌شود که به آن CPI یا شاخص نرخ مصرف‌کننده می‌گویند. گاهی ممکن است حتی شیب تورم به سمت کاهش باشد اما چون قیمت‌ها گران است مردم آن را احساس نکنند.

آمارهایی که در حال حاضر از تورم ارائه می‌شود، ضدونقیض است. تورم ۴۵.۲ درصدی در مرداد اعلام شده ازسوی مرکز آمار با تورمی که توسط مردم ادراک می‌شود و در کاهش قدرت خرید و افزایش قیمت‌ها خود را نشان می‌دهد، همخوانی ندارد. در حال حاضر، مشکل اقتصاد ایران فقط تورم بالا نیست، بلکه تمام مشکلات که شاخص‌های اقتصادی معرف آنند مانند حلقه‌های یک زنجیر بهم متصل‌اند و نمی‌توان تنها یک متغیر اقتصادی را به‌طور انتزاعی و مجرد اصلاح کرد.

ریشه تورم در کشور ما به سیاست‌های پولی بانک مرکزی مربوط است. تامین کسری بودجه از طریق استقراض از بانک مرکزی و برداشت از حساب ذخیره ارزی باعث افزایش پایه پولی و در نهایت افزایش نقدینگی می‌شود.

هر سال دولت در دام مارپیچ افزایش دستمزد کارگران و رشد تورم می‌افتد و با افزایش دستمزدها و نرخ خدمات دولتی میزان تورم در اصل رشد می‌کند، این در حالی است که اگر واقعا اراده‌ای وجود دارد لازم است در جهت تغییر بنیادین ساختار معیوب اقتصاد دولتی اقدام شود، چراکه در وجود و استمرار این ساختار هیچ گونه اصلاحاتی قرین موفقیت نخواهد بود و اقتصاد را بیشتر در باتلاق فروپاشی فرو می‌برد.

از تجمیع پول‌های خرد مردمی منابعی برای اعطای تسهیلات به بخش خصوصی در جهت تولید و اشتغال در بانک‌ها به‌وجود می‌آید.

چرا بانک‌های دولتی و خصوصی و شرکت‌های آنها این سپرده‌ها را به خودشان وام می‌دهند و این مافیای عجیب را در رشته‌های مختلف به‌وجود آورده‌اند و اتفاقا در بخش‌های مختلف با یکدیگر رقابت هم دارند و زمانی که جایی با مشکل روبه‌رو می‌شوند به کمک هم می‌آیند و ثروت مملکت را این‌گونه بر باد می‌دهند.

نرخ تورم بعد از یک سال به زیر ۴۰ درصد رسید

نرخ تورم سالانه منتهی به فروردین ۱۴۰۱ برای خانوارهای کشور به ۳۹.۲ درصد رسیده است. آخرین بار که نرخ تورم زیر ۴۰ درصد بود مربوط به فروردین ۱۴۰۰ با عدد ۳۸.۹ درصد می‌شود.

به گزارش مهر، مرکز آمار ایران تغییرات شاخص نرخ مصرف‌کننده در فروردین ۱۴۰۱ را اعلام کرد که نشان می‌دهد نرخ تورم سالانه منتهی به فروردین بعد از یک سال به زیر ۴۰ درصد (۳۹.۲ درصد) رسیده است. آخرین بار که نرخ تورم زیر ۴۰ درصد بود، مربوط به فروردین ۱۴۰۰ با عدد ۳۸.۹ درصد می‌شود.

منظور از نرخ تورم سالانه، درصد تغییر میانگین اعداد شاخص نرخ در یک سال منتهی به ماه جاری، نسبت به دوره مشابه قبل از آن است. نرخ تورم سالانه فروردین ۱۴۰۱ برای خانوارهای کشور به ۳۹.۲ درصد رسیده که نسبت به همین اطلاع در ماه قبل، یک درصد کاهش نشان می‌دهد. همچنین نرخ تورم سالانه برای خانوارهای شهری و روستایی به ترتیب ۳۸.۷ درصد و ۴۱.۶ درصد است که برای خانوارهای شهری یک درصد و برای خانوارهای روستایی ۱.۲ درصد کاهش داشته است.

منظور از نرخ تورم نقطه‌ای، درصد تغییر عدد شاخص قیمت، نسبت به ماه مشابه سال قبل است. نرخ تورم نقطه‌ای در فروردین ۱۴۰۱ به عدد ۳۵.۶ درصد رسیده است؛ یعنی خانوارهای کشور به‌طور میانگین ۳۵.۶ درصد بیشتر از فروردین ۱۴۰۰ برای خرید یک «مجموعه کالاها و خدمات یکسان» هزینه کرده‌اند. نرخ تورم نقطه‌ای فروردین ۱۴۰۱ در مقایسه با ماه قبل ۰.۹ درصد افزایش یافته است.

در بررسی عملکرد قلک ارزی نمایان شد

دولت بزرگ‌ترین بدهکار صندوق توسعه ملی

برداشت بی‌رویه از صندوق توسعه ملی تورم‌زا است

گروه بانک و بیمه
editor@smtnews.ir

صندوق توسعه ملی ایران یک نهاد حکومتی است که نقش صندوق ثروت ملی ایران را دارد. صندوق توسعه ملی، پس از تجربه ناموفق حساب ذخیره ارزی، براساس ماده ۸۴ قانون برنامه پنجم توسعه با هدف تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده از منابع نفت و گاز و فرآورده‌های نفتی تاسیس شد. براساس قوانین برنامه سوم و چهارم توسعه، دولت در صورتی مجاز به برداشت از این حساب است که درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام نسبت به ارقام پیش‌بینی شده کاهش پیدا کند و برداشت از حساب ذخیره ارزی برای تامین کسری ناشی از عواید غیرنفتی بودجه عمومی ممنوع است. نحوه مدیریت درآمدهای نفتی، همواره یکی از دغدغه‌های دولت در اقتصاد ایران بوده و صمت در این گزارش عملکرد صندوق ذخیره ارزی را بررسی کرده است.

در شرایط فعلی دولت یکی از بدهکاران بزرگ به صندوق توسعه ملی است و مشخص نیست این برداشتی‌ها قرار است چه زمانی بازگردد

برداشت‌های بودجه‌ای دولت از صندوق

در جریان بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ در صحن علنی، سهم صندوق توسعه ملی از صادرات بیش از یک میلیون بشکه نفت در روز به ۳۸ درصد رسید. براساس اسناد بالادستی باید بخشی از درآمدهای نفتی به صندوق توسعه ملی واریز شود، چراکه این صندوق مربوط به نسل آینده و تمامی ملت ایران است و باید در راستای محرومیت‌زدایی، توسعه و تکمیل پروژه‌های عمرانی و اقتصادی هزینه شود، به همین دلیل نمایندگان سهم ۲۰درصدی صندوق در لایحه بودجه را به ۳۸ درصد افزایش دادند.

برداشت‌های بودجه‌ای دولت از حساب ذخیره ارزی از سال ۱۳۹۴ شروع شد و تا سال گذشته ادامه داشت. با کاهش درآمدهای نفتی و کم شدن منابع دولت در بودجه از این محل، تقریبا هر سال دولت پیشنهاد برداشت از صندوق ذخیره ارزی را به مجلس می‌برد و در نهایت با دریافت مجوز، مقداری از سهم ۳۸ درصدی را برای تامین کسری بودجه برداشت می‌کرد.

دولت قبل برای سال ۱۴۰۰ خواستار برداشت ۱۸ درصد از سهم ۳۸ درصدی صندوق از درآمد نفت شد که رهبر معظم انقلاب این دریافت منابع را مشروط کردند و قرار شد ۲۰ درصد درآمد فروش تا یک میلیون بشکه واریز شود و ۱۸ درصد به صورت بدهی در اختیار دولت باشد اما مازاد بر آن، تمام ۳۸ درصد کامل به صندوق واریز شود.

دولت سیزدهم هم که تاکید داشت برداشت منابع از صندوق توسعه ملی اقدامی تورم‌زاست و آن را انجام نخواهد داد، در لایحه بودجه ۱۴۰۱ پیشنهاد برداشت ۲۰ درصدی را مطرح کرد که بالاترین حد برداشت در سال‌های اخیر است؛ به‌طوری که سهم صندوق در تامین اعتبار بودجه امسال به ۴۰ درصد می‌رسید. به هر ترتیب این بار رهبر معظم انقلاب چنین مجوزی را صادر نکردند و مجلس نیز پیشنهاد دولت را رد کرد که خود موجب شد محل تامین اعتبار حدود ۱۳۷ هزار میلیارد تومان از منابع پیش‌بینی شده بودجه در ابهام قرار گیرد.

این نخستین بار است که در دوران حدود ۱۰ ساله فعالیت صندوق توسعه ملی با درخواست دولت برای برداشت منابع نفتی از سهم سالانه مخالفت می‌شود؛ هرچند دولت برای درآمدهای نفتی امسال پیش‌بینی خوبی داشته و حتی در گزارش‌های خود از گشایش در صادرات نفت و افزایش درآمد از این محل خبر داده است. مخالفان برداشت از صندوق توسعه ملی با همین استدلال هزینه‌کرد از محل صندوق برای مصارف دولت را اشتباه می‌دانند. در این بین بازگشت منابعی که دولت طی این سال‌ها از سهم سالانه صندوق توسعه ملی برداشت کرده قابل‌توجه است. هیات عامل صندوق توسعه ملی تاکید دارد این برداشت‌ها، تسهیلات است و دولت باید آن را برگرداند، اما تاکنون اقدام جدی در این زمینه صورت نگرفته است.

صندوق به سرنوشت حساب ذخیره ارزی دچار نشود

معصومه آقاپورعلیشاهی، عضو کمیسیون اقتصادی دوره پیشین مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با صمت سهم قانونی صندوق توسعه ملی از درآمدهای نفتی را ۳۸ درصد اعلام کرد و گفت: در دوره دولت و مجلس قبل به‌دلیل شیوع کرونا و خروج ناگهانی امریکا از برجام و آغاز دوباره تحریم‌ها، سهم صندوق توسعه ملی از منابع ارزی دولت کاهش پیدا کرد و به ۲۰ درصد رسید.

وی افزود: در دوران کرونا در ۲ بازه زمانی اجازه برداشت از صندوق توسعه ملی صادر شد که همین امر کمک زیادی به کنترل بیماری در کشور کرد. آقاپور علیشاهی درباره سهم صندوق در بودجه ۱۴۰۱ گفت: در سال ۱۴۰۱ اگر سهم ۳۸ درصدی صندوق از درآمدهای نفتی محقق شود، دولت طبق قانون قادر به ارائه درخواست برای برداشت ۱۸ تا ۲۰ درصدی از این صندوق خواهد بود.

▣ تورم اجتناب‌ناپذیر است

وی با تاکید بر اینکه استفاده از اعتبارات صندوق توسعه ملی برای توسعه میادین نفتی امری بسیار مثبت است، گفت: اگر اعتبار برداشت‌شده از صندوق توسعه ملی در راه‌های صحیح هزینه نشود، خواه ناخواه تورم به‌وجود می‌آورد، اما درصورتی که این اعتبار به‌درستی در راستای توسعه عمرانی هزینه شود بهترین ابزار برای توسعه زیرساخت خواهد بود.

▣ زنجیره جهانی غذا در خطر است

وی در پاسخ به این پرسش که آیا ممکن است امسال به سقف تعیین‌شده در بودجه برای واریز به صندوق توسعه ملی دست یابیم، بیان کرد: باتوجه به جنگ اوکراین و روسیه و احتمال تاثیر این ناآرامی بر اقتصاد جهانی، دولت باید با احتیاط بیشتری در زمینه کنترل اقتصاد رفتار کند. اکنون با اینکه تنها حدود ۲ ماه از این جنگ گذشته، شاهد افزایش نرخ مواد غذایی در جهان هستیم. اگر این جنگ فرسایشی شود کل دنیا دچار بحران زنجیره غذایی خواهد شد و کشور ما هم از این قاعده مستثنا نیست؛ بنابراین باید با برنامه‌ریزی دقیق‌تر اعتبار این صندوق صرف توسعه زیرساخت کشاورزی شود تا امنیت غذایی کشور به خطر نیفتد.

این نماینده سابق مجلس گفت: در شرایط فعلی دولت یکی از بدهکاران سنگین به صندوق توسعه ملی است که از اعتبارات صندوق برای مواردی همچون ترمیم آسیب‌های وارده ناشی از کرونا، کنترل آب‌های مرزی و آبرسانی روستاها استفاده کرده و مشخص هم نیست که این برداشتی‌ها قرار است چه زمانی بازگردد. اگر بدهی‌های دولت به همین منوال باقی بماند سرنوشت صندوق توسعه ملی به صندوق ذخیره ارزی مبتلا خواهد شد.

اگر بدهی‌های دولت به همین منوال باقی بماند، صندوق توسعه ملی به سرنوشت صندوق ذخیره ارزی مبتلا خواهد شد

دولت بدهی خود به صندوق را تسویه کند

مصطفی طاهری، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس نیز در گفت‌وگو با صمت درباره بدهی‌های دولت به صندوق توسعه ملی گفت: ما باید قدردان رهبر معظم انقلاب باشیم که امسال اجازه کاهش سهم صندوق توسعه ملی از درآمدهای نفتی را ندادند و این سهم طبق قانون برنامه همان حدود ۴۰ درصد باقی ماند. باتوجه به بدهی سنگین دولت به صندوق توسعه ملی باید تدبیری اندیشیده شود تا نهاد اجرایی کشور بدهی خود را به صندوق توسعه واریز کند.

وی درباره رشد اقتصادی امسال گفت: میانگین رشد اقتصادی از سال ۹۰ تا ۱۴۰۰ صفر بود؛ بنابراین برای جبران این ۱۰ سال و کسب رشد قابل‌توجه در دهه پیش رو، دولت در بودجه ۱۴۰۱، ۸ درصد رشد را برای ۸ سال متوالی در نظر گرفته تا باتوجه به میانگین صفر در ۱۰ سال گذشته، حداقل میانگین ۳.۵ درصدی به‌دست آید.

این عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس در ادامه افزود: افزایش بهره‌وری هم باتوجه به شعار سال که حمایت از دانش‌بنیان‌ها است نقش موثری در رشد اقتصادی خواهد داشت. باتوجه به شرایط دنیا و نرخ نفت به‌نظر می‌رسد صندوق توسعه ملی، منابع خوبی را برای این امر در اختیار قرار دهد.

وی ادامه داد: طبق قانون برنامه پنجم توسعه قرار شد ۲۰ درصد مازاد درآمدهای نفتی به حساب صندوق واریز و سالانه ۳ درصد به آن اضافه شود و به‌دنبال آن در قانون برنامه ششم توسعه واریز سهم ۳۰ درصدی و افزایش ۲ درصدی سالانه مورد تاکید قرار گرفت، این در حالی است که طبق اساسنامه صندوق توسعه ملی منابع آن باید به بخش‌های خصوصی، تعاونی و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به موسسات عمومی غیردولتی برای تولید و توسعه سرمایه‌گذاری در قالب تسهیلات پرداخت شود. به‌علاوه اینکه این منابع باید صرف پروژه‌های عمرانی شود و بازپرداخت بدهی‌های دولت از محل اعتبارات این صندوق به هر شکلی ممنوع است.

رسوب منابع و کاهش قدرت سرمایه‌گذاری

رئیس هیات عامل صندوق توسعه ملی نیز اسفند سال گذشته در پنجمین نشست از سلسله نشست‌های تخصصی-علمی صندوق توسعه ملی به‌صورت مجازی با موضوع مقایسه صندوق توسعه ملی ایران با صندوق ثروت ملی دیگر کشورها گفت طبق قانون تمامی دریافت‌ها از صندوق توسعه ملی باید بازپرداخت شود. به گزارش تیبنا غضنفری با بیان اینکه در اساسنامه صندوق توسعه ملی هم نحوه تامین منابع و هم شیوه مصارف ذکر شده، تصریح کرد: در اساسنامه صندوق آمده است: تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت وگاز و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده از منابع خدادادی از اهداف تشکیل این صندوق است که بر این اساس، صندوق توسعه ملی دارای ویژگی‌های توسعه‌ای و صیانتی است، اما باید اصلاحاتی در اساسنامه صورت گیرد که این نهاد بتواند وظایف صیانتی خود را بهتر و روان‌تر انجام دهد. وی با اشاره به تامین مالی ارزی ۳۲۰ طرح در ۱۰ سال اخیر گفت: به‌علت تحریم‌ها و برخی کمبودهای دیگر، تعدادی از این طرح‌ها به سرانجام نرسید، به‌طوری‌که ۲۰۰ طرح از ۳۲۰ طرح، حداقل ۲ بار درخواست استمهال داشتند که نتیجه این کار افزایش طول دوره مشارکت طرح‌ها تا ۱۴ سال در مناطق غیربرخوردار و به تبع آن رسوب منابع صندوق و کاهش قدرت سرمایه‌گذاری صندوق بوده است. رئیس هیات عامل صندوق توسعه ملی با ذکر اینکه ۹۰ درصد درخواست‌ها مربوط به دوره ساخت بوده، اضافه کرد: غیر از طولانی شدن دوره اجرای طرح‌ها، مشکل دیگر این است برخی طرح‌ها باوجود بهره‌برداری، همچنان در بازپرداخت به صندوق مشکل دارند؛ به‌طوری که بعد از استمهال نیز همچنان مطالبات معوق وجود دارد، این در حالی است که چنانچه این استمهال‌ها انجام نمی‌شد، شاید تاکنون ۳۱ میلیارد دلار منابع به‌صورت بازپرداخت اقساط وارد صندوق می‌شد، در حالی که مانده مطالبات صندوق بعد از استمهال حدود ۹ میلیارد دلار است.

سخن پایانی

زمان تاسیس صندوق توسعه ملی قرار بود ۲۰ درصد از درآمد حاصل از فروش نفت در سال اول به صندوق توسعه ملی واریز شود و سالانه این درصد افزایش پیدا کند. دو هدف از این کار متصور بود؛ یکی اینکه نفت به‌عنوان سرمایه ملی برای نسل‌های آینده بماند و دیگری این درآمدها برای توسعه اشتغال، صادرات و صنعت هزینه شود. در هر صورت بازگشت منابعی که دولت طی این سال‌ها از صندوق توسعه ملی برداشت کرده، یکی از مهم‌ترین مواردی است که باید حل شود. طبق قانون این برداشت‌ها، به‌عنوان «تسهیلات» تلقی می‌شود و وام‌گیرنده موظف به بازگرداندن پول است، این در حالی است که تاکنون اقدام جدی در این زمینه صورت نگرفته و کارشناسان معتقدند با این روند دولت بزرگ‌ترین بدهکار صندوق توسعه ملی به‌شمار می‌رود.

گزارش متفاوت سازمان ملل از تغییر اقلیم

در آخرین گزارش هیات بین‌دولتی تغییرات اقلیمی (IPCC) سازمان ملل بر چگونگی محدود کردن یا کاهش انتشار گازهایی که علت اصلی گرمایش زمین برشمرده شده، تاکید شده است.

به گزارش ایرنا، دانشمندان در چکیده‌ای از پژوهش‌های اعلامی گفته‌اند که هنوز هم می‌توان با پیشگیری از افزایش دمای کره زمین (زیر ۱.۵ درجه سانتی‌گراد) از پیامدهای فاجعه‌بار گرمایش زمین جلوگیری کرد. بدین‌منظور باید تلاش زیادی انجام شود، زیرا انتشار کربن باید تا پایان این دهه ۴۳ درصد کاهش یابد. پیش از این تفسیر شده بود که قبل از کاهش انتشار کربن، میزان گازهای گلخانه‌ای باید به اوج برسد که این تفسیری گیج‌کننده از یافته‌های دانشمندان است. براساس این پیش‌بینی و مدلسازی‌های انجام‌شده، انتشار گازهای گلخانه‌ای از سال ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۵ به حداکثر می‌رسد و دمای زمین بیش از ۱.۵ درجه گرم‌تر نمی‌شود.

جوئری راجل از امپریال کالج لندن و عضو ارشد هیات بین‌دولتی تغییر اقلیم نیز درباره اشتباهات اینچنینی در پیش‌بینی تغییرات آب‌وهوایی می‌گوید: از آنجایی که پیش‌بینی‌ها براساس مدلسازی انجام می‌شود و این مدلسازی‌ها براساس بازه‌های زمانی ۵ ساله است، ما نمی‌توانیم پیش‌بینی‌های دقیقی انجام دهیم؛ بنابراین حتی نمی‌توان با اطمینان گفت پس از سال ۲۰۲۵ چه رخ می‌دهد و میزان انتشار کربن به چه اندازه می‌رسد.

به عقیده دانشمندان، همه‌گیری ویروس کرونا از مولفه‌های تاثیرگذار در به تعویق افتادن گزارش‌های تغییرات اقلیم به‌شمار می‌رود به‌گونه‌ای که این وضعیت دست‌کم برای یک سال گزارش‌ها را در این زمینه به تاخیر انداخت.

حذف یارانه سوخت‌های فسیلی، پیش‌شرط اخذ مالیات کربن

سازکار اخذ مالیات کربن در جهان

کامیار فکور
editor@smtnews.ir

یکی از ابزارهایی که کشورهای پیشرفته برای مهار سازکار بازار در انتشار گازهای گلخانه‌ای به‌کار می‌بندند، مالیات کربن است. مالیات کربن با هدف تعیین جریمه مالی بر انتشار این گازها و مطابق با اصل «آلوده‌کننده-پرداخت‌کننده» اعمال می‌شود. این مالیات، یک مالیات دولتی مستقیم است که متناسب با مقدار تولید دی‌اکسیدکربن در صنایع و تولیدات یا استفاده از منابع، سرمایه‌ها یا برخی خدمات اعمال می‌شود. دولت با استفاده از این ابزار مالیاتی سعی در هدایت رفتارهای اقتصادی دارد و می‌تواند منابع حاصل از آن را در پروژه‌های کاهش انتشار کربن سرمایه‌گذاری کند.

نخستین‌بار بحث مالیات کربن از درون پیمان کیوتو در سال ۱۹۷۷ مطرح و براساس آن توافقنامه‌ای بین‌المللی منعقد شد. این توافق از سوی برخی شرکت‌ها و مصرف‌کنندگان موردانتقاد قرار گرفت. انتقاد آنها بر این مبنا بود که مالیات کربن به کاهش قدرت خرید افراد و افزایش قیمت محصولات منجر می‌شود. بر همین اساس، سازکار دیگری با عنوان بازار کربن پیشنهاد شد که به شرکت‌ها این امکان را می‌داد بین یکدیگر به تبادل سهمیه‌های کربن خود بپردازند و مجبور نباشند مالیات بیشتری پرداخت کنند. اما رفته‌رفته همین روش نیز به سمت سازکارهای سوداگرانه حرکت کرد.

اخذ مالیات کربن منجر به کاهش انتشار کربن خواهد شد اما اجرای این سیاست در ایران نیازمند حذف یارانه‌ای است که به سوخت‌های فسیلی داده می‌شود

مبارزه با تغییر اقلیم

بحث مبارزه با تغییر اقلیم، مالیات کربن را به‌عنوان یک ضرورت مطرح کرده است. بر همین اساس، سال ۲۰۱۵ در پی رایزنی‌های گروه کارشناسی بین‌دولتی تغییرات آب‌وهوایی و همچنین کنفرانس بین‌المللی آب و هوا در پاریس، بار دیگر سیاست مالیات کربن روی میز کشورها قرار گرفت. با این وجود، اخذ مالیات از انتشار کربن توسط کشورهایی که توافقنامه مبارزه با تغییر اقلیم را امضا کرده بودند، لازم‌الاجرا نبود. به‌طور مثال، این مالیات در انگلیس فقط برای صنعت و تجارت به اجرا گذاشته شد، در حالی که در دانمارک افراد، شرکت‌ها و دولت را نیز شامل می‌شد.

مالیات کربن انتقادهای زیادی را به همراه داشته که از جمله آنها می‌توان به انتقال شرکت‌های انتشاردهنده کربن از کشورهایی که این پایه مالیاتی در آن وضع‌شده به سمت کشورهای در حال توسعه‌ای که چنین سیاست‌های حمایتی از محیط زیست وجود ندارد، اشاره کرد. به این صورت بخش زیادی از زیان ناشی از انتشار کربن متوجه کشورهای جنوب و در حال توسعه بود. مالیات کربن سرمایه‌داران را به سمتی سوق می‌دهد که افزایش هزینه‌های تولید را تبدیل به افزایش قیمت کالاها و خدمات کنند. این مسئله در کشورهایی مانند ایران که هزینه‌های جدی در محصولات سازگار با محیط‌زیست نشده و حق انتخابی به‌جز کالاها و خدماتی که انتشاردهنده کربن هستند، وجود ندارد، باعث کاهش قدرت خرید طبقات فرودست می‌شود. بر این اساس در وضع مالیات کربن علاوه بر تاکید بر کاهش انتشار کربن و مبارزه با تغییر اقلیم، باید به خنثی‌سازی پیامدهای منفی آن توجه داشت.

موفقیت‌های «مالیات کربن»

حسین خواجه‌پور، استادیار دانشکده مهندسی انرژی دانشگاه صنعتی شریف در گفت‌وگو با صمت بیان کرد: در حال حاضر تقریبا ۳۵ کشور جهان مالیات کربن را در جهت کاهش انتشار کربن اعمال می‌کنند. سیاست‌گذاری در این زمینه یا به‌طور مشخص مالیات کربن یا بازار تبادل انتشارات است که آن هم همان نقش قیمت‌گذاری بر کربن را ایفا می‌کند. بخش عمده‌ای از کاهش انتشاری که در جهان اتفاق افتاده با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی بوده که با انگیزه کاهش کربن برای پرداخت هزینه آن فعال شده است.

وی اضافه کرد: به نظر می‌رسد سیاست‌گذاری مالیات کربن حداقل در اتحادیه اروپا و کشورهای توسعه‌یافته در راستای کاهش انتشار کربن تجربه موفقی بوده و فراتر از آن چیزی که انتظار می‌رفته، عمل کرده اما در کشورهای در حال توسعه به‌دلیل اینکه به‌طور کلی مالیات رقم کمتری است، این مسئله هنوز آنچنان اثرگذار نیست. البته از نظر حجم کاهش انتشار، در حال حاضر بزرگ‌ترین بازار تبادل انتشار کربن، بازاری است که در چین به‌عنوان یک کشور در حال توسعه در حال شکل‌گیری است.

■ راهی برای کاهش انتشار کربن

خواجه‌پور گفت: با وجود اینکه مالیات کربن تاثیر بسزایی بر کاهش انتشار کربن داشته اما از سویی باعث‌شده برخی صنایع پرکربن شرکت‌ها برای فرار از پرداخت این مالیات به کشورهایی فرستاده شوند که قانون مالیات کربن یا سقف الزام‌آور کاهش انتشارات ندارند. البته از همان ابتدا انتظار چنین رویکردی وجود داشت. در این زمینه از اصطلاحی به‌عنوان نشت کربن استفاده می‌شود. تخمین زده می‌شود حدود ۹ درصد از انتشارات جهانی به این ورطه کشیده شده و صرفا جابه‌جا شده‌اند. اما مشکل اصلی نشت کربن این است که مثلا اگر قرار بود محصولی در ایالات متحده تولید شود و ۲ تن کربن منتشر کند، زمانی که تولید همان محصول به چین رفت، ۳ تن کربن منتشر می‌کرد، چراکه در کشور دوم، فناوری پایین‌تری برای تولید آن استفاده می‌شد و در مجموع انتشارات جهانی را بالا می‌برد.

■ موافقتنامه پاریس

وی افزود: بر همین اساس، پس از موافقتنامه پاریس، مکانیسم‌هایی طراحی شد که مالیات را بر واردات محصولات نیز قرار داد که به آن مالیات کربن عبور از مرز اطلاق شد. به این ترتیب در واردات هر محصولی به این توجه می‌شود که چه میزان کربن برای تولید آن منتشر شده و براساس همان میزان باید مالیات پرداخت شود. این مکانیسمی است که هنوز خیلی عملیاتی نشده اما مقدمات آن کاملا فراهم شده است. با این حال، کشورهای در حال توسعه به به آن معترض هستند، چراکه اقتصاد آنها را به‌شدت تحت‌تاثیر قرار می‌دهد.

■ اجرای مالیات کربن در ایران

وی در پاسخ به این سوال که سازکار اجرای مالیات کربن در ایران باید چگونه باشد، گفت: در ایران به‌دلیل اینکه به سوخت‌های فسیلی یارانه داده می‌شود، مالیات کربن نمی‌تواند کارآیی و معنایی داشته باشد. به همین دلیل در ایران ابتدا باید یارانه سوخت‌های فسیلی برداشته شود و بعد برای افزایش کاهش انتشار، به سمت مالیات کربن حرکت کرد. در ۹۵ درصد کشورهای جهان هم زمانی مالیات کربن اعمال شده که نخست یارانه سوخت‌های فسیلی قطع شده است.

این کارشناس انرژی افزود: کشور ما نسبت به نقطه‌ای که بخواهد مالیات کربن در آن ستانده شود، فاصله دارد اما به هر حال دنیا هم مسیر خود را می‌رود. به‌عنوان مثال، اتحادیه اروپا بنا دارد از ۲ سال آینده مالیات بر واردات کربن را اجرایی کند و برای آن مهم نیست که اقتصاد ایران در چه وضعیتی قرار دارد. در صورت اجرایی شدن مالیات واردات کربن همین که محصولی از ایران صادر شود و ردپای کربنی بالاتری نسبت به محصولی که مثلا از امارات صادر می‌شود، داشته باشد، حاشیه سود فروشنده ایرانی کم خواهد شد. این اتفاقی است که در آینده نزدیک اتفاق می‌افتد و اقتصاد ایران را هم متاثر می‌کند. البته در حال حاضر ایران به‌خاطر تحریم‌ها سهم زیادی در بازار اتحادیه اروپا ندارد و آسیبی که در کوتاه‌مدت می‌بیند کمتر از کشورهایی مانند عربستان و روسیه است که سهم بیشتری از صادرات محصولات پر انتشار به اروپا دارند.

■ نظام بازتوزیع مالیات

خواجه‌پور بیان کرد: در کشورهایی که مالیات کربن یا بازار تبادل انتشارات وجود دارد و تولیدکننده به‌خاطر انتشار کربن باید هزینه یا مالیات پرداخت کند، نظام بسیار شفافی برای بازتوزیع مالیات تعریف‌شده دارد. در این کشورها حدود ۵۰ درصد منابع حاصل از مالیات کربن به صندوق محیط زیستی داده شده و از طریق این صندوق هم تسهیلاتی به حمایت از کاهش انتشار داده می‌شود. به‌عنوان مثال، این تسهیلات به صنایعی که قصد کاهش انتشار دارند، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و سرمایه‌گذاری برای کاهش انتشار در کشورهای توسعه‌یافته می‌شود. این امر به این دلیل ممکن است، چون شفافیت و نظام مالیاتی کارآمدی وجود دارد.

وی تصریح کرد: با توجه به سهم بالای کربن در روند تولید اغلب محصولات، شکل‌گیری «بازار تبادل انتشارات» با اتصال پروژه‌های کاهش انتشارات به بازارهای جهانی بر کاهش انتشارات محیط زیستی و ارتقای بهره‌وری انرژی تاثیرگذار است. به‌عنوان مثال، اگر قیمت دی‌اکسیدکربن را دست‌کم ۱۷ دلار در نظر بگیریم، می‌توان بر هر مترمکعب صرفه‌جویی مصرف گاز در ایران حدود ۳ تا ۴ سنت درآمد حاصل از مبادله گواهی کاهش انتشارات کربن دریافت کرد. به این ترتیب، اگر درآمد مستقیم حاصل از صرفه‌جویی یک مترمکعب گاز در ایران ۰.۲ تا ۰.۳ سنت باشد، درآمد حاصل از کاهش انتشارات کربن آن حدود ۴ سنت خواهد بود؛ یعنی بیش از ۱۰ برابر درآمد ایجاد می‌شود.

■ بهره اقتصادی یک صرفه‌جویی

وی افزود: به این ترتیب، ظرفیت عظیمی از صرفه‌جویی انرژی در کشور وجود دارد که می‌توان از آن بهره اقتصادی برد. با توجه به بازار جهانی تبادل انرژی در صورت متصل شدن ایران به بازارهای جهانی، اتفاق مثبتی برای افزایش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در صرفه‌جویی انرژی ایجاد می‌شود. در شرایطی که دولت نمی‌تواند از پس تامین این سرمایه‌گذاری بربیاید و چاره‌ای نیست جز اینکه بخش خصوصی به آن ورود کند.

اگر گذاری جدی به سمت انرژی‌های پاک صورت نگیرد، هزینه اصلی مالیات کربن به دوش دهک‌های کم‌درآمد جامعه خواهد افتاد

دو روش کاهش انتشار

حسن مرادی،کارشناس انرژی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: در بسیاری از کشورهای جهان مالیاتی بر انتشار کربن با اهداف محیط زیستی و در جهت کاهش انتشار وضع شده است. در مقابل مالیات بر کربن بحث ترسیب کربن به معنای رسوب‌گیری یا رسوب‌کردن کربن در خاک و گیاهان وجود دارد.

به همین دلیل، شرکت‌هایی و نهادهایی به‌دنبال ترسیب کربن بوده‌اند تا از بهره‌هایی که نهادهای بین‌المللی برای این اقدام در نظر گرفتند، استفاده کنند. بنابراین باید در دنیا این مسئله تثبیت شود که کسانی که به هر دلیل گاز کربن تولید می‌کنند، پیامدهای زیست محیطی آن را لحاظ کنند و بودجه‌هایی را به دولت بدهند تا دولت بتواند در پروژه‌های کربن‌زدایی مورد استفاده قرار دهد.

■ نگاه کشورهای پیشرفته

وی اضافه کرد: در کشورهای صنعتی و پیشرفته، مالیات کربن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است اما این مسئله در کشورهای در حال توسعه و کشورهای نفتی به اندازه کافی رشد نکرده و لازم است سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی برای آموزش این کشورها اقدام کنند و آنها را نسبت به پیامدهایی که استفاده بی‌جهت از سوخت‌های فسیلی دارد، آگاه کنند. همچنین باید برای سوخت‌های فسیلی جرایم و دریافت هزینه‌هایی قائل شوند تا این جرایم همواره موردنظر مصرف‌کنندگان قرار بگیرد.

■ نفعی بلندمدت

وی با اشاره به اینکه ممکن است مالیات کربن در کوتاه‌مدت یک عامل منفی و هزینه‌بر برای واحدهای تولیدی به نظر برسد، گفت: با این وجود، شرکت‌هایی که مجبور به پرداخت این مالیات می‌شوند، خود را برای ورود به مرحله پیشرفت و بهره‌گیری بهتر از منابع طبیعی آماده می‌کنند. به همین منظور، مالیات کربن در بلندمدت به نفع همین واحدهای تولیدی است.

این کارشناس انرژی افزود: وضع مالیات بر کربن می‌تواند به افزایش قیمت برخی از محصولات منجر شود، چراکه هزینه تولید برای کارفرما بالا می‌رود. افزایش قیمت یک عامل منفی برای بعضی از مصرف‌کنندگان است؛ بنابراین باید دید چگونه می‌شود میان منافع مشتری و نگرانی‌هایی که درباره انتشار کربن وجود دارد، تعادل ایجاد کرد.

سخن پایانی

در مجموع کارشناسان بر این عقیده هستند که مالیات کربن منجر به کاهش انتشار کربن خواهد شد اما اجرای این سیاست در ایران نیازمند حذف یارانه‌ای است که به سوخت‌های فسیلی داده می‌شود.

با این وجود نباید از یاد برد که اقتصاد ایران به‌شدت به سوخت‌های فسیلی متکی است و اگر گذاری جدی به سمت انرژی‌های پاک صورت نگیرد، هزینه اصلی مالیات کربن به دوش دهک‌های کم‌درآمد جامعه خواهد افتاد.

یادداشت

مالیاتی برای کاهش انتشار کربن

رضا فلاح
کارشناس تغییر اقلیم

مکانیسم‌های بازاری که در دنیا مبتنی بر کاهش گازهای گلخانه‌ای است به دو صورت کلی است؛ نظام مالیات کربن و بازار تبادل کربن. بازار تبادل کربن به این صورت است که در بازارهای مختلف حدودی برای انتشار کربن مشخص می‌شود و براساس اختلافی که با آن سطح وجود خواهد داشت، برخی کمتر از آن سطح انتشار کربن و برخی بیشتر خواهند داشت که این اختلاف قابل مبادله و تجارت است.

سیستم مالیات بر کربن تنها در اتحادیه اروپا در سطوح گوناگون برای ۲۸ کشور اجرا می‌شود که یا پایلوت هستند یا چند سالی است آن را اجرا می‌کنند. مسئله مهم در مالیات بر کربن این است که محل مالیاتی که دریافت می‌شود در کجا هزینه خواهد شد.

در بعضی کشورهای امریکای جنوبی که سیستم مالیات بر کربن پیاده می‌شود از سوی عموم جامعه هم پذیرفتنی است، چراکه در حالت عادی هم قیمت انرژی بالاست و دولت هم در اخذ مالیات کربن نظام شفافی را اجرایی کرده است. مالیاتی که از محل انرژی و یا محصولاتی که از نظر انرژی پرمصرف هستند و ردپای کربن بالایی دارند، گرفته می‌شود در مواردی مانند توسعه سیستم آموزشی یا سیستم‌های بهداشت و درمان آن کشور هزینه می‌شود. به‌طور میانگین در تمام دنیا حداقل ۸۰ درصد از انتشار گازهای گلخانه‌ای مربوط به بخش انرژی است که این عدد در کشور ما به ۸۳ تا ۸۴ درصد هم می‌رسد؛ بنابراین زمانی که از اقدامات کاهش انتشار صحبت می‌کنیم حتما ارتباط تنگاتنگی با مصرف انرژی خواهد داشت. کالاهایی که ردپای کربن بالایی دارند و در بعضی از کشورها بر آنها مالیات وضع می‌شود عموما کالاهایی هستند که در چرخه تولیدشان انرژی بالایی هم مصرف می‌کنند. طبیعی است وقتی این مالیات به آنها اضافه شود، قیمت محصول را برای مصرف‌کننده نهایی بالا خواهد برد و اساسا وضع کردن مالیات یا مالیات کربن روی یک کالا یا خدمات منجر به افزایش قیمت آن خواهد شد و انتظار دولت‌ها از این اقدام این است که افزایش قیمت تقاضا برای آن محصول را کم کند و از سوی دیگر، عواید این مالیات به افزایش رفاه بخش‌هایی از جامعه اختصاص پیدا کند و در کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای تاثیر بگذارد.

در دنیا اقدامات گوناگونی برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای در دست انجام است که منجر به کاهش تقاضا و مصرف سوخت‌های فسیلی هم خواهد شد. به‌طور کلی، سیاست‌ها و اقداماتی که کشورها برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای اجرا می‌کنند، به‌ویژه سیاست‌هایی که بر روابط جاری بین کشورها تاثیر می‌گذارد مانند مالیات کربن، تخصیص یافتن یا نیافتن یارانه‌ها و اصلاحات انرژی، سرمایه‌گذاری‌های سبز و استانداردهای گوناگون روی تجارت، برچسب ردپای کربن می‌تواند منجر به تاثیراتی در کلیت اقتصاد کشور شود. این مسئله به ویژه برای کشورهایی مانند ایران که اقتصادی وابسته به سوخت‌های فسیلی دارند و صادرکننده و توزیع‌کننده اصلی آن هستند، بر رشد اقتصادی، توزیع درآمد و اشتغال تاثیرگذار است.

از این جهت این اقدامات منجر به کاهش درآمدهای کشور خواهد شد و از سوی دیگر، به‌دلیل آسیب‌پذیری بیشتر نسبت به تغییر اقلیم، فشار مضاعف اقتصادی بر کشور وارد می‌شود.

این روزها وقتی از مالیات بر کربن صحبت می‌شود بیشتر به مالیات اتحادیه اروپا روی محصولات پرکربن اشاره می‌شود. بنا بر مقررات در بعضی از کالاها بناست اتحادیه اروپا از یکی دو سال دیگر تا ۱۰ درصد و برای بعضی از کالاها مانند محصولات شیمیایی تا ۶۵ درصد مالیات وضع کند، به این صورت که هر کالایی که وارد اتحادیه اروپا خواهد شد این مالیات بر قیمت آن تاثیرگذار خواهد بود. به‌طور طبیعی این مسئله منجر به کاهش درآمد کشورهای مبدا صادرکننده آن کالاها می‌شود.

بنابراین این سیستم مالیات کربن در اروپا به‌طور مستقیم بر فروش محصولات پرکربن مثل محصولاتی که در زنجیره صنایع نفت و گاز و پتروشیمی است، اثرگذار خواهد بود. کاهش درآمد از این محل نیز منجر به کاهش سرمایه‌گذاری در این صنایع نفت و گاز و پتروشیمی خواهد بود.

دوشنبه
۵ اردیبهشت ۱۴۰۱- ۲۳ رمضان ۱۴۴۳ - ۲۵ آوریل ۲۰۲۲- شماره ۲۰۴۳-پیاپی۳۳۶۱

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ -نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی -کوچه آزادگان شماره ۲۶-کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: انتخاب رسانه

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲ در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱ در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲
عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

یادداشت

دولت کارآفرین کیست؟

احسان سلطانی- اقتصاددان: کارآفرین جزو آن دسته واژگانی است که در جهان از مدت‌ها قبل مورد استفاده قرار گرفته اما در کشور ما عمری کمتر از ۲ دهه دارد. با این حال، مفهومی که این واژه در ذهن متبادر می‌کند، متفاوت با معنایی است که خارج از ایران از آن استنباط می‌شود.

در اقتصاد ایران و بنا بر تعریف، کارآفرین وجود ندارد، چراکه کارآفرین قبل از هر کس، به فردی گفته می‌شود که حاضر شده کسب‌وکاری راه بیندازد و ریسک آن را هم بپذیرد. تمام این تلاش‌ها هم برای این صورت می‌گیرد که آن فرد در نهایت بتواند به سودی مطلوب دست پیدا کند.

از سوی دیگر، واژه کارآفرین به‌گونه‌ای است که گویا، این افراد لزوما به فکر اشتغالزایی در کشور هستند؛ حال آنکه ممکن است حتی کسب‌وکاری که از سوی این افراد راه افتاده هیچ شغل جدیدی ایجاد نکند اما حتما ریسک‌پذیری داشته و با هدف دستیابی به سود بیشتر انجام شده است.

متاسفانه در ایران مفاهیم گاه معنایی دیگر می‌دهند؛ مثلا ترجمه کارآفرین چنان اشتباه است که گویا افرادی در اقتصاد وجود دارند که صرفا به‌دنبال انجام کارهای خیر هستند و تمایل دارند سرمایه خود را در خدمت رفاه همه قرار دهند. حال مسئله این است که چنین افرادی چرا به‌جای ایجاد بنگاه اقتصادی، بنگاه خیریه نمی‌زنند؟ مشخص است که مسئله سود است و اینها شعاری بیش نیست. بدون سود شخصی، کارآفرینی معنایی ندارد.

همچنین سوداگر فردی است که کسب‌وکاری راه می‌اندازد؛ آن هم با هدف جذب سود بیشتر. سرمایه‌دار هم همین است و سود محرک او است، اما سوداگر در بخش نامولد فعال است و سرمایه‌دار و کارآفرین ممکن است در بخش‌های مولد فعالیت کنند. با این حال، همه آنها هدفی مشترک دارند؛ کسب سود حداکثری. به این ترتیب نمی‌توان دقیقا مرزی میان سرمایه‌دار و کارآفرین کشید و در واقع هر دو آنها یک معنا را به تصویر می‌کشند. فقط باید توجه کرد که سوداگر نوآوری ندارد و ریسک کمتری می‌پذیرد اما کارآفرین ریسک‌پذیری بیشتری دارد.

از سوی دیگر، سال‌ها است می‌شنویم باید کارآفرینان در رأس امور اقتصادی باشند و منظور از کارآفرین هم تنها بخش خصوصی است. حال آنکه در دیگر کشورهای جهان چنین نیست و کشورهایی هستند که دولت آنها بزرگ‌ترین کارآفرین است. مثلا اگر به اقتصاد چین بنگرید، متوجه خواهید شد بیش از نصف اقتصاد این کشور در دست دولت است. از قضا تمام بنگاه‌های زیرمجموعه دولت بنگاه‌هایی سودده هستند که به سود اشتغال این کشور هم تمام شده است. مثلا ابربنگاهی چون هواوی که توسط ترامپ هم فشار فراوانی را تحمل کرد، شرکتی متعلق به ارتش آزادی‌بخش خلق چین است؛ یعنی یک نهاد نظامی در پرجمعیت‌ترین کشور جهان، توانسته هم تولید رقابتی داشته باشد و هم سوددهی.

حتی تصور اینکه یک نهاد نظامی یا امنیتی ایران بتواند چنین بنگاهی را به این روش مطلوب اداره کند، ناممکن است. بنگاه‌های فراوانی از این دست می‌توانیم نام ببریم. حتی در میان کشورهای همسایه نیز چنین شرکت‌هایی دیده می‌شوند. مثل آرامکو که سهامش یکسره به دولت سعودی تعلق دارد و شرکتی بزرگ و سودده محسوب می‌شود. در ایران اما هر گاه از وظایف بخش دولتی صحبت می‌شود، طوری سخن می‌گویند که گویا جز شکست و زیان هیچ امکان دیگری در مقابل نیست؛ حال آنکه وقتی ساختارها را اصلاح و درست کنند مشکلات حل می‌شود.

آنچه سبب می‌شود در ایران شرکت‌های دولتی دچار کساد شوند، مدیریت رانتی، رفاقتی و غارتی حاکم بر آنها است؛ نه ذات فعالیت بخش دولتی. شرایط به حدی مزدورانه شده که سرمایه‌داران مدعی می‌شوند که ما هیچ هدفی جز اشتغال جوانان کشورمان نداریم.

در ایران چنان کارآفرینی را به بخش خصوصی منحصر کردند که گویا دولت هیچ وظیفه‌ای نباید داشته باشد. ما امروز در جهان می‌توانیم دولت‌های توسعه‌گرا و کارآفرینی را ببینیم که راهبر توسعه اقتصادهای خود هستند. دولت چین بی‌تردید کارآفرین‌ترین دولت جهان است و می‌تواند بهترین الگو برای دولت‌های ایران باشد. در ژاپن و کره جنوبی هم این شرایط حاکم است و دولت‌های این کشورها نه‌تنها در اقتصاد مداخله می‌کنند، بلکه به کارآفرینی هم می‌پردازند. حتی در خاورمیانه هم دولت‌های امارات و ترکیه دولت‌هایی کارآفرین هستند. باتوجه به ابعاد مسئله می‌توان ادعا کرد مهم‌ترین و کلیدی‌ترین نیاز کشور، تشکیل دولتی کارآفرین و توسعه‌گرا است که هدف اصلی خود را ایجاد اشتغال پایدار گذاشته است. این نوع کارآفرینی حتی اگر یارانه بگیرد، باز هم به سود اقتصاد خواهد بود. دولت کارآفرین تنها به پول‌پاشی در اقتصاد نمی‌پردازد، بلکه مدیریت بنگاه‌ها را هم متحول می‌کند. اگر دولت کارآفرین در ایران تشکیل شود باید صنایع پایین‌دستی را رشد دهد و با محو رانت از اقتصاد، خلاقیت و اشتغال را محور فعالیت خود کند؛ اتفاقی که به‌نظر نمی‌رسد در کوتاه‌مدت در کشور ما رخ دهد.

از فضای مجازی

جادوی زمان

چند روز پیش بعد از حدود ۳۰ سال با همکلاسی‌های دبیرستان دور هم جمع شدیم.

بچه‌های قدیم کم‌کم داشتند پیرمردهای جدید می‌شدند و لاغرمردنی‌های سابق حالا شکم‌شان به کمربندهای‌شان رحم نمی‌کرد و موهای‌شان یا کمرنگ شده بود یا اصلا نبود.

هنوز همه آن امتحان جبر کذایی را به یاد داشتند؛ هم آن کسی که در امتحان، نمره ۱۸ گرفته بود آمده بود و هم آنکه ۰.۲۵ !

شرهای کلاس مثل سابق یکجا جمع شده بودند و با افتخار از شیطنت‌های‌شان می‌گفتند و می‌خندیدند.

دشمنی‌های قدیم کمرنگ شده بود و دوستی‌ها هم!

از آنهایی که به بهانه‌های جور و واجور از دبیرستان سختگیرمان اخراج شده بودند هم آن شب، چند نفری آمده بودند.

یکی شاگرد اول آن سال‌های مدرسه بود که به‌خاطر درگیری فیزیکی با ناظم مدرسه، اخراج شده بود؛ با این حال کسی که بیشتر از همه به ۳۰ سال پیش می‌خندید خود او بود.

همکلاسی دیگری که به‌خاطر شیطنت‌های عجیبش همان سال اول اخراج شد هم آنجا بود و حالا خودش ناظم مدرسه و با همان معلم‌هایی که اخراجش کرده بودند دوست و همکار شده بود و از معلم‌هایی که با شیطنت‌هایش آنها را بیچاره کرده بود و در آن شب آنجا بودند حلالیت می‌طلبید.

حالا او، یعنی همان بچه شر سابق کلاس، شغلش بر سر جای خود نشاندن بچه‌هایی بود که نصف دوران مدرسه او هم نمی‌توانستند شر به پا کنند و به قول خودش مارمولک‌هایی بودند که گیر تمساح افتاده بودند.

انگار زمان بزرگ‌ترین تراژدی‌ها را به کمدی تبدیل و رنگ همه چیز را عوض کرده بود؛ کم‌رنگ‌تر و حتی بی‌رنگ!

انگار از آن زندگی پر از رنگ کودکی ما فقط همان لیوان چایی کم‌رنگ و سردی باقی مانده بود که آن شب تعارف‌مان کردند.

از معلم‌ها هم چند نفری آمده بودند.

معلم جبر سختگیر و سختکوشی که همان امتحان کذایی را گرفته بود، ایکس و ایگرگ‌هایش را رها و عمامه مرحوم پدرش را به سرکرده بود و اخلاق درس می‌داد و معلم مثلثات‌مان که در آن دوران پر شر و شورترین معلم مدرسه بود وقتی از او پرسیدیم چه می‌کند؟ آهی کشید و به آرامی گفت: یک سال پیش بازنشسته شده‌ام.

یکی از بچه‌ها که مدتی مقامی در بازی سیاست داشت و آن زمان‌ها برای دفاع از فلان کس صدایش را بالا می‌برد گرچه مسلکش عوض نشده بود، اما وقت گپ زدن خلاف ۳۰ سال پیش بدون اینکه رگ گردنش دیده شود، آرام گوش می‌داد و چیزهایی می‌گفت که از او انتظار نمی‌رفت.

آن شب لامذهب و بامذهب، بر سر سفره هفت‌رنگ افطار، هم‌پیاله شده بودند و روزه‌داری و روزه‌خواری می‌کردند، اما جالب‌ترین بخش ماجرا وقتی بود که قرار شد هر کس در چند جمله تعریف کند در این ۳۰ سال چه کرده و کجاست و چه می‌کند.

یکی در کار سخت‌افزار بود، دیگری نرم‌افزار، یکی رئیس فدراسیون، یکی کارمند، یکی مدیر، یکی مثل من طبیب و یکی استاد دانشگاه بود، یکی ساخت‌وساز می‌کرد، یکی انتشارات داشت، یکی نفت معامله می‌کرد و گرچه جای هیچ‌کس را نمی‌شد حدس زد، اما نه کسی اینشتین شده بود، نه کسی مغنی!

اگر کسی می‌توانست زمان را ۳۰ سال به عقب برگرداند و ۳۰ شغلی که هر کدام از این ۳۰ نفر به آن مشغول بودند را جایی بنویسد و جلوی من بگذارد و از من بخواهد این ۳۰ شغل را با این ۳۰ اسم مرتب کنم احتمالا حتی دوتا از آنها را هم نمی‌توانستم جفت و جور کنم.

در حالی که در آن زمان فکر می‌کردیم کسی که در آن امتحان جبر ۱۸ گرفته با کسی که ۰.۲۵ گرفته در آینده به همین نسبت یک به هشتاد در زمین و آسمان باشند، نه مالک ۱۸ آسمان‌ها را گرفته بود و نه صاحب نمره ۰.۲۵ ته چاه بود.

انگار تفاوت‌هایی که در خامی و کودکی فکر می‌کردیم خیلی مهم هستند و لابد ما را به بالاها و پایین‌ها می‌برند آنقدرها هم مهم نبودند و«زمان»، این کیمیای شگفت‌انگیز در چشم به‌هم زدنی یعنی کمتر از ۳۰ سال چه طلاهایی را که مس و چه مس‌هایی را که طلا و چه شرهایی را که خیر و چه خیرهایی را که شر و چه سپیدهایی را که سیاه و چه سیاه‌هایی را که سپید نکرده بود.

زمان، چنان زبردستانه مس‌ها و طلاها و سیاه‌ها و سپیدها و شرها و خیرهای وجود ما را با هم در آمیخته بود که در آخر همه ما تقریبا تبدیل به میانگینی از آن ۳۰ نفر شده بودیم.

زمان همه چیز را کم‌رنگ کرده بود؛ موهای سیاه را سپید، قرمزها را صورتی کم‌رنگ و بنفش‌ها را آبی آسمانی و بعدتر لابد بی‌رنگ‌مان خواهد کرد.

در آی‌سی‌یو وقتی به برخی از پیران نگاه کنید در نگاه اول نمی‌فهمید مردند یا زن! مردها دیگر ریشی ندارند و زن‌ها ریش در آورده‌اند و پیرمردها همان‌قدر کم مو هستند که پیرزن‌ها و این یعنی زمان حتی جنسیت را هم کمرنگ می‌کند.

زمان است که رگ‌های غیرت و تعصب را به گردن‌ها بر می‌گرداند و سرهای برافراشته را به زیر می‌کشد و نمره ۱۸ و نمره ۰.۲۵ را کنار هم می‌نشاند و از شکم ایکس و ایگرگ، معادله اخلاق بیرون می‌کشد.

انگار زمان اگر زمان داشته باشد بر همه چیز پیروز می‌شود؛ بر سیاه و سپید، خیر و شر و حتی سخت‌ترین امتحان جبر زندگی.

وارادات لوکس‌ها ممنوع می‌شود؟

سال پرحاشیه بازار موبایل

طی سال‌های گذشته واردات تلفن‌های همراه گرانقیمت همواره محل بحث بوده که با آغاز سال ۱۴۰۱نیز دوباره شاهد اظهاراتی درباره ممنوعیت واردات این نوع کالاهای لوکس خاصه برند اپل بوده‌ایم. ممنوع شدن واردات گوشی‌های موبایل بالای ۶۰۰ دلار، خبری است که هفته گذشته منتشر و پس از مدتی تکذیب شد. این خبر هر سال به‌نوعی تکرار می‌شود. باتوجه به حواشی ایجاد شده، آیا احتمال ممنوعیت واردات موبایل در سال ۱۴۰۱ وجود دارد؟

از سال ۱۳۹۴ به این سو در زمینه واردات گوشی‌های تلفن همراه گرانقیمت و پرچمدار که از آن تحت عنوان کالای لوکس یاد می‌شود، بحث‌های زیادی صورت گرفته است. در آن سال وزارت صنعت، معدن و تجارت مصوبه‌ای برای ممنوع شدن واردات این قبیل کالاها به‌منظور حفظ ترازارزی کشور تدوین کرد اما با وجود این مصوبه، واردات متوقف نشد و ادامه یافت. در ادامه در تابستان سال ۹۹ حواشی بسیاری حول محور واردات تلفن همراه بالای ۳۰۰ یورو صورت گرفت. در آن سال اعضای انجمن واردکنندگان تلفن همراه می‌گفتند واردات این کالا ممنوع است، اما در مقابل دولت و گمرک ایران بر آزاد بودن واردات تاکید می‌کردند و حتی معاون قضایی دادستان کل کشور در نامه‌ای به رزم‌حسینی، وزیر وقت صنعت، معدن و تجارت با انتقاد از تداوم ثبت سفارش و واردات گوشی‌های تلفن همراه با نرخ بیش از ۳۰۰ یورو، از وزیر صنعت، معدن و تجارت خواست علت اجرا نشدن این مصوبه را اعلام کند.

داستان ادامه‌دار تلفن همراه

با ورود به سال ۱۴۰۰، دوباره صحبت‌هایی درباره تغییر در وضعیت واردات تلفن همراه و لزوم ممنوعیت واردات تلفن‌های همراه لوکس و گرانقیمت انجام شد. به‌عنوان نمونه سال گذشته خبری به نقل از رئیس کل گمرک ایران منتشر شد؛ مبنی بر اینکه در سال ۱۴۰۱ واردات گوشی‌های بالای ۶۰۰ دلار ممنوع خواهد بود، اما چند ساعت بعد این خبر ازسوی گمرک ایران تکذیب شد.

حالا با آغاز سال ۱۴۰۱ و هنوز یک ماه از سال نگذشته، اظهارات گوناگونی در زمینه نحوه واردات تلفن همراه صورت گرفته که یکی از مهم‌ترین آنها، تامین ارز موردنیاز واردات تلفن همراه از طریق تهاتر با ارز صادرات خشکبار بود که البته چند روز پیش فعالان این حوزه اعلام کردند که مصوبه مذکور آن هم پس از ماه‌ها رایزنی متوقف شده است.

در ادامه نیز برخی نمایندگان مجلس اعلام کردند باتوجه به لزوم مدیریت منابع ارزی، تخصیص ارز به واردات تلفن‌های همراه گرانقیمت به‌عنوان اجناس لوکس و غیرضروری، ممنوع خواهد شد.

در همین باره باید به اظهارات علی خضریان، سخنگوی کمیسیون اصل ۹۰ مجلس اشاره کرد که در یک گفت‌وگوی تلویزیونی اعلام کرد: «طبق قولی که از وزرای صنعت، معدن و تجارت و اقتصاد گرفته‌ایم قرار است تا نیم‌سال اول سال ۱۴۰۱ با پیگیری پرونده این موضوع جلوی واردات محصولات برند اپل گرفته و اجرای این طرح کامل شود.»

همچنین حسن شجاعی، رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس تاکید کرد: «مطالبه ما ممنوعیت واردات این گوشی‌هاست و دولت نیز حسب تاکیدات رهبر معظم انقلاب موظف است این ممنوعیت را اعمال کند و چنانچه این ممنوعیت اعمال نشود، کمیسیون اصل ۹۰ حتما به این موضوع ورود خواهد کرد.»

سهم تلفن‌های همراه لوکس از کل واردات

براساس این گزارش، همان‌طور که گفته شد مخالفان واردات این کالا معتقدند باتوجه به سهم پایین تلفن‌های همراه گرانقیمت از بازار، این کالا جزو محصولات غیرضرور محسوب می‌شود و در شرایطی که کشور نیاز به مدیریت منابع ارزی دارد اجازه‌دادن برای تداوم انجام واردات این محصولات اشتباه است.

بررسی آمار گمرک ایران از وضعیت واردات تلفن همراه در ۳ سال اخیر نشان می‌دهد واردات گوشی‌های گرانقیمت تقریبا ۶ درصد نیاز بازار را تامین می‌کند، در حالی که بالای ۳۰ درصد کل ارزبری مربوط به واردات تلفن همراه را به خود اختصاص داده است.

آمارها نشان می‌دهد در سال ۱۴۰۰ در مجموع بیش از ۱۷.۷ میلیون دستگاه تلفن همراه به ارزش ۴.۲ میلیارد دلار از مبادی رسمی وارد ایران شده که از این میزان سهم تلفن‌های همراه بالای ۶۰۰ دلار از نظر تعداد ۱.۱ میلیون و از نظر ارزش بیش از ۱.۳ میلیارد دلار بوده است.

گرچه از نظر تعداد، گوشی‌های بالای ۶۰۰ دلار فقط ۶.۲ درصد کل واردات تلفن همراه را به خود اختصاص داده‌اند، اما از نظر ارزشی ۳۲.۲ درصد کل واردات گوشی مربوط به این دسته است.

همچنین در سال ۱۳۹۹ مجموع واردات گوشی ۱۵.۶ میلیون دستگاه به ارزش ۲.۴۷ میلیارد دلار بوده که از این میزان سهم گوشی‌های بالای ۳۰۰ یورو حدود ۹۰۰ هزار دستگاه به ارزش ۷۰۰ میلیون یورو بوده که از نظر تعداد ۶ درصد و از نظر ارزش ۲۹ درصد کل واردات تلفن همراه را به خود اختصاص داده‌اند.

در سال ۱۳۹۸ نیز در مجموع واردات گوشی ۱۵ میلیون دستگاه به ارزش ۲.۴۳ میلیون یورو گزارش شده بود که سهم گوشی‌های بالای ۳۰۰ یورو به یک میلیون و ۳۰۰ هزار دستگاه می‌رسد که ۹ درصد سهم بازار را در اختیار داشته و از نظر ارزش نیز حدود ۸۴۰ میلیون یورو از مجموع واردات بوده که ۳۶ درصد مصرف ارزی را به خود اختصاص داده بود.

درآمد حاصل از عوارض

نکته قابل‌توجه آنکه عوارض واردات تلفن همراه بالای ۶۰۰ دلار سال گذشته افزایش یافت و حقوق گمرکی این کالا به ۱۲ درصد رسید و همین عدد برای امسال نیز اعمال شده که نشان می‌دهد دولت و مجلس روی درآمدهای حاصل از دریافت عوارض و حقوق گمرکی حساب باز کرده بودند اما با صحبت‌هایی که طی روزهای اخیر در زمینه ممنوعیت واردات گوشی‌های لوکس شده، معلوم نیست درآمد دولت از این محل چه سرنوشتی پیدا خواهد کرد.

اثر ممنوعیت واردات موبایل بر بازار

رئیس اتحادیه تلفن همراه ممنوع شدن واردات موبایل‌های بالای ۶۰۰ دلار را در بازار موثر می‌داند. به گزارش تجارت‌نیوز، باتوجه به اینکه این مدل گوشی‌ها خریداران خاص خود را دارد، اگر واردات آن ممنوع شود احتمالا رفته رفته بازار با کاهش موجودی آنها مواجه خواهد شد و باید دید واکنش بازار و عرضه و تقاضا در آن چگونه خواهد بود؟

مهدی محبی، رئیس اتحادیه تلفن همراه ابراز امیدواری این اتفاق رخ ندهد و در ادامه توضیح داد: واردات این دسته از موبایل‌ها موجب پرداخت مالیات بیشتر هم می‌شود؛ بر همین اساس می‌توان گفت کسی که این مدل موبایل‌ها را خریداری می‌کند مالیات بیشتری هم پرداخت می‌کند و دولت درآمد بیشتری خواهد داشت. محبی با بیان اینکه این مدل گوشی‌ها خریداران خودش را دارد و در بازار هرچند کم اما با تقاضا همراه هستند توضیح داد: در حالت کلی مخالف این هستیم که واردات این موبایل‌ها ممنوع شود، زیرا باعث می‌شود واردات مسافری آنها افزایش یابد.

سخن پایانی

بسیاری معتقدند گرچه گوشی‌های لوکس تنها نیاز حدود ۴ تا ۵ درصد مصرف‌کنندگان تلفن همراه را تامین می‌کند و طبق گفته منتقدان برای پاسخ دادن به این نیاز، مبلغی معادل ۵ تلفن همراه متعارف هزینه می‌شود اما در سال ۱۳۹۹ وقتی وزیر وقت صنعت، معدن و تجارت تصمیم گرفت با همراهی رئیس کل بانک مرکزی به‌منظور مدیریت منابع ارزی، واردات گوشی با ارزش بالای ۳۰۰ یورو را ممنوع کند، به‌علت ایجاد حاشیه‌های اجتماعی و سوءاستفاده برخی در بازار، در نهایت از این تصمیم خود عقب‌نشینی کرد. بنا بر آنچه گفته شد برخی معتقدند اگر قرار است برای امسال تصمیمی در زمینه ممنوعیت واردات تلفن‌های همراه گرانقیمت گرفته شود دولت و مجلس باید ابتدا بررسی‌های همه‌جانبه را انجام و کنترل بازار و جلوگیری از افزایش افسارگسیخته نرخ تلفن همراه را با برنامه‌های دقیق در دستور کار قرار دهند، چراکه تجربه نشان داده اعلام چنین اخباری اثر منفی بر بازار می‌گذارد و فضا را برای جولان سودجویان فراهم می‌کند.